

VATANDAŞLIK SORU - CEVAP

- **Hukuk nedir?**
İnsanlarla insanlar arasındaki ilişkileri, insanlarla oluşturdukları topluluklar arasındaki ve toplulukların birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyen, uyulmadığında arkasında devlet gücüne (Kamu gücü) dayalı maddi - somut yaptırımı olan sosyal düzen kurallarıdır.
- **Sosyal Hayatı Düzenleyen Kurallar nelerdir?**
✓ Hukuk Kuralları
✓ Ahlak Kuralları
✓ Din Kuralları
✓ Görgü Kuralları
- **Hukuk kurallarını diğer sosyal düzen kurallarından ayıran en önemli unsur nedir?**
Yaptırımın "maddi" oluşudur.
- **Hukuk kurallarının yaptırımları nelerdir?**
✓ İptal
✓ Ceza
✓ Tazminat
✓ Cebri icra
✓ Hükümsüzlük
- **Pozitif Hukuk nedir?**
Bir ülkede belli bir zamanda yürürlükte bulunan (uygulanan) yazılı ya da yazısız tüm hukuk kurallarıdır.
- **Mevzu Hukuk nedir?**
Bir ülkede belli bir zamanda yürürlükte bulunan (uygulanan) sadece yazılı hukuk kurallarıdır.
- **Hukuk kurallarının temel nitelikleri nelerdir?**
⇒ Genellik
⇒ Soyutluk
⇒ Kişilik dışı olma
⇒ Süreklilik
⇒ Yaptırıma dayalı olma
- **Hukukun yazılı kaynakları nelerdir?**
✓ Anayasa
✓ Uluslararası antlaşmalar
✓ Kanunlar
✓ Kanun Hükmünde Kararnameler
✓ Tüzükler

- ✓ İç Tüzükler
✓ Yönetmelikler
✓ Genelgeler
- **Hukukun yazısız kaynakları nelerdir?**
Toplumda uzun süreden beri tekrarlanarak genel bir inancı olan bazı örf ve adet davranışları, uyulmadığında devlet gücü bulunan maddi yaptırıma kavuşursa buna örf ve adet hukuku kuralı yani yazısız kaynaklar denir.
- **Hukukun yardımcı kaynakları nelerdir?**
Bilimsel görüşler (doktrin)
İçtihat (Mahkeme kararları)
- **Hukukta boşluk türleri nelerdir?**
Hakimin Hukuk Yaratması
Hukuk Boşluğu
Kanun Boşluğu
- **Hukukun dalları (kolları) nelerdir?**
Kamu Hukuku
Özel Hukuk
Karma Hukuk
- **Kamu Hukuku'nun dalları nelerdir?**
→ Anayasa Hukuku
→ İdare Hukuku
→ Ceza Hukuku
→ Yargılama (Usul) Hukuku
→ Vergi Hukuku
→ Devletler Genel Hukuku
- **Özel Hukukun dalları nelerdir?**
→ Medeni Hukuk
→ Ticaret Hukuku
→ Devletler Özel Hukuku
→ Borçlar hukuku
- **Medeni Hukukun dalları nelerdir?**
→ Kişiler hukuku
→ Aile hukuku
→ Miras hukuku
→ Eşya hukuku
- **Ticaret Hukuku'nun dalları nelerdir?**
→ Ticari işletme hukuku
→ Deniz Ticareti hukuku
→ Şirketler hukuku
→ Sigorta hukuku
→ Kıymetli evrak hukuku

- **Uyrukluk ve vatandaşlık nedir?**
Uyrukluk: Kişileri veya şeyleri (Gemi ve uçak) devlete bağlayan hukuki ve siyasi bağıdır.
Vatandaşlık: Kişileri, devlete bağlayan hukuki bağa denir.
- **Karma Hukukun dalları nelerdir?**
İş Hukuku
Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku
Hava Hukuku
Bankacılık Hukuku
Toprak Hukuku
Çevre Hukuku
- **Hak nedir?**
Hak, hukuk tarafından tanınan ve korunan kişiye ait menfaatlerdir.
- **Hakkın Türleri nelerdir?**
Kamu Hakları
Özel Haklar
Mutlak Haklar
Nispi Haklar
Malvarlığı Hakları
Kişilik Hakları
Devredilebilen Haklar
Devredilemeyen Haklar
Yenilik Doğuran Haklar
Alelade Haklar
- **Hakkın Kazanılması kaç şekilde meydana gelir?**
3 şekilde meydana gelir;
Hukuki Olıy
Hukuki Fiil
Hukuki İşlem
- **Hakların Kazanılış Biçimleri nelerdir?**
Devren Kazanma
Aslen Kazanma
- **Hakkın kazanılmasında hangi ilke geçerlidir?**
İyi niyet (subjektif) kuralları
- **Hakkın kullanılmasında ve borçların yerine getirilmesinde hangi ilke geçerlidir?**
Dürüstlük (objektif iyi niyet) kuralları
- **Hakkın kişinin kendisi tarafından korunabileceği haller nelerdir?**
Meşru Müdafaa
Zaruret Hali

Kuvvet Kullanma

- **Kişilik nedir?**
Hak sahibi yani hukukun tanıdığı yetkilerden faydalanan ve yüklediği yükümlülüklerden sorumlu olan varlıklardır.
- **Medeni Kanuna göre gerçek kişilik nasıl başlar ve sona erer?**
Sağ ve tam doğumla başlar, ölüm ve gaiplik (Ölüm tehlikesi içinde kaybolma ve uzun süreden beri haber alınmama) hallerinde sona erer.
- **Hak Ehliyeti nedir?**
Haklara ve borçlara sahip olabılme halidir.
Medeni kanuna göre hak ehliyeti, sağ ve tam doğum koşuluyla ana rahmine düştüğü anda kazanılır.
- **Fiil Ehliyeti nedir?**
Kişilerin kendi lehine haklar ve aleyhine borçlar yaratabılme gücüdür. Yani hakları kullanabilme yeteneğidir.
- **Fiil ehliyetinin şartları nelerdir?**
Reşit, mümeyyiz olan ve kısıtlı olmayan kişiler fiil ehliyetine sahiptirler.
- **Tam Ehliyetli nedir?**
Ayırt etme gücü olan, 18 yaşını doldurmuş ve mahkeme tarafından kısıtlanmamış kişilerdir. Her türlü işlem ve eylemlerinden sorumludurlar.
- **Tam Ehliyetsiz nedir?**
Ayırt etme gücüne sahip olmayan kişilerdir. İşlem ve eylemlerinden sorumlu tutulamazlar.
- **Sınırlı Ehliyetsiz nedir?**
Ayırt etme gücü olmasına rağmen 18 yaşını doldurmamış küçükler ya da ayırt etme gücü olmasına rağmen kısıtlanmış kişidir.
- **Sınırlı Ehliyetli nedir?**
Ayırt etme gücü olan, 18 yaşını doldurmuş ancak, mahkeme tarafından kendilerine yasal danışman atanmış kişilerdir.
- **Tüzel Kişilik nedir?**
Belli bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmiş, haklara ve borçlara sahip olabilen

bağımsız topluluklara denir. Gerçek kişiler dışındaki kişi ya da mal topluluklarıdır.

➤ **Dernekler nasıl kurulur?**

7 gerçek ya da tüzelkişinin bir araya gelmesiyle ve önceden izin almaksızın kurulur.

➤ **Yabancı bir derneğin Türkiye’de şube açmasına hangi kurum izin verir?**

Bakanlar Kurulu

➤ **Tüzelkişiliğin son bulması nasıl olur?**

İnfisah (Dağılma)
Fesih (Dağıtılma)

➤ **Kamu Tüzel Kişiliği’nin sona ermesi nasıl olur?**

Kanunla

➤ **Devlet nedir?**

Bir insan topluluğunun, belirli bir toprak parçası üzerinde egemenlik kurmasıyla oluşmuş bağımsız hukuki varlıktır.

➤ **Üniter Devlet nedir?**

Egemenlik, ulus ve toprak parçasının tek ve bütün olduğu devlet biçimidir (Türkiye).

➤ **Federal Devlet nedir?**

Birden çok devletin (eyaletin) ortak amaçlar için bir anayasayla bir araya gelmelerinden oluşan devlet biçimidir (ABD).

➤ **Doğrudan Demokrasi nedir?**

Halkın egemenliğini, araya hiçbir temsilci sokmadan doğrudan kendisinin kullanmasıdır. Halk yasaları kendisi hazırlar ve uygular.

➤ **Yarı Doğrudan Demokrasi nedir?**

Egemenliğin kullanılmasında temsili sisteme yer verildiği ancak belli konularda kararların alınması aşamasında halka danışıldığı demokrasi yöntemidir.

➤ **Temsili Demokrasi nedir?**

Egemenliğin, halkın temsilcileri eliyle kullanıldığı sistemdir.

➤ **Başkanlık hükümeti nedir?**

Bu hükümet modelinde Yürütme organı tek yapılıdır. Yürütme organının başı olan Başkan, doğrudan doğruya halk tarafından seçilir. Aynı

şekilde yasama organı da halk tarafından seçilir.

Yürütmenin dayanağı yasama değil, halktır. Yürütme yasamanın güvenine dayanmaz.

Bu sistemde ne yürütme yasamanın, ne de yasama yürütmenin hukuki varlığına son verebilir (kuvvetlerin sert ayrımı). Dolayısıyla başkanlık sistemi iki organın birbirinden kesin şekilde ayrıldığı bir sistemdir (ABD).

➤ **Parlamentar Hükümet Sistemi nedir?**

Bu hükümet modelinde yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrıdır. Ancak bu ayrım yumuşak ve dengelidir. Yani belirli koşullarda yasama ve yürütme organı birbirlerini etkileyebilmekte ve görevlerine son verebilmektedir.

Yürütme iki kanatlıdır. (Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu). Yasama organına karşı sorumlu olan bir hükümet (Bakanlar Kurulu) mutlak bulunması gereken bir özelliktir.

Yürütme organının dayanağı yasama organıdır. Bakanlar Kurulu, yasama (meclis) organının güvenine dayanmak zorundadır (Türkiye).

➤ **Yarı Başkanlık Sistemi nedir?**

Bu hükümet modelinde Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir ve yürütmenin gücü (özellikle Cumhurbaşkanının yetkileri) tipik parlamenter sisteme göre daha da üstün yetkilerle donatılmıştır. Ama ABD’de olduğu gibi, yürütme yasamadan kesin olarak ayrılmış değildir.

Meclisin, yürütmenin görevine son verebilmesi ise parlamenter sistemi andıran yönlerden en önemlisidir (Fransa).

➤ **Anayasa Hukuku nedir?**

Devletin temel kuruluş ve organlarını, bu organların görev ve yetkilerini ve bunların birbiriyle olan ilişkisini, ayrıca kişilerin temel hak ve hürriyetlerini düzenleyen kamu hukuku dalıdır.

➤ **Yazılı Anayasa nedir?**

Yetkili bir organ tarafından devletle ilgili temel konuların bir belge içinde düzenlenmesidir.

➤ **Yazısız Anayasa nedir?**

Toplum içinde uzunca bir süre kesintisiz olarak tekrarlanan ve bağlayıcı olduğuna inanılan uygulamalardan oluşan anayasadır (İngiltere ve Hindistan).

- **Sert Anayasa nedir?**
Değiştirilemeyecek maddeleri olan ve değiştirilebilen maddelerinin de değiştirilme usulünün zor olduğu anayasalardır (1924, 1961 Anayasaları sert olmakla birlikte, en sert anayasamız 1982 Anayasası'dır.).
- **Yumuşak Anayasa nedir?**
Değiştirilemeyecek maddesi olmayan ve normal kanunlar gibi kolay değiştirilebilen anayasalardır (1921 Anayasası tek yumuşak anayasamızdır.).
- **Kazüistik Anayasa nedir?**
Geniş, ayrıntılı ve uzun düzenlemeler içeren anayasalardır (1982 Anayasası en kazüistik anayasamızdır.).
- **Çerçeve Anayasa nedir?**
Sadece genel ilkeleri ortaya koyup, bunların uygulama biçimlerini ve detayları kanunlara bırakma amacı güden anayasalardır.
- **Türkiye'nin ilk anayasal belgesi nedir?**
1921 Teşkilat-ı Esasîye Kanunu
- **Türkiye'nin en uzun süre yürürlükte kalan anayasası hangisidir?**
1924 Anayasası
- **Çağdaş anlamda dünyanın ilk yazılı anayasası nedir?**
1787 ABD anayasası
- **Osmanlı'da ilk anayasal belge nedir?**
1808 Sened-î İttifak
- **Türk tarihinin ilk anayasasının adı nedir?**
Kanun-u Esasi
- **1921 Anayasası'nın genel özellikleri nelerdir?**
→ Milli egemenlik ilk kez temel ilke olarak kabul edilmiştir.
→ Yasama ve yürütme ve hatta vargı gücü TBMM'nin elindedir (Güçler Birliği - Meclis hükümeti sistemi).
→ Bakanlar meclis tarafından seçilir ve meclis bakanları her zaman değiştirir.
→ İl ve Nahielerde yerinden yönetim ilkesi (Mahalli idareler) ilk kez kabul edilmiştir.
- Anayasalarımız içinde anayasanın değiştirilme yöntemiyle ilgili düzenleme olmayan tek anayasadır.
- **Yönetmeliklerin tüzüklere, tüzüklerin kanunlara, kanunların da anayasaya uygun olması gerektiğini bildiren sisteme ne ad verilir?**
Normlar Hiyerarşisi
- **1982 Anayasası'na göre, kanun yapma yetkisi kime aittir?**
Türkiye Büyük Millet Meclisi
- **TBMM seçimleri kaç yılda bir yenilenir?**
4
- **Kanunlar cumhurbaşkanıca kaç gün içinde yayımlanır?**
15
- **Hangi kanunu cumhurbaşkanı veto edemez?**
Bütçe Kanunu
- **Kanunlar nerede yayımlanır?**
Resmî Gazete
- **1982 Anayasası'na göre, kanun teklif etmeye kim yetkilidir?**
Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri
- **Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi durumunda ne yapılır?**
Milletlerarası antlaşma hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.
- **TBMM tarafından verilen yetkiye dayanarak hükümetçe çıkarılan düzenleyici işlemlere ne denir?**
Olağan Kanun Hükmünde Kararnameler
- **1982 Anayasası'na göre nizamname (tüzük) çıkarma yetkisi kime aittir?**
Bakanlar Kurulu
- **Kanunların ve tüzüklerin uygulanmasına ilişkin ayrıntıları gösteren düzenleyici işlemlere ne ad verilir?**
Yönetmelik

- **Devletin dini İslam'dır, hükmü ne zaman anayasadan çıkarılmıştır?**
1928
- **Devletin vasıfları arasına laiklik ve ilkeler ne zaman eklenmiştir?**
1937
- **İki meclisli yasama organı sistemi hangi anayasalarımızda öngörülmüştür?**
1876 ve 1961 Anayasaları
- **Çok partili siyasi hayata ne zaman geçilmiştir?**
1946
- **27 Mayıs 1960 darbesinden sonra siyasi iktidarın başına gelen kurul hangisidir?**
Milli Birlik Komitesi
- **Kanun hükmünde kararname hangi dönemde kabul edilmiştir?**
1971 Anayasa değişikliği ile
- **Yasama yorumu hangi anayasada kabul edilmiştir?**
1924 Anayasası
- **Kanunların anayasaya uygunluk denetimini gerçekleştirmek için kurulan mahkeme hangisidir?**
Anayasa Mahkemesi
- **Kanunların anayasaya uygunluğunu denetlemek anlamına gelen anayasa yargısı hangi anayasayla getirilmiştir?**
1961 Anayasası
- **1982 Anayasası'na göre, hangi hallerde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması durdurulabilir?**
Savaş, seferberlik, sıkıyönetim ve olağanüstü haller
- **1982 Anayasası'na göre anayasanın değiştirilmesi teklifi verebilmek için gereken sayı nedir?**
Meclis üye tamsayısının 1/3'ü
- **1982 Anayasası'na göre, anayasa değişikliği getiren kanun cumhurbaşkanınca hangi halde zorunlu olarak halkoylamasına sunulmak zorundadır?**
TBMM'nin üye tamsayısının 3/5 ve 2/3 arasında kabul etmesi ile
- **TBMM üyelerinin meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden sorumlu tutulamalarına ne denir?**
Yasama sorumsuzluğu
- **TBMM her yıl hangi ayda kendiliğinden toplanır ve TBMM'nin çalıştığı bir döneme ne ad verilir?**
Ekim ayı - Yasama yılı
- **TBMM'nin toplantı yetersayısı nedir?**
TBMM üye tamsayısının (550) 1/3'üdür.
- **TBMM'nin karar yetersayısı nedir?**
TBMM üye tamsayısının 1/4'ünün 1 fazlasıdır.
- **Bakanlar Kurulu üyeleri kurula katılmadıkları zaman kime vekalet verebilir?**
Diğer bir bakana
- **TBMM'nin çalışmasını düzenleyen ve maddi anlamda anayasa sayılan düzenleyici işleme ne ad verilir?**
TBMM içtüzüğü
- **TBMM dışında çalışmalarını kendi yaptığı düzenleyici işlemlerle belirleyen kurum hangisidir?**
Anayasa Mahkemesi
- **Bakanlar Kurulu'nu ve bakanları denetlemek yetkisi kime aittir?**
TBMM
- **1982 Anayasası'na göre, meclisin ara verme veya tatil sırasında olağanüstü toplantıya çağırılması yetkisi kime aittir?**
Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanı
- **Cumhurbaşkanı makamında bulunmadığı zaman bu makama kim vekâlet eder?**
Meclis Başkanı
- **Meclisin bilgi alma ve denetim yolları nelerdir?**
  1. Soru
  2. Meclis araştırması
  3. Meclis soruşturması
  4. Genel görüşme
  5. Gensoru
- **1982 Anayasası'na göre, siyasi partilere kimler üye olamaz?**
  1. Yüksek öğrenim öncesi öğrenciler
  2. Yüksek yargı memurları

3. Devlet memurları
4. İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri
5. Askeri öğrenciler
6. TSK mensupları
- **Seçimlerin ve halkoylarının genel idaresi ve denetimi hangi kurumun yetkisindedir?**
Yüksek Seçim Kurulu
- **Bir milletvekili cumhurbaşkanı olursa milletvekilliğinin durumu ne olur?**
Milletvekilliği kendiliğinden sona erer.
- **1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanını kim seçer?**
Halk (2007 Anayasa değişikliği ile)
- **Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nin kuruluşu, teşkilat ve çalışma esasları, çalışan atama işlemleri hangi düzenleyici işlemle yapılır.**
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- **Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin başkanlık divanı kimlerden oluşur?**
  - Meclis Başkanı
  - Başkanvekilleri
  - Katip üyeler
  - İdare amirleri
- **Cumhurbaşkanı seçilme yeterlilikleri nelerdir?**
  - Türkiye vatandaşı olmak
  - 40 yaşını doldurmuş olmak
  - Yüksek öğrenim yapmış olmak
  - Milletvekili olabilme şartlarına haiz olmak
- **Milletvekili seçilebilme şartları nelerdir?**
  - Türkiye vatandaşı olmak
  - 25 yaşını doldurmuş olmak
  - İlköğretim mezunu olmak
  - Mükellef olduğu askerlik hizmetini yapmış olmak
  - Kısıtlı olmamak
  - Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
  - Taksirli suçlar hariç bir yıldan çok hapis veya ağır hapis cezası almamış olmak
  - Yüz kızartıcı suç işlememiş olmak
  - Kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olmamak
- **1982 Anayasası'na göre başbakanı atamak yetkisi kime aittir?**
Cumhurbaşkanı
- **Bir bakanın Yüce Divan sıfatı verilen Anayasa Mahkemesi'ne sevk edilmesi durumunda ne olur?**
Bakanlığı düşer.
- **TBMM seçimlerinin ertelenmesi hangi halde mümkündür?**
Savaş sebebiyle seçimler 1 yıl ertelenebilir.
- **Cumhurbaşkanının tek başına yapabileceği belirtilen işlemler dışındaki kararların başbakan ve ilgili bakanlarca imzalanması ilkesine ne ad verilir?**
Karşı imza ilkesi
- **Cumhurbaşkanınca kabul edilen Bakanlar Kurulu TBMM'den güvenoyu alamazsa ne olur?**
Bakanlar Kurulu düşer.
- **1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanı TBMM seçimlerinin yenilenmesine hangi hallerde karar verebilir?**
  - 1) Bakanlar Kurulu'nun kuruluşta güvenoyu alamaması
  - 2) 99. madde uyarınca Bakanlar Kurulu'nun güvensizlik oyuyla düşürülmesi
  - 3) 111. maddeye göre Bakanlar Kurulu'nun vazife sırasında güvenoyu alamaması
  - 4) Başbakanın istifa etmesi
  - 5) Yeni seçilen TBMM'de başkanlık divanının kuruluşunun tamamlanması üzerine 45 gün içinde yeni Bakanlar Kurulu'nun kurulamaması hallerinde Cumhurbaşkanı TBMM Başkanı'na danışarak seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.
- **Gensoru teklifi verebilmek için en az kaç milletvekilinin imzası gerekir?**
20 milletvekilinin imzası gerekir.
- **Yargıtay başkanını seçme yetkisi kimdedir?**
Yargıtay Genel Kurulu
- **Anayasa Mahkemesi kararlarının anayasada sayılan özellikleri nelerdir?**
  - Kesin hüküm sayılır.
  - Temyize gidilemez.
  - İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.
  - İptal kararıyla yeni bir uygulamaya yol açacak şekilde hüküm kurulamaz.

- Kararlar Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer. Anayasa Mahkemesi yürürlük tarihini 1 (bir) yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırılabilir.
  - İptal kararları geriye yürümez.
  - Anayasa Mahkemesi kararları kanun gücündedir.
- **Hangi düzenleyici işlemlere karşı Anayasa Mahkemesi’nde iptal davası açılabilir?**
- Kanun
  - Kanun Hükmünde Kararname
  - TBMM içtüzüğü
- **Hangi işlemler yargı denetimi dışında tutulmuştur?**
- Yüksek Askeri Şura kararları (terfi ve kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır) **(2010 Anayasa değişikliği)**
- Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler
- Sıkıyönetim komutanının kararları
- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları (meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışında) **(2010 Anayasa değişikliği)**
- Memura verilen uyarma ve kınama cezaları (Bu madde; Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılmaz şeklinde değişti – **2010 Anayasa Değişikliği**).
- YSK kararları
- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları
- Yüksek Hakem Kurulu kararları
- İnkılap Kanunları
- Silahlı kuvvetlerde verilen her türlü disiplin cezaları
- Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararname
- Sıkıyönetim Kanun Hükmünde Kararname
- **Meclis içinden veya dışından Cumhurbaşkanlığına aday olabilmek için için en az kaç milletvekilinin yazılı önerisi yeterlidir?**
- 20
- **Para basılmasına karar verecek makam hangisidir?**
- TBMM
- **Başbakanın Yüce Divan’a sevki halinde hükümetin durumu ne olur?**
- Hükümet kendiliğinden düşer.
- **Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinden önce hangi bakanların çekilmesi gerekir?**
- Adalet Bakanı
– İçişleri Bakanı
– Ulaştırma Bakanı
- **Bakanlar Kurulu milli güvenliğin sağlanmasından kime karşı sorumludur?**
- TBMM’ye karşı
- **Genelkurmay Başkanı nasıl atanır?**
- Genel Kurmay Başkanı, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine cumhurbaşkanınca atanır.
- **Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu kimin başkanlığında toplanır?**
- Başbakan
- **Olağanüstü hal ilan etme yetkisi kime verilmiştir?**
- Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu’na
- **Cumhurbaşkanı hangi yargı mercilerine atamalarda bulunabilir?**
- Anayasa Mahkemesi
– Danıştay
– Askeri Yargıtay
– Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
– Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- **1982 Anayasası’na göre, devletin iktisadi ve sosyal vazifelerinin sınırı nedir?**
- Mali kaynakların yeterliliği
- **1982 Anayasası’na göre, seçim kanunlarında hangi ilkeler göz önüne alınmalıdır?**
- Temsilde adalet
– İdarede istikrar
- **1982 Anayasası’na göre, siyasi partiye üye olabilmek için kaç yaşını doldurmuş olmak gereklidir?**
- 18 yaş
- **Yüksek öğretim elemanlarının siyasi partide vazife almaları ne şekilde olabilir?**
- Bu elemanlar ancak siyasi fırkanın merkez organlarında çalışabilirler.

- **İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merci neresi kabul edilir?**

Danıştay

- **Adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki vazife ve hüküm uyumsuzluklarını çözümlen mercii neresidir?**

Uyuşmazlık Mahkemesi

- **Hakimler ve Savcılar Kurulunun başkanı kimdir?**

Adalet Bakanı

- **Hakimler ve Savcılar Kurulunun doğal üyesi kimdir?**

Adalet Bakanı müsteşarı

- **Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kaç üyeden oluşur?**

22 asıl ve 12 yedek üyeden oluşur; 3 daire halinde çalışır **(2010 Anayasa değişikliği)**.

- **Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun üye seçimi nasıl yapılır? (2010 değişikliği)**

Kurulun, 4 asıl üyesi, nitelikleri kanunda belirtilen; yükseköğretim kurumlarının hukuk bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Cumhurbaşkanı'nca,

3 asıl ve 3 yedek üyesi Yargıtay üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulu'nca,

2 asıl ve 2 yedek üyesi Danıştay üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulu'nca,

1 asıl ve 1 yedek üyesi Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulu'nca kendi üyeleri arasından,

7 asıl ve 4 yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcılar arasından adli yargı hâkim ve savcılarınca,

3 asıl ve 2 yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hâkim ve savcılar arasından idari yargı hâkim ve savcılarınca, 4 yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

- **1982 Anayasası'na göre inkılâp kanunları nelerdir?**

1. 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu

2. 671 sayılı Şapka İktisası Kanunu

3. 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile bir takım ünvanların men ve ilgasına dair kanun

4. 473 sayılı kanunun 110. maddesi ile evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair hüküm.

5. 1288 sayılı Beynelmilel Erkamının Kabulü Hakkında Kanun

6. 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun

7. 2590 sayılı efendi, bey, paşa gibi lakab ve ünvanların kaldırılmasına dair kanun

8. 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun

- **Sürelî veya süresiz yayın çıkarmak için nereden izin alınmalıdır?**

Sürelî veya süresiz yayın önceden izin almaksızın ve mali teminat yatırmaksızın çıkarılabilir.

- **1982 Anayasası'nın başlangıç kısmının anayasal değeri nedir?**

176. maddeye göre başlangıç kısmı anayasaya dahildir.

- **Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere başbakan veya bakanlardan bilgi istemeye ne denir?**

Soru

- **1982 Anayasası'na göre fakülte dekanları kim tarafından seçilir?**

YÖK

- **Temel hak ve özgürlüklerin vatandaş olmayanlar için sınırlanma şartları nasıl öngörülmüştür?**

Milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanması öngörülmüştür.

- **Anayasa Mahkemesi, anayasaya aykırılık iddiasının diğer mahkemelerde ileri sürülmesi ile önüne gelen işi beş ay içinde çözmezse davaya bakan mahkeme kararını neye göre verir?**

1982 Anayasası'nın 152/3. maddesine göre davaya bakan mahkeme düzenlemenin anayasaya aykırılığı kanısında olsa da mevcut düzenlemeyi uygular.

- **Anayasa Mahkemesi'nde doğrudan doğruya iptal davası açabilmek için esas olarak kaç gün tanınmıştır?**
60 gün
- **Kanunların şekil bakımından anayasaya aykırılığı iddiasında bulunabilmek için kaç gün öngörülmüştür?**
10 gün
- **Anayasa değişikliklerinde denetimin sınırı nedir?**
Teklif ve oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülememe şartına uyulup uyulmadığı hususu ile sınırlı bir denetim söz konusudur.
- **Kanun hükmünde kararnamelemlerin şekil bakımından denetimi kaç gün içinde iptal davasına konu edilebilir?**
60 gün
- **Anayasa Mahkemesi'nde, anayasa değişikliklerinde iptale ve siyasi parti davalarında kapatmaya karar verilebilmesi için kaç kişinin kabul oyu gerekir?**
8 (2/3 çoğunluk) (2010 Anayasa değişikliği)
- **Anayasa Mahkemesi'nin çalışma esasları ve üyeleri arasındaki işbölümü nasıl düzenlenir?**
Anayasa Mahkemesi içtüzüğü ile.
- **Vergi ve benzeri mali yükler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları arasında uyumsuzluk çıkarsa nasıl bir çözüme gidilir?**
Danıştay kararının üstün tutulacağı belirtilmiştir.
- **Milli Güvenlik Konseyi döneminde çıkarılmış bir kanunun anayasaya aykırı olduğu kanısına varılırsa hangi yol izlenebilir?**
Bu kanunu uygulayacak mahkeme aracılığıyla Anayasa Mahkemesine başvurulabilir.
- **2010 Anayasa değişikliğine göre Anayasa Mahkemesi kaç üyeden oluşur?**
17
- **Anayasa Mahkemesi üyelerini kim seçer?**
14'ü Cumhurbaşkanı, 3'ünü TBMM
- **Anayasa Mahkemesi'ne 2010 değişikliği ile kimin başvuru hakkı gelmiştir?**
Bireylerin (vatandaşların)

- **2010 değişikliği ile Anayasa Mahkemesi kimleri yüce divan sıfatıyla yargılayabilir?**
Meclis Başkanı, kuvvet komutanları, Genelkurmay Başkanı ve Jandarma Genel Komutanı
- **2010 değişikliği ile memurlara hangi hak verilmiştir?**
Toplu sözleşme hakkı

IDARE TEŞKİLATI SORU CEVAP

- **Türkiye'de idari teşkilat esas olarak kaç ayrıdır ve bunlar nedir?**
Türkiye'de idari teşkilat merkezi idare ve mahalli idare olmak üzere ikiye ayrılır.
- **Bütün ülkeyi kapsayan idari teşkilat hangisidir?**
Merkezi (genel) idare
- **Merkezi idare kaç ayrıdır ve bunlar nelerdir?**
Merkezi idare, merkezi idarenin merkez teşkilatı ve merkezi idarenin taşra teşkilatı olmak üzere ikiye ayrılır.
- **Türkiye merkezi idare sisteminin başında kim bulunur?**
Cumhurbaşkanı
- **Merkezi idarenin merkez teşkilatı nelerden oluşur?**
Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Bakanlar Kurulu, Bakanlıklar ile bunlara bağlı ve yardımcı kuruluşlar.
- **Merkezi idarenin taşra teşkilatı nelerden oluşur?**
Bölge, il, ilçe ve bucak
- **Merkezi idarenin taşradan merkeze oluşturduğu bütünlüğe ne denir?**
Hiyerarşi
- **Merkezi idare kuruluşlarının yerel idare kuruluşlarına karşı sahip olduğu konuma ne ad verilir?**
İdari vesayet
- **Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hiyerarşik en üst makamı neresidir?**
İçişleri Bakanlığı
- **İl idaresinin hiyerarşik amiri kimdir?**
Vali
- **İlçe idaresinin hiyerarşik amiri kimdir?**
Kaymakam
- **Belediye idaresinin idari vasısı kimdir?**
İçişleri Bakanı

- **Tabipler Birliği, Türkiye Barolar Birliği gibi kanunla kurulan ve alanlarında kamusal yetkiler kullanan kuruluşlara ne ad verilir?**
Kamu Kurumu Vafında Meslek Kuruluşları
- **Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, vazife ve yetkileri ile oluşumları hangi düzenleyici işlemle belirlenir?**
Kanun
- **Milli Güvenlik Kurulu kimlerden oluşur?**
• Cumhurbaşkanı
• Başbakan
• Genelkurmay Başkanı
• Başbakan Yardımcıları
• Adalet Bakanı
• Milli Savunma Bakanı
• Dışişleri Bakanı
• Kara Kuvvetleri Komutanı
• Hava Kuvvetleri Komutanı
• Deniz Kuvvetleri Komutanı
• Deniz Kuvvetleri Komutanı
• Jandarma Genel Komutanı
- **Milli Güvenlik Kurulu kararlarının Bakanlar Kurulu üzerindeki etkisi ne şekildedir?**
Bağlayıcı değildir, bir tavsiye şeklindedir.
- **Milli Güvenlik Kurulu'nun gündemini kim belirler?**
Cumhurbaşkanı
- **Devlet Planlama Teşkilatı kararlarının hukuki etkisi nasıldır?**
Planlar kamu için emredici, özel sektör için özendiricidir.
- **Devlet Denetleme Kurulu hangi kuruluşları denetemez?**
DDK silahlı kuvvetler ve yargı organlarını denetemez.
- **Vali ilde kimin temsilcisidir?**
Vali, ilde devletin, Bakanlar Kurulu'nun ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisidir.
- **Bir il merkezinde, belediye sınırları içinde mahalle kurulması nasıl olur?**
Belediye Meclisi, İl İdare Kurulu ile valinin oluru gereklidir.
- **Kaymakam ilçede kimi temsil eder?**
Kaymakam sadece Bakanlar Kurulu'nun temsilcisidir.
- **Bucaklar nasıl kurulur?**
Bucaklar İçişleri Bakanlığı'nın kararı ve cumhurbaşkanının olumlu görüşüyle kurulur.
- **İl Özel İdaresi'nin organları nedir?**
• Vali
• İl Genel Meclisi
• İl Daimi Encümeni
- **İl Özel İdaresi'nin genel karar organı hangisidir?**
İl Genel Meclisi
- **Belediye idaresinin organları nedir?**
• Belediye Başkanı
• Belediye Meclisi
• Belediye Encümeni
- **Belediye bütçesinin kabulü nasıl gerçekleşir?**
Belediye Başkanınca hazırlanır, Belediye Encümeni'nin görüşü alındıktan sonra Belediye Meclisi'nce kabul edilir.
- **Belediyelerin seçimle gelen karar organlarının düşürülmesi nasıl gerçekleşir?**
İçişleri Bakanlığı'nın bildirisini ve Danıştay'ın kararıyla düşürülür.
- **İdari davaların da diğer davalar gibi genel mahkemelerde görüldüğü, ayrı bir idari yargı kolunun benimsenmediği sisteme ne ad verilir?**
Adli idare düzeni
- **İdare hukukunun kaynağını oluşturan hukuk devleti ilkesinin öne çıkan unsurları nelerdir?**
– Temel hak ve özgürlüklerin korunması
– Kanunların hukuka uygun olması
– İdarenin kanuni olması
• Kanuna saygı ilkesi
• İdarenin kuruluş ve teşkilatlanmasında asli yetkinin yasa yapıcıya ait olması
• İdari eylem ve işlemlerin kanuni dayanağa sahip olması
– Hukuki istikrar, belirlilik ve kesinlik
– İdarenin hukuki denetimi
– Mahkemelerin bağımsızlığı ve yargıçlık teminatı
– İdarenin mali sorumluluğu
- **Merkezden idare düzeninin yararları nelerdir?**
– Güçlü bir devlet idaresinin sağlanması
– Büyük çaplı hizmetlerin kolayca yapılabilmesi
– Milli birliğin oluşması
- **Merkezi idare hiyerarşisine dahil olmakla beraber merkeze danışmadan, merkez adına karar alabilme yetkisine ne ad verilir?**
Yetki genişliği

- **İdari işlemlerin özellikleri nelerdir?**
  - Tek yanlılık ve icrailik
  - Hukuka uygunluk karinesinden yararlanma
  - Kazai denetime tabi olma
- **Bir idari işlemi yapmış olan idari makamın aksine bir hüküm bulunmadıkça o idari işlemi değiştirmeye ve geri almaya da yetkili olmasına ne denir?**

Yetki koşutluğu ilkesi
- **Devlet ve diğer kamu hukuki kişilerinin, kamu yararına dayanarak, karşılığını peşin olarak ödemek şartıyla özel mülkiyete bağlı bir gayrimenkulün tamamına veya bir kısmına el koymasına ne denir?**

Kamulaştırma
- **İdare kamulaştırma bedelini belirlemek için nereye başvurabilir?**

Asliye hukuk mahkemesi
- **İdarenin olağanüstü durumlarda kamu gücünü kullanarak menkul malları elde etme yetkisine ne denir?**

İstimval
- **Kamu hizmetlerine hakim olan ilkeler nelerdir?**
  - Süreklilik ve düzenlilik
  - Değişkenlik
  - Nesnellik ve eşitlik
  - Bedelsizlik, kar amacı güdülmemesi
- **Başlıca kamu hizmeti görme usulleri nelerdir?**
  - Emanet usulü
  - Müşterek emanet usulü
  - İltizam usulü
  - İmtiyaz usulü
  - Ruhsat usulü
  - Yap - işlet usulü
- **Bakanlıkların hukuki kişiliklerinin durumu nedir?**

Bakanlıkların devlet kişiliğinden ayrı kişilikleri yoktur.
- **Bakanlar ilgili oldukları hizmetlerin görülmesiyle ilgili olarak kime karşı sorumludur?**

Başbakana karşı
- **Adliye mahkemelerinde bakanlıkları kim temsil eder?**

Maliye bakanlığına bağlı hazine savunmanı
- **Devlet Denetleme Kurulu hangi kurumları denetmez?**

Silahlı kuvvetler ve yargı mercileri
- **Sayıştay, merkezi idare bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal emniyet kurumlarının gelir ve giderleri ile mallarını kim adına denetir?**

TBMM adına
- **Bir ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvetlerinin amiri kimdir?**

Kaymakam
- **İl içerisinde vergi, resim, harç ve diğer mali yüklerin miktar, nisab ve tarifelerini bekleyen merci neresidir?**

İl genel meclisi
- **Yeni bir köy kurulmasına kim karar verir?**

İç İşleri Bakanlığı
- **Cumhurbaşkanınca atanan üniversite rektörünün vazife süresi kaç yıldır?**

4 yıl
- **Kanuna aykırı bir emri alan memur hangi halde bu emri yapmak zorunda kahr?**

Amir emri yazıyla yenilerse
- **Amirce yazılı olarak tekrarlanan bir emrin, suç teşkil etmesine rağmen memurca yerine getirilmesi durumunda cezai sorumluluk kimdedir?**

Memurdadır.
- **Vazifesiyle ilgili bir eylemiyle memurun bir kişiye zarar vermesi durumunda, kişi kime karşı dava açar?**

Memurun bağlı olduğu hukuki kişi olan kuruma
- **Stajyer olarak memurluğa başlamış kişinin asaleti ne kadar süre içerisinde tasdik edilmelidir?**

En az 1, en çok 2 yıl.
- **İki yıl içerisinde asaleti tasdik olunmayan stajyer memurlar kaç yıl boyunca memurluğa alınmazlar?**

3 yıl
- **İdari mahkemeler nelerdir?**
  - Danıştay
  - Bölge İdare Mahkemesi
  - İdare Mahkemesi
  - Vergi Mahkemesi
- **İdari mahkemelerde hangi yargılama usulü uygulanır?**

Yazılı yargılama usulü
- **Kaç tür idari dava vardır?**

İki: a) İptal davası b) Tam yargı davası
- **Aksi gösterilmediği sürece Danıştay'da ve idare mahkemelerinde dava açma süresi kaç gündür?**

60 gün

- **İlgililerin başvurusuna rağmen 60 gün içinde bir cevap verilmezse başvurunun akıbeti ne olur?**
Talep reddedilmiş sayılır. (zımni ret)
- **Danıştay ve idare mahkemelerinde yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gereken şartlar nelerdir?**
  - İdari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması
  - İdari işlemin açıkça hukuka aykırı olması
- **İdari davalarda genel yetkili mahkeme neresidir?**
Dava konusu olan idari işlem veya idari sözleşmeyi yapan idari makamın bulunduğu yerdeki mahkemedir.
- **Memurların atanması ve nakilleri ile ilgili davalarda yetkili mahkeme neresidir?**
Memurun yeni veya eski vazife yerindeki idare mahkemesidir.
- **Taşınır mallara ilişkin davalarda yetkili mahkeme neresidir?**
Taşınır malın bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.
- **İdare ve vergi mahkemelerinin tek yargıçlı olarak verdiği nihai kararlara karşı nereye itiraz edilebilir?**
Bölge İdare Mahkemesi
- **İdare mahkemelerinin kararlarına karşı temyiz mercii neresidir?**
Danıştay
- **Temyiz başvurusunda bulunabilmek için kabul edilen süre ne kadardır?**
30 gün
- **Danıştay'la hükümet arasındaki ilişki hangi makam aracılığıyla sağlanır?**
Başbakanlık
- **Yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözümleyen mahkeme hangisidir?**
Bölge idare mahkemesi
- **Özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün vazifeye gelmeyen memura hangi ceza verilebilir?**
Memurluktan çıkarma
- **İdare hukukunda asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin uygulamalardan kaynaklanan uyuşmazlıkların nerede çözümleneceği kabul edilmiştir?**
Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
- **İdari hiyerarşi ve idari vesayet idare hukukundaki hangi ilkenin yansımasıdır?**
İdarenin bütünlüğü ilkesi
- **Vali atama işlemi nasıl bir idari işlemdir?**
Valiler üçlü kararnameyle atanırlar. Bu işlem karma idari işlemlerdendir.
- **İdarenin vazifeli olmadığı bir başka devlet organının vazife alanına giren konularda işlem yapmasıyla ortaya çıkan yetki sakatlığı haline ne ad verilir?**
Fonksiyon gaspı
- **İdare hukukunda hangi tür idari işlemlere karşı dava açılmayacağı içtihatlarla kabul edilmiştir?**
Hazırlık işlemleri
- **Hazırlık işlemi ne anlama gelmektedir?**
Bir idari merciden kaynaklanmasına rağmen tek başına sonuç doğurmaya elverişli olmayan, devamındaki yeni işlemlere hazırlık oluşturan işlemlere hazırlık işlemi denir. Mesela vali atamasında gereken üçlü kararnamenin ilk adımını oluşturan İçişleri Bakanının işlemi bir hazırlık işlemidir.
- **İdari sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıklarda çözüm yeri hangi yargı koludur?**
İdari yargı
- **İdarenin özel hukuk sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hangi yargı kolunda görülür?**
Adli yargı
- **Yargıtay ile Anayasa Mahkemesi arasında hüküm uyuşmazlığı çıkarsa hangisi uygulanır?**
Anayasa Mahkemesinin kararının üstün olması kabul edilmiştir.
- **Belediyenin, mülkiyetindeki düğün salonunu bir yıllığına özel kişiye devretmek için özel kişiyle imzaladığı sözleşme idarenin hangi tür sözleşmelerindendir?**
İdarenin özel hukuk sözleşmeleri
- **Fertlerin ve toplulukların idari düzene aykırı davranışları sebebiyle idarece tertip edilen cezalara ne denir?**
İdari ceza
- **İdare, kamu hukukundan doğan alacaklarını hangi kanuna göre, tahsil etmektedir?**
6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
- **Kamulaştırma ancak hangi oluşumlarca yapılabilir?**
Devlet ve diğer kamu hukuki kişileri

- **Bir kamulaştırma işlemi hakkında iptal davası hangi yargı kolunda açılabilir?**
İdari yargı
- **Milli İstihbarat Teşkilatı hangi makama bağlıdır?**
Başbakanlık
- **Türkiye’de siyasi kolluk faaliyetini hangi kurum yürütmektedir?**
Milli İstihbarat Teşkilatı
- **Jandarma Genel Komutanlığı nereye bağlıdır?**
İçişleri Bakanlığı
- **Yap - işlet usulüyle ancak hangi tür elektrik santrali açılabilir?**
Termik santral
- **Bir kamu hizmetinin kötü işlemesi veya geç işlemesi yahut hiç işlememesi hangi kavramla açıklanır?**
Hizmet kusuru
- **1982 Anayasası’na göre meclis dışından bir kişinin bakan seçilebilmesi için hangi yeterlilik şartları aranır?**
Kişinin milletvekili seçilebilme yeterliliğine sahip olması
- **Devlet Denetleme Kurulu ilk olarak hangi Türk anayasasıyla kabul edilmiştir?**
1982 Anayasası
- **Devlet Planlama Teşkilatının başında kim bulunur?**
DPT müsteşarı
- **Yeni bir ilin kurulması veya bir ilin isminin değiştirilmesi hangi kurumun kararıyla olur?**
TBMM
- **Valilerin özlük haklarına ilişkin olarak hangi kanuna tabi olacakları kabul edilmiştir?**
Devlet Memurları Kanunu
- **Kaymakamların dokunulmazlığı ne şekildedir?**
Kaymakamların dokunulmazlığı yoktur.
- **Yeni bir ilçe kurulmasına kim karar verir?**
TBMM
- **Belediye memurlarının özlük haklarına ilişkin karar veren organ hangisidir?**
Belediye Encümeni
- **Köy muhtarını ve ihtiyar meclisini hangi organ seçer?**
Köy derneği

- **Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, hangi kuruma bağlıdır?**
Yüksek Öğretim Kurumu
- **Devlet memurlarının vazifeleriyle ilgili işlerden dolayı yargılanması hangi yargı kolunda olur?**
İdari yargı

TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ VE
İNSAN HAKLARI KARIŞIK SORU
CEVAP

1. **Sermayenin tamamı ya da bir kısmı devlete ait olan kuruluşlara ne denir?**
KİT (Kamu İktisadi Teşebbüsü)
2. **Türkiye Cumhuriyetinin Anayasaları Nelerdir?**
1921 Anayasası, 1924 Anayasası,
1961 Anayasası, 1982 Anayasası
3. **Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarından hangisi en uzun süre yürürlükte kalmıştır?**
1924 Anayasası
4. **Cumhurbaşkanı olmadığı zaman yerine kim vekalet eder?**
TBMM Başkanı
5. **Ölen bir kimsenin mal varlığının kimlere ne kadar verileceği konusu hangi hukuk dalının kapsamına girer?**
Medeni Hukuk
6. **Ülkemizde uygulanmakta olan Hükümet modeli hangisidir?**
Kabine Sistemi
7. **Toplum Hayatını düzenleyen yazısız kurallar nelerdir?**
a) Gelenekler b) Görenekler c) Ahlak Kuralları
8. **Toplum Hayatı düzenleyen yazılı kurallar nelerdir?**
a) Hukuk Kurulları b) Anayasa
9. **Evllenme, Boşanma, miras, gibi konulardaki anlaşmazlıklar sonucu açılan davalara hangi mahkemeler bakar?**
Adli Mahkemeler

10. Adam öldürme, adam yaralama, hırsızlık vb. açılan davalara hangi mahkeme bakar?
Ceza Mahkemeleri.
11. Ülke ve toplum güvenliği açısından bazı özel durumlarda temel hak ve özgürlükler kısmen ya da tamamen kısıtlanabilir. Kişi Hak ve Özgürlüklerinden hangisi hiçbir durumda kısıtlanamaz?
Yaşama Hakkı, din, kanat ve düşünce hakkı, suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi ve masumluk hakkı
12. Kişi hak ve özgürlüklerinden hangileri savaş, olağan üstü hal ilan edilmesi gibi nedenlerle kısıtlanabilir?
a) Toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma
b) Siyasi faaliyette bulunma
c) Yerleşme ve Seyahat özgürlüğü
d) Haberleşme özgürlüğü
13. Günümüzde sanatçıların yapmış oldukları kasetler internet ortamında sanatçıdan habersiz olarak çoğaltılıp dağıtılmaktadır. Bu hangi hakkın ihlal edildiğinin göstergesidir?
Telif Hakkı
14. Bir icadın, icadı yapan kişiden habersiz olarak kullanılması, çoğaltılması hangi hakkın ihlal edildiğini gösterir?
Patent hakkı
15. Anayasamızın Dayandığı Temel İlkeler Nelerdir?
a) Atatürk İlkelerine bağlılık
b) Milli Egemenlik
c) Demokratik ve Laik Devlet
d) Temel Hak ve Hürriyetlere dayanmak
16. Türkiye 2001 yılı başlarında girdiği ekonomik krizden iki yıl sonra çıkmaya başlamıştır. Türkiye'nin ekonomik krizden çıkma yolunda ilerlediğini gösteren kanıtlar nelerdir?
a) Reel faizlerin düşmesi
b) Türk Lirasının değer kazanması
c) Uluslar arası derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin notunu artırması
d) Devlet Borçlanma faizlerinin azalması
17. Bilim ve Kültür alanlarında Milletlerarası işbirliğini geliştirerek Dünya barışına katkıda bulunmayı amaçlayan uluslar arası kuruluşun adı nedir?
UNESCO
18. Hasta ziyaretinde bulunmak, büyüklere saygı göstermek, bayramlarda akraba ziyareti, toplumu düzenleyen hangi kurallardandır?
Görgü Kuralları
19. Federal devletlere örnekler nelerdir?
Almanya, ABD, Rusya gibi
20. Ulus Devlet'e örnek nelerdir?
Türkiye, Yunanistan, Suriye gibi
21. Tek Kişinin hakimiyetine dayanan devlet şekline ne denir?
Monarşik Devlet
22. Din Kurallarına göre kurulup idare edilen devletler yönetim bakımından nasıl devletlerdir?
Teokratik Devletlerdir.
23. Toplum ilişkilerini düzenleyen kurallardan hangisi herkesi bağlar ve karşılıklı sözleşme esasına dayanır?
Hukuk Kuralları
24. Belediye Başkanlığı seçimi kaç yılda bir yapılır?
5 Yılda
25. Ülkemizde uygulanmakta olan hükümet modeli kabine sistemidir. Bu sisteme ne zaman geçilmiştir?
Cumhuriyetin ilanı ile geçilmiştir.
26. Toplum ilişkilerini düzenleyen kurallardan hangisine uyulmaması durumunda Devlet tarafından cezai yaptırımlar uygulanır?
Hukuk Kuralları
27. Hürriyetler Kamu hürriyeti ve siyasi hürriyetler olmak üzere iki kısma ayrılır. Siyasi hürriyetler nelerdir?
a) Milletvekili olmak için aday olmak
b) Belediye seçimlerinde oy kullanmak
c) Siyasi partilerden birine üye olmak
d) Belediye Meclisi üyeliği için aday olmak.

28. Hakimiyet Hakkı doğrudan ulusa ait olan devlet şekli hangisidir?

Demokratik devlet

29. Ülkemizde yapılan seçimler sonunda hangisinin gerçekleşmemesi koalisyon hükümeti kurulmasını gerektirir?

Hiçbir siyasi partinin Mecliste çoğunluğu sağlayamaması

30. Seçimlerde bütün vatandaşların serbestçe; hiçbir şekilde ırk, cins, düşünce, din ve mezhep ayrımı gözetilmeden oylarını kullanabilmeleri ve yönetime katılabilmeleri neyin gereğidir?

Genel Oy Prensibinin

31. İktidarı oluşturan partiler dışında en fazla milletvekiline sahip olan partiye ne ad verilir?

Ana muhalefet Partisi

32. Demokrasi yönetimlerinde birden fazla siyasi partinin bulunması hangisinin gerçekleşmesi açısından önemlidir?

Farklı görüş ve düşüncelerin yönetime katılması

33. Siyasi Partilerin kapatılmasında kesin kararı hangi mahkeme verir?

Anayasa Mahkemesi

34. Günlük Yaşamımızda uymaya çalıştığımız Büyüklerin ellerini öpmek, Yemek yerken konuşmamak, Karşılaştığımız kişilere selam vermek gibi davranışlar toplum ilişkilerini düzenleyen kurallardan hangisi ile ilgilidir?

Gelenekler

35. Siyasi Partilerin Gelirleri Nelerdir?

a) Üye aidatları b) Parti rozetlerinin satışlarından elde edilen gelirler c) Hazine yardımı d) Partiye yapılan bağışlar

36. Ülkemizde demokrasi yönetimlerinden hangisi uygulanmaktadır?

Temsili Demokrasi

37. Bir Siyasi partinin mecliste grup kurabilmesi için en az kaç milletvekiline sahip olması gereklidir?

20

38. Meclis çalışmalarında sık sık gündeme gelen “Salt Çoğunluk” ne demektir?

Meclis Üye sayısının yarısından bir fazlası

39. 1982 Anayasasına göre anayasa maddelerinin değiştirilebilmesi için TBMM üyelerinden en az ne kadarının yazılı teklifi gereklidir?

Üçte birinin yazılı teklifi gereklidir.

40. Yüksek Seçim Kurulunun görevleri nelerdir?

a) İllerden çıkarılacak Millet Vekili sayısının belirlenmesi

b) İl ve İlçe seçim kurullarının oluşturulması

c) Oy sayım işlerinin takip edilmesi

d) Seçim sonuçlarına yapılan itirazların değerlendirilmesi

41. İlk Demokrasi yönetimi hangi toplumda görülmüştür?

Yunanlılar

42. Anayasamıza göre seçimler sonunda en çok oyu alan siyasi parti, Mecliste çoğunluğu da sağlamışsa iktidara gelir. Bu durum demokrasi ilkelerinden hangisi ile ilgilidir?

Çoğunluk Prensibi

43. Cumhurbaşkanını kim seçer?

Halk (referandum)

44. Savaş ilanına kim karar verir?

TBMM

45. Bakanlar Kurulunu ve Bakanları kim denetler?

TBMM

46. Kanun koymak, değiştirmek, kaldırmak kimin görevidir?

TBMM

47. Genelkurmay Başkanını kim atar?

Cumhurbaşkanı

48. Bakanlar Kurulu tarafından ilan edilen sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hali durumlarının kaldırılmasına veya devam ettirilmesine karar vermek hangisinin görevidir?

TBMM

49. Hangisinin gerçekleşmemesi durumunda Cumhurbaşkanı tarafından TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verilir?
Kırk Beş Gün içinde hükümetin kurulamaması
50. Milletvekili seçilme yaşı en az kaçtır?
25 (2006'dan itibaren)
51. Milletvekili seçimlerinde aday olabilmek için Eğitim düzeyi en az ne olmalıdır?
İlkokul Mezunu
52. Cumhurbaşkanı Seçilebilme yaşı en az kaçtır?
40
53. Başbakanın, TBMM tarafından "Yüce Divan'a" sevk edilmesi hangisinin gerçekleşmesine neden olur?
Hükümet istifa etmiş sayılır.
54. Anayasamıza göre Başbakan kime karşı sorumludur?
TBMM
55. TBMM Üyeleri üye sayısında çeşitli nedenlerden dolayı azalmalar olur. Bu durumda eksilen milletvekillikleri ile ilgili "ara seçimler" yapılır. Hangisinin gerçekleşmesi ara seçimlerin yapılmasını gerekli hale getirir?
Boşalan üye tam sayısının %5'ine ulaşması durumunda Ara Seçim yapılır.
56. Adli, idari ve askeri mahkemeler arasında görev ve karar anlaşmazlığının olması durumunda hangi yola başvurulur?
Uyuşmazlık Mahkemelerine başvurulur.
57. İllerin çıkaracakları milletvekili sayısını hangisi belirler?
Yüksek Seçim Kurulu
58. Anayasalardan hangisi ile ilk kez "güçler ayrılığı" ilkesi kabul edilmiştir?
1961 Anayasası
59. Anayasa Mahkemesi üyeleri kim tarafından seçilir?
Cumhurbaşkanı
60. Anayasamıza göre TMBB üyesi olmayan bir kimsenin Cumhurbaşkanlığına aday olabilmesi için hangisi gereklidir?
En az 20 milletvekilinin yazılı teklifi gerekir.
61. Anayasamıza göre Cumhurbaşkanının, varsa siyasi partilerle ilişkisinin kesilmesi gerekmektedir. Bu durum Cumhurbaşkanının hangi özelliğindedir?
Bu durum Cumhurbaşkanının tarafsızlığı ile ilgilidir.
62. Adliye Mahkemeleri tarafından verilen karar ve hükümlerin son inceleme yeri neresidir?
Yargıtay
63. Yasaların anayasaya aykırı olup olmadığına hangisi karar verir?
Anayasa Mahkemesi
64. Siyasi Partilerin mali denetimini hangisi yapar?
Anayasa Mahkemesi
65. Cumhurbaşkanı'nın yurt dışında olduğu durumlarda yerine kim vekalet eder?
TBMM Başkanı
66. Meslek ilkelerine aykırı davranan hakim ve savcılar haklarında gerekli işlemleri yapmak ve cezai yaptırımlar uygulama görev ve yetkisi kime aittir?
Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
67. Cumhurbaşkanı'nı görevi ile ilgili suçlardan dolayı yargılama görevi kime aittir?
Anayasa Mahkemesi
68. 1982 Anayasası'na göre "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında Mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz" Anayasamızda yer alan bu hüküm neyi gerçekleştirmeye yöneliktir?
Yargı bağımsızlığını
69. 1982 Anayasasına göre doğrudan halkın oylarıyla seçilerek görev başına kimler gelir?
Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri, Belediye Başkanı ve Muhtarlar

70. 1982 Anayasasına göre hangi bakanların TBMM seçimlerinden önce çekilmeleri ve yerlerine bağımsızların atanması gerekir? Ulaştırma Bakanı, Adalet Bakanı, İçişleri Bakanı
71. Yargı Yetkisi Türkiye tarafından da kabul edilmiş olan İnsan Hakları Mahkemesi hangi uluslar arası kuruluş içinde yer almaktadır? Avrupa Konseyi
72. 1982 Anayasasına göre bir siyasi partinin Anayasa Mahkemesi tarafından temelli kapatılma nedenleri nelerdir?
a) Yabancı devletlerden veya uluslar arası kuruluşlardan maddi yardım alması
b) Tüzük ve programlarının laiklik ilkesine aykırı olması
c) Tüzük ve Programlarının eşitlik ilkesine aykırı olması
d) Demokratik devlet ilkelerine aykırı eylemlerin odağı haline gelmesi
73. Hangisi “Doğal Yargıç” güvencesinin bir sonucudur?
Hiç kimsenin kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önünde yargılanmaması
74. Birleşmiş Milletler Teşkilatı hangi olaydan sonra kurulmuştur?
II. Dünya Savaşı’ndan sonra
75. Anayasamızda yer alan Dernek Kurma Özgürlüğü hangi haklardandır?
Temel Haklar (koruyucu haklar)
76. Kişi dokunulmazlığının gereği nedir?
Hiç Kimse zorla çalıştırılmaz, angarya uygulanamaz.
77. Bir kişinin milletvekili seçimlerinde oy kullanabilmesi için en az kaç yaşını doldurmuş olması gerekir?
18
78. Devlet Denetleme Kurulu hangisine bağlıdır?
Cumhurbaşkanlığı
79. Cumhurbaşkanı’nın TBMM tarafından kabul edilen ve kendisine gönderilen kanunları kaç gün içinde yayımlaması veya bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi gerekir?
15 Günde
80. Bütçe ve Kesin hesap kanun tasarılarını hangisi kabul eder?
TBMM
81. Birleşmiş Milletlerin çocuklara eğitim ve sağlık yardımı sağlamak amacıyla çalışan kuruluşu hangisidir?
UNICEF
82. a) Önemli konularda halkoyuna başvurulmasını öngörme, b) İki Meclisli yasama sistemini benimseme, hangi anayasamızın özelliklerindedir?
1961 Anayasası
83. TBMM genel oyla seçilen kaç milletvekilinden oluşur?
550
84. Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından TBMM’ye karşı kim sorumludur?
Bakanlar Kurulu
85. Türkiye’de eğitimi yaygınlaştırmak ve eğitimin kalitesini artırmak üzere hükümetlerin en fazla dış mali kaynak sağladığı uluslar arası kuruluş hangisidir?
Dünya Bankası
86. Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Kaç Yılda bir yapılır?
5 Yılda (2007’den itibaren)
87. Genel Seçimler Kaç Yılda bir yapılır?
4 Yılda (2007’den itibaren)
88. Osmanlı İmparatorluğunda İlk Anayasal Gelişme Hangisidir?
Sened-i İttifak
89. İlk Osmanlı Anayasası (İlk Türk Anayasası) Hangisidir?
Kanun-u Esasi

90. 1876 Kanun-u Esasi (İlk Türk Anayasası) hangi padişah zamanında ilan edilmiştir?
II. Abdülhamit
91. Türk Anayasa tarihinde ilk yazılı anayasa hangi yıl kabul edilmiştir?
1876
92. Ülkemizde kimsesiz ve bakıma muhtaç çocukların bakımını hangi kuruluş üstlenmiştir?
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
93. İnsan haklarının uluslar arası düzeyde korunmasında Uluslar arası belgeler nelerdir?
a) İnsan hakları evrensel bildirisi b) Çocuk hakları sözleşmesi
94. Ülkemizde milli güvenliği sağlayan kuruluşlar nelerdir?
a) Türk Silâhlı Kuvvetleri b) Emniyet Örgütü
c) Jandarma
95. 1982 Anayasasına göre yeni bir ilin kurulması hangi kurumun alacağı kararla gerçekleşir?
TBMM
96. Türkiye Cumhuriyeti'nde serbest piyasa kuralları çerçevesinde özel ve kamu kuruluş firmaları arasındaki uyuşmazlıklara bakmak, piyasadaki tekelleşmeleri önlemek hangi kurumun görevidir?
Rekabet Kurumu
97. Üniversitelerin en üst yöneticisi olan rektörler hangi makamca atanır?
Cumhurbaşkanı
98. Dünyanın en gelişmiş ve zengin sekiz ülkesinin oluşturduğu birliğe ne ad verilir?
G-8 Ülkeleri
99. Taşra teşkilatında doğrudan seçimle iş başına gelen yöneticiler kimlerdir?
Muhtar, Belediye Başkanı, Belediye Meclis Üyeleri, İl Özel İdare Meclisi Üyeleri, İl Genel Meclisi Üyeleri
100. Yönetimin Makamlarından hangisi yaptığı eylemlerden dolayı sorumlu tutulamaz?
Cumhurbaşkanı

101. Banka Denetleme ve Düzenleme Kurulu Hangi kuruma bağlıdır?
Özerk bir yapıdadır.
102. Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Denetleme Kurulu hangisini denetleyemez?
Yargı Organlarını ve TSK'yı
103. Yönetim tarzları genel olarak merkezi ve yerel olmak üzere ikiye ayrılır. İl Özel İdareleri hangi gruba girer? ,
Yerel Yönetim
104. Köy Yönetimi Kimlerden Oluşur?
Köy derneği, Muhtar ve İhtiyar Heyetinden oluşur.
105. Köy muhtarının, köylülerden, gelirlerine göre vergi alarak köy işlerinde kullanılmasına ne denir?
Salma
106. Köylülerin ortaklaşa cami, çeşme, okul yapmalarına ne denir?
İMECE
107. En küçük ve en büyük idari birim hangileridir?
En küçük idari birim köy, en büyük idari birim ise il'dir.
108. Aşağıdakilerden hangisi demokrasinin temel ilkeleri nelerdir?
a) Milli egemenlik b) Eşitlik d) Siyasi partiler
109. Sivil toplum örgütlerine örnekler?
a) Sendikalar b) Vakıflar c) Dernekler
110. Hangisi hem bir vatandaşlık hakkı hem de bir vatandaşın devlete karşı görevlerinden biridir?
Seçme ve Seçilme Hakkı
111. Demokratik ülkelerde oy verme ve oy sayımı işlemi nasıl yapılır?
Oy verme gizli yapılır, oy sayımı ise açık yapılır.
112. Kimler seçimlerde oy kullanamaz?
a) Askeri öğrenciler b) Er ve erbaşlar c) Ceza evindeki hükümlüler d) 18 yaşından küçük olanlar, Türk vatandaşı olmayanlar

113.İşverenin iş yerindeki faaliyeti durdurarak işçileri topluca iş yerinden uzaklaştırmasına ne ad verilir?

Lokavt

114.Sosyal devlet nedir?

Vatandaşları arasında aşırı gelir farkını ortadan kaldıran devlete denir.

115.Temel haklar ve özgürlükler anayasamızda kaç grupta ve hangi isimlerde yer alırlar?

a) Kişiyeye bağılı haklar, b) sosyal - ekonomik haklar, c) siyasi haklar

116.Çocuk hakları beyannamesi ne zaman kabul edildi?

Birleşmiş Milletler tarafından 1959'da

117.Dış ticaret yaptığımız ülkeler arasında ilk sırayı hangi ülke alır?

Almanya

118.Devlet memurlarının idari yargıya başvurmasında zaman aşımı kaç gündür?

60

119.Uluslararası Polis Teşkilatının merkezi neresidir?

Fransa'nı başkenti Paris'tir.

120.Görevden uzaklaştırılan memur hakkında kaç iş günü sonunda soruşturma açılır?

10

121.Belediye meclisinin dağıtılmasına neresi karar verir?

Danıştay karar verir.

122. Sürekli bayrak çekilecek yerler nerelerdir?

T.B.M.M

Anıtkabir

Gümrük kapıları ve karakolları

Dış Temsilcilikler

123.Türkiye'nin kurucu üye olduğu uluslar arası teşkilatlar nelerdir?

→ BM (Birleşmiş Milletler) - 1945

→ KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşk.) - 1992

→ UNESCO (BM Eğt. Kül. Ö.) - 1945

→ D-8 (8 İslam Ülkesi) - 1997

→ OECD (Ekonomik İşbirliği Kalkınma Ö.) - 1960

→ ECO (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı) - 1985

→ İKÖ (İslam Konferansı Ö.) - 1969

→ İslam Kalkınma Bankası (IDB) (1973)

→ DTÖ (Dünya Tic. Örgütü içinde bir kuruluş) - 1995

→ AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşk.) - 1975

→ Avrupa Konseyi (CE) - (1949)

→ Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY) (1993)

→ Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) (1955)

→ Avrupa Yayın Birliği (EBU) (1950)

→ Dünya Posta Birliği (UPU) (1875)

→ Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) (1866)

124.Türkiye'nin kuruluşundan kısa süre sonra üye olduğu uluslar arası teşkilatlar nelerdir?

→ Dünya Bankası (Kuruluş 1944) - Türkiye'nin üyelik tarihi 1947

→ IMF (Kuruluş 1945) - Türkiye'nin üyelik tarihi 1947

→ NATO (Kuruluş 1949) - Türkiye'nin üyelik tarihi 1952

→ Avrupa Konseyi (Kuruluş 1949) - Türkiye'nin üyelik tarihi 1950

VATANDAŞLIK SÜRELER

➤ Meclis başkan adayları meclis toplandığı gündenden itibaren **5 gün** içinde başkanlık divanına bildirilir.

➤ Meclis araştırması en az **20** milletvekilinin teklifi ile yapılır.

➤ Genel görüşme en az **20** milletvekilinin teklifi ile yapılır.

➤ Gensorunun görüşülmesi; gündeme alma kararının verildiğı tarihten itibaren başlayarak **2 gün** geçmedikçe yapılamaz ve **7 gün** sonraya bırakılamaz.

➤ Yeri boşalan bakanlığa **15 gün** içinde atama yapılır.

➤ Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren **10 gün** geçmişse şekil bakımından iptal davası açılamaz.

➤ Cumhurbaşkanı kanunları **15 gün** içinde yayımlar, **60 gün** içinde de Anayasa Mahkemesi'ne kanunun anayasaya aykırılığıyla ilgili dava açabilir, kanunu **15 gün** içinde veto edebilir.

➤ Yürürlük tarihi metinlerinde belirtilmeyen kanunlar Resmi Gazete'de yayımlanmalarını

- takip eden günden itibaren **45 gün** sonra kendiliğinden yürürlüğe girerler.
- İptal edilen bir kanun için **10 yıl** geçmedikçe Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açılmaz.
  - Genel Seçime **1 yıl** kala ara seçime gidilemez.
  - Ara seçim yapılmasına **3 ay** içinde karar verilir.
  - Bir il veya çevresinin TBMM'de üyesi kalmaması durumunda boşalmayı takip eden **90 gün** içinde ara seçime gidilir.
  - Gensoru önergesi bir siyasi parti grubu adına veya **20** milletvekili ile verilir
  - Bakanlar kurulu programı kuruluşundan itibaren **7 gün** içinde güvenoyuna başvurulur.
  - Vekilliğin düşmesine veya dokunulmazlığın kaldırılmasına karşı meclis genel kurulunun kararının alındığı tarihten başlayarak **7 gün** içinde anayasa mahkemesine kanuna ya da iç tüzüğe aykırılık iddiası ile iptal davası açılabilir. Anayasa mahkemesi iptal istemini **15 günde** kesin karara bağlar.
  - Cumhurbaşkanlığı seçimi **60 gün** içinde bitirilir.
  - Cumhurbaşkanı **5 yıllığına** seçilir. Bir kimse en fazla ikinci kez Cumhurbaşkanı seçilebilir.
  - Cumhurbaşkanı tarafından seçimlerin yenilenmesi halinde **90 gün** sonraki ilk Pazar günü seçim yapılır.
  - Bütçe kanun tasarısı mali yılbaşından en az **75 gün** önce meclise gelmek zorundadır.
  - TBMM tarafından reddedilen bir kanun teklifi ya da tasarısı ret tarihinden itibaren **1 yıl** geçmedikçe tekrar görüşülemez.
  - TBMM seçimleri normal olarak (erken seçim olmazsa) **4 yılda** bir yapılır. Yerel seçimler ise **5 yılda** bir yapılır.
  - Yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşları, seçimlerinin yapılacağı günün **75 gün** öncesinden başlamak üzere gümrük kapılarında oy kullanabilirler.
  - Bir yasama yılında en çok **3 ay** tatil yapar. Normal tatil süresinin haricinde, **15 günü** geçmemek üzere çalışmalarına ara verebilir.
  - Cumhurbaşkanı Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde, süresi **6 ayı** geçmemek üzere olağanüstü hal, sıkıyönetim ve seferberlik ilan edebilir.
  - Meclis, Bakanlar Kurulu'nun istemi üzerine her defasında **4 ayı** geçmemek üzere, olağanüstü hal süresini uzatabilir.
  - Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun üyelik seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki **60 gün** içinde yapılır.

- Anayasa Mahkemesi üyeleri **12 yıl** için seçilirler.
- Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile **4 yıl** için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir.

VATANDAŞLIK ORANLAR

3/1

Meclis toplanma yeter sayısı, anayasa değişikliğine ilişkin kanun yazılı teklifi, cumhurbaşkanının vatana ihanet suçlamasıyla ilgili teklif

4/1

Karar yeter sayısı (4/1+1)

5/1

Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açma (kanun, KHK, meclis iç tüzüğü), meclisin toplantıya çağırılması, kanun ve anayasanın şekil bakımından denetlenme istemi

10/1

Meclis soruşturması için gerekli olan teklif

3/2

Meclis Başkanı seçimi (1. ve 2. tur)

Anayasa değişikliğini zorunlu referandumdan çıkaran kabul sayısı

Anayasa Mahkemesi'nin siyasi partileri kapatmak için üyelerinin vermesi gereken oy çoğunluğu

Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa değişikliği getiren kanunları iptal edebilmesi için üyelerinin vermesi gereken oy çoğunluğu

4/3

Cumhurbaşkanının vatana ihanet suçlamasıyla ilgili yüce divana sevk kararı

5/3

Genel ve özel af ilanı

Anayasa değişikliğine ilişkin en az meclis kabul kararı

SALT ÇOĞUNLUK KARARLARI

- ✓ Milletvekilliği üyeliğinin düşmesi (evet sayısı)
- ✓ Bakanlar kurulu veya bakanın düşürülmesi (güvensizlik oyları)
- ✓ Yüce divana sevk kararı
- ✓ Güvenoyu isteminin reddi
- ✓ Meclis başkanı seçimi (3. ve 4. tur)

RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMA
ZORUNLULUĞU OLANLAR

- Anayasa
- Anayasa Mahkemesi Kararları
- Tüzük ve İçtüzükler
- Olağanüstü KHK
- OHAL ve Sıkıyönetim İlanı
- İçtihatı Birleştirme Kurulu Kararları
- Uyuşmazlık Mahkemesi kararları

RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMA
ZORUNLULUĞU OLMAYANLAR

- Yargıtay ve Danıştay kararları
- Yönetmelikler

KPSS TARİH VE VATANDAŞLIK**SORULARININ KONULARA****GÖRE DAĞILIMI**

- KPSS'de Tarih testinden toplam 30 Soru sorulmakta ve bu sorular Genel Kültür Testi'nde konu ve ağırlık olarak şöyle sıralanmaktadır;
- ✓ **İlk Türk Devletleri ve Türk - İslam Devletleri:** % 5 - 3 Soru
- ✓ **Osmanlı Kültür ve Medeniyeti:** % 5 - 3 Soru
- ✓ **III. Selim'den I.Dünya Savaşının Sonuna Kadar:** % 5 - 3 Soru
- ✓ **Genelgeler, Kongreler ve Kurtuluş Savaşı:** % 10 - 6 Soru
- ✓ **Atatürk İlke Ve İnkılapları:** % 15 - 9 Soru
- ✓ **Atatürk Dönemi İç ve Dış Politika Gelişmeleri:** % 10 - 6 Soru
- KPSS'de Temel Yurttaşlık Bilgisi'nden toplam 12 soru sorulmakta ve bu soruların ağırlıkları şöyle sıralanmaktadır;
- ✓ **Temel Hukuk Kavramları:** % 5 - 3 soru
- ✓ **Anayasa Hukuku:** % 5 - 3 soru
- ✓ **İdare Hukuku:** % 5 - 3 soru
- ✓ **Güncel Bilgiler:** % 5 - 3 soru

TARİH'TE BAZI OLAYLAR**ARASINDAKİ NEDEN - SONUÇ****İLİŞKİLERİ**

- ⇒ **KAPİTÜLASYONLAR** - Kanuni güçlü Almanya'ya karşı Fransa'yı yanına çekmek

için Fransa'ya kapitülasyon verdi. Ayrıca Avrupa Hıristiyan birliğini parçalamak istiyordu.

- ⇒ **DON VOLGA PROJESİ** - Sokullu bu proje ile Karadeniz'den Hazara geçmeyi planladı. Ayrıca İpek Yolu'na yeniden canlılık kazandırmak da istemiştir.
- ⇒ **SÜVEYŞ PROJESİ** - Sokullu bu kanalı açarak Hindistan ve Endonezya'daki Müslümanlara yardım etmeyi düşündü. Ayrıca Baharat Yolu'na yeniden canlılık kazandırmak da istemiştir.
- ⇒ **LALE DEVRİ** - Patrona Halil İsyanı ile son buldu.
- ⇒ **III. SELİM ISLAHATLARI** - Kabakçı Mustafa İsyanı ile son buldu.
- ⇒ **TANZİMAT FERMANI** - (Gülhane-i Hattı Hümayunu) Padişah Abdülmecit, Mısır sorunu üzerine Avrupa'yı içişlerinden uzak tutmak için ilan etti. Azınlıkları bağlamak ve çöküntüden kurtulmak için. Eşitlik yayıldı. Anayasacılık başladı, Avrupa hukuk kuralları uygulandı, Askerlik vatan görevi oldu, mülkiyet hakkı devlet garantisinde oldu. İlk kez hukuk üstünlüğü kabul edildi.
- ⇒ **ISLAHAT FERMANI** -Tanzimat Fermanı'nın eksikliklerini tamamlamak için yayımlandı. Azınlıklara geniş haklar verdi. Cizye kaldırıldı.
- ⇒ **BERLİN KONFERANSINDAN SONRA** - Kıbrıs'ı İngiltere, Rus saldırılarından korumak üzere ele geçirdi. Fransa Tunus'u işgal etti, İngilizler Mısır'ı işgal etti,
- ⇒ **93 HARBİ** - II. Abdülhamit 93 harbini bahane ederek Mebusan Meclisini kapattı. I. Meşrutiyet dönemi sona erdi. İstibdat Dönemi başladı.
- ⇒ **II. MEŞRUTİYET'İN İLANI** - Nedenleri; İttihat ve Terakki çalışmaları, Reval görüşmesinin etkisi, Makedonya'nın elimizden çıkmasını engellemek isteyenlerin isyanları. 31 Mart olayı ile İttihat ve Terakki II. Abdülhamit'i tahttan indirdi. Kargaşada Bulgaristan bağımsızlığını ilan etti. Yunanistan Girit'i ele geçirdi. Avusturya - Macaristan İmparatorluğu Bosna Hersek'i ilhak etti.
- ⇒ **TRABLUSGARP SAVAŞI** - İtalya'nın sömürge arayışı nedeniyle çıkmıştır. I. Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine Uşi Anlaşması yapıldı. Trablusgarp ve Bingazi İtalya'nın eline geçti.
- ⇒ **BALKAN SAVAŞLARI** - Ege adaları, (İmroz Bozcaada Meis dışında) kaybedildi. Arnavutluk bağımsız oldu. Makedonya elden çıktı. Batı Trakya Bulgaristan'a verildi. Osmanlı'da sadece Doğu Trakya kaldı. İstanbul, Atina, Bükreş anlaşmaları imzalandı.
- ⇒ **BAB-I ALİ BASKINI** - I. Balkan Savaşı'ndaki yenilgiye tepki gösteren İttihat ve Terakki baskınla hükümeti devirdi.

- ⇒ **I. DÜNYA SAVAŞI** - İmparatorluklar yıkıldı (Osmanlı - Avusturya - Rus - Macar), Yeni devletler kuruldu (Macar.- Çekoslovakya - Polonya - Yugoslavya - Irak - Suriye - Türkiye), Arap topraklarında İngiliz ve Fransızlara ait yeni mandalar kuruldu, Milletler Cemiyeti kuruldu, Rejimler değişti. II. Dünya savaşı ve Milli Mücadele başladı. Osmanlı'nın kaybettiği topraklar Hicaz, Yemen, Suriye, Filistin, Irak, Basra.
- ⇒ **PARİS BARIŞ KONFERANSI** - Milletler Cemiyeti'nin kurulması kararı alındı.
- ⇒ **İZMİR'İN İŞGALİ** - Paris Konferansı gereği Yunanistan İzmir'i işgal etti. Mondros'un 7. maddesine dayanarak. Buna tepki olarak bölgede silahlı direniş (Kuva-i Milliye) başladı. M. Kemal Havza'da genelge yayımladı. Amiral Bristol rapor hazırladı (Milli mücadeleyi haklı bulan ilk rapor).
- ⇒ **İSTANBUL'UN İŞGALİ** - Misakı Milli kararlarının alınması üzerine işgal edildi.
- ⇒ **I. İNÖNÜ ZAFERİ** - Düzenli ordunun ilk zaferidir. Zafer sonrası, Londra konferansına ikilik yaratmak üzere Osm. ve TBMM birlikte çağrıldı. (TBMM hukuksal olarak ilk kez tanındı.) Teşkilatı Esasiye kabul edildi, İstiklal Marşı kabul edildi. Londra Konferansı toplandı. Afganistan dostluk antlaşması yapıldı Moskova Antlaşması yapıldı.
- ⇒ **II. İNÖNÜ ZAFERİ** - İtalya ilk kez çekilmeye başladı.
- ⇒ **KÜTAHYA ESKİŞEHİR SAVAŞLARI** - Başkomutanlık kanunu çıktı. Tekalif-i Milliye emirleri yayıldı. İstiklal Mahkemeleri Kuruldu.
- ⇒ **SAKARYA MEYDAN SAVAŞI** - Savaş sırasında Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa'dır. Hattı müdafaa yoktur... M. Kemale Gazilik ve Mareşallik verildi. İtalya çekilmeyi tamamladı. Kars ve Ankara antlaşmaları imzalandı. Saldırıya geçildi. Seferberlik ilan edildi.
- ⇒ **BÜYÜK TAARRUZ:** Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! Milli mücadelenin savaş aşaması sona erdi. Başkomutanlık yetkisi süresiz uzatıldı. Mudanya imzalandı.
- ⇒ **MUDANYA ATEŞKES ANT.** - Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaşılmadan alındı.
- ⇒ **SALTANATIN KALDIRILMASI** - TBMM'nin açılmasıyla saltanat yok sayıldı. Ulusal egemenliği gerçekleştirmek için. Lozan Barış Konferansına TBMM ile İst. hükümetinin birlikte çağrılmaları üzerine. Abdülmecit TBMM tarafından halife seçildi Amaç, İngiltere'ye sığınan Vahdettin'in halifelik unvanını İngilizlerin kullanmamasıdır.
- ⇒ **LOZAN BARIŞ ANT** - Kapitülasyonlar ve Ermeni Devleti konusunda taviz verilmedi. Osm. hukuken sona erdi. TBMM'yi dünya ülkeleri kabul etti. Misak-ı Milli gerçekleşti, Kapitülasyonlar kaldırıldı. I. Dünya savaşını

- bitirdi. Elde edilemeyenler; Musul ve Hatay sınırlar dışında kaldı, Patrikhane yurt dışına çıkarılmadı, Boğazlarda tam egemenlik olmadı, Ege Adaları ve 12 Ada alınamadı.
- ⇒ **CUMHURİYET'İN İLANI** - Devlet rejiminin adı konuldu, devlet başkanı sorunu çözüldü, İnkılâplar için ortam hazırlandı. Milli egemenliğe geçişte en önemli adımdır.
- ⇒ **ŞEYH SAİT İSYANI** - Medrese ve tarikatların kapatılmasına karşı çıktı. Takrir-i Sükûn yasası çıktı, İstiklal Mah. Kuruldu. Bu kargaşada Ankara Antlaşması (TC - İngiltere) ile Musul ve Kerkük kaybedilmiş, Terakkiperver Cum. Fırkası kapatılmıştır.
- ⇒ **MENEMEN OLAYI** - Çok partili sisteme geçiş ertelendi.
- ⇒ **MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZ.** - Hünkar İskelesi anlaşmasıyla başlayan Boğazlar sorunu çözüldü. Egemenlik sağlandı.
- ⇒ **HATAY SORUNU** - 1921 Ankara (Fransa-T.C) antlaşması ile Hatay Fransa himayesine girdi. II. Dünya savaşını bahane ederek T.C. Milletler Cemiyetine başvurdu ve halkoylaması ile Hatay 30 Haziran 1939'da T.C.'ye katıldı. Türkiye Suriye sınırı çizildi. Misak-ı Milli bu bölgede gerçekleşti.
- ⇒ **BALKAN ANTANTI** - Batı sınırı güvenceye alındı. II. Dünya Savaşı'nda uygulanmadığı için günümüzde geçerli değil.
- ⇒ **SADABAT PAKTI** - Doğu sınırının güvenliği sağlandı.

KPSS TARİH VE VATANDAŞLIK ÖNEMLİ İPUÇLARI VE KODLAMALAR

- ⇒ SADABAT PAKTI'na katılan ülkeler - 1937
AİLT (Atatürk İlke İnkılap Tarihi)
AFGANİSTAN
İRAN
IRAK
TÜRKİYE
- ⇒ BALKAN ANTANTI - 1934 (**TaYYaR**)
Türkiye
Yunanistan
Yugoslavya
Romanya
- ⇒ TERAKKİ PERVER CUMHURİYET FIRKASI'NIN KURUCULARI
(KARaR)
Kazım Karabekir
Ali Fuat Cebesoy
Rauf Orbay
Refet Bele
- ⇒ HALK PARTİSİ (**27 CeMiL 31 HaDi**)
27 YILINDA PARTİ PROGRAMINA

Cumhuriyetçilik
Milliyetçilik
Laiklik
31 YILINDA PARTİ PROGRAMINA
Halkçılık
Devletçilik
İnkılapçılık alındı.

⇒ MİSAK-I MİLLİ KARARLARI

KABSAR

Kapitülasyonlar
Azınlıklar
Boğazlar
Sınırlar
Araplar
Referandum

NOT: MİSAK-I MİLLİ’de ulusal egemenlik yoktur. Ulusal bağımsızlık vardır.

⇒ DIŞ POLİTİKA: **(MaBed - MeSiH)**

M: MİLLETLER CEM.
B: BALKAN ANTANTI
M: MONTRÖ
S: SADABAT P.
H: HATAYIN ANAVATANA K.

⇒ TBMM’Yİ TANIYAN DEVLETLER ve

ANTLAŞMALAR **(antlaşmalar: GAMA)**
İlk devlet: ERMENİSTAN ant: GÜMRÜ
İlk İslam devleti: AFGANİSTAN
İlk büyük Avrupalı devlet: RUSYA ant:
MOSKOVA
İlk İtilaf devleti: FRANSA ant: ANKARA

⇒ Eğitim ve Kültür Alanında yapılan İnkılaplar
(TeMeL TuT)

Tevhid-i Tedrisat Kanunu
Medreselerin Kaldırılması
Latin Alfabesinin Kabulü
Türk Tarih Kurumu
Türk Dil Kurumu

⇒ Mondros’ta karışıklık çıkan 6 vilayet (24.
Madde)

(BESDEV)

Bitlis – Erzurum - Sivas – Diyarbakır – Elazığ
–Van

⇒ Mustafa Kemal’in I.Dünya Savaşında savaştığı
cepheler **(CKS)**

Çanakkale
Kafkas
Suriye

⇒ SAKARYA SAVAŞI SONRASI
GELİŞMELER (Sakarya’nın ilk 3 harfi
SAK’dan)

1) Sakarya savaşı
2) Ankara antlaşması (Fransa ile)

3) Kars antlaşması

⇒ Atatürk döneminde dış politika I. dönem:
Ankara Antlaşması
Yabancı okullar
Nüfus mübadelesi
Irak sınırı **(AYNI)**

⇒ Milli mücadele karşıtı yayın yapan bazı basın
yayın kuruluşlarının adları: **(PÜ TALAT)**
Peyam-ı sabah
Ümit dergisi
(Türkçe) İstanbul
Alemdar
Aydede

NOT: Bu kodlamanın bir başka şekli: **Polat
Alemdar İstanbul’da Peyam-ı Sabah parkında
Aydedenin altında Ümit dergisini okuyormuş**☺

⇒ I. İNÖNÜ ŞAVAŞINDAN SONRA OLAN
OLAYLAR **(LAMİA)**

Londra Konferansı
Anayasa (Teşkilatı Esasi)
Moskova Antlaşması
İstiklal Marşı
Afganistan Dostluk Antlaşması

⇒ Kadınların Belediye, Muhtar ve Vekil
seçimlerine katılma sırası **(BMV)**

1930 Belediye
1933 Muhtar
1934 Vekil (milletvekili)

⇒ VİLAYET-İ SELASE: **(BAK)**

B: BATUM
A: ARDAHAN
K: KARS

⇒ I. Dünya savaşından sonra yapılan ateşkes
antlaşmaları: **SeMaVeR**. Bu kodlama aynı
zamanda tarihsel sıralamayı da veriyor

1. Bulgaristan ile Selanik (ilk çekilen ittifak
devleti)
2. Osmanlı ile Mondros
3. Avusturya-Macaristan ile Villaguiste
4. Almanya ile Redhanded ateşkes antlaşmaları
imzalandı.

⇒ I. Dünya savaşından sonraki barış antlaşmaları
ViSaNTeS. Yine bu kodlama tarihsel
sıralamayı veriyor;

1. Almanya-Versay
2. Avusturya- Sen germen
3. Bulgaristan- Nöyyi
4. Macaristan- Triyanon
5. Osmanlı- Sevr

NOT: Mondros’u Ahmet İzzet Paşa Hükümeti,
Sevr’i Damat Ferit Paşa Hükümeti imzaladı.

- ⇒ İTALYA'ya verdiğimiz topraklar
BOT
Bingazi
Oniki Ada
Trablusgarp
- ⇒ 93 Harbinden sonra imzalanan Berlin Antlaşması'yla bağımsızlığını ilan edenler;
(SaKaR)
Sırbistan
Karadağ
Romanya
- ⇒ Türklerin kullandığı takvimler **(O HaCeRiM)**
Oniki Hayvanlı Türk Takvimi
Hicri
Celali
Rumi
Miladi takvim
- ⇒ İkinci Balkan savaşı sonrası imzalanan antlaşmalar; **ABİ**
Atina ant.: Osmanlı-Yunanistan
Bükreş ant.: Bulgaristan-Balkan devletleri
İstanbul ant.: Osmanlı-Bulgaristan
- ⇒ I. Balkan Şavaşı'nda Osmanlı'nın savaştıkları;
SKY - B
Sırbistan, Karadağ, Yunanistan, Bulgaristan
- ⇒ II. Balkan Savaşı'na katılan Balkan devletleri
SKY - BiR
Sırbistan
Karadağ
Yunanistan
Bulgaristan
Romanya
- ⇒ I. Meşrutiyet Cemiyet Aydınları **(ZAMAN)**
Ziya Paşa
Ahmet Mithat
Mustafa Fazıl Paşa
Ali Suavi
Namık Kemal
- ⇒ I. Meşrutiyet Dönemi Yayın Organları
(MUHİT)
Muhbir
Ulum
Hürriyet
İbret
Tercüman-ı Ahval
- ⇒ II. Meşrutiyet Cemiyet Aydınları **(HATİCE)**
Hasan Tosun
Abdullah Cevdet
Talat Paşa
İsmail Canpolat
Cemal Paşa
Enver Paşa
- ⇒ Önemli Bazı Belgeleri İmzalayanlar; **SeTKiM**
Sened-i İttifak: Alemdar Mustafa Paşa
Tanzimat Fermanı: Mustafa Reşit Paşa
Kanun-i Esasi: Ahmet Mithat Paşa
Mecelle: Ahmet Cevdet Paşa
- ⇒ Yasalar ve alınan ülkeler; **CaYİT MaYiSta**
TaYiNA istedi.
Ceza Yasası İTalyadan Medeni Yasa
İSviçreden, Ticaret Yasası Almanyadan
- ⇒ Halkçılıkla ilgili inkılaplar; **(ASK)**
Aşar vergisinin kaldırılması
Soyadı kanunu
Kadınlara seçme seçilme hakkının verilmesi
- ⇒ Denizci Beylikler **(CAM KeS)**
Candarogulları
Aydinoğulları
Menteşeoğlu
Karesioğlu
Saruhanoglu
- ⇒ Cumhuriyet Rejimi'ne karşı yapılan eylemler
(SİM)
Şeyh Sait isyanı
İzmir suikastı
Menemen olayı
- ⇒ **Ulusal Egemenlik:** Amasya Genelgesi-
Erzurum Kongresi - Sivas Kongresi
Ulusal Sınırlar: Erzurum Kongresi - Sivas
Kongresi - Misak-ı Milli
Mebussan Meclisi'nin toplanması: Erzurum
Kongresi, Sivas Kongresi
Ulusal gücü etkin kılma: Erzurum Kongresi,
Sivas Kongresi
Azınlık konusu: Erzurum Kongresi, Sivas
Kongresi - Misak-ı Milli
Manda himaye: Erzurum Kongresi, Sivas
Kongresi
- ⇒ **1909 Kanun-i Esasi değişiklikleri:**
Padişah, mecliste, tutuklandı, sansürlendi,
sürgüne gönderildi, haberleşemedi,
toplanamadı, dernek kuramadı.
- ⇒ **Siyasete nizam gerek;** (Siyasetname- Nizam-ül
mülk)
- ⇒ **Edip Kayıkla gezer.** (Edip Ahmet - Atabet'ül
haKAYIK)
- ⇒ **ŞİRin Ali Muhakeme kurup lügat yazmış.** (Ali
Şir Nevai - Muhakemet'ül Lügateyn)
- ⇒ **Ahmet Yesevi, divanı hikmet evidir.** (Ahmet
Yesevi - Divan-ı Hikmet)
- ⇒ III. SELİM ıslahatları **(HAYİN K)**
Halk ile devleti bütünleştirmek istemiştir.
Avrupa'ya sürekli elçilikler göndermiştir.
Yerli malı kullanımını teşvik etmiştir.
İrad-ı Cedid adlı hazineyi kurmuştur.

- Nizam-ı Cedid adlı orduyu kurmuştur.
Kabakçı Mustafa isyanıyla tahttan indirilmiştir.
- ⇒ II. MAHMUT Dönemi ıslahatları
- İdare alanındaki yenilikler: (PİS NEDİM)**
Pasaport uygulamasını başlattı.
İçişleri - Dışişleri Bakanlıkları'nı açtı.
Sadrazamlığı kaldırdı.
Nazırlıklar kuruldu.
Encümen-i Daniş kuruldu. (tercüme odaları.)
Divan kaldırıldı.
İlk nüfus sayımı yapıldı.
Meclis-i Ahkam-ı Adliye kuruldu.
Muhtarlıklar açıldı.
- ⇒ **Askeri alandaki yenilikler (SEVDAM ReB)**
Sekban-ı Cedid ordusu kuruldu.
Eşkinci ocakları kuruldu.
Vaka-i Hayriye (yeniçeri ocağı kaldırıldı.)
Dar-ı Şuray-i Askeri Kuruldu.
Asakir-i Mansure-i Muhammediye kuruldu.
Mızıka-ı hümayun kuruldu.
Redif ocakları kuruldu.
Başkomutanlık kuruldu.
- ⇒ **Eğitim alanındaki yenilikler (İRİ FATİHE)**
İlkokul zorunlu hale getirildi.
Rüştiye açıldı.
İdadi açıldı.
Fransızca Resmi yabancı dil ilan edildi.
Avrupa'ya ilk kez öğrenci gönderildi.
Tıbbiye açıldı.
İlk resmi gazete(Takvim-i Vaka-i) çıkarıldı.
Harbiye açıldı.
Eğitimde kültürel birlik bozulmuştur. İkilik çıkmıştır.
- ⇒ **1925 olayları sırası ile:**
ŞEYH SAİT TEKKE de ŞAPKA sını ve KİYAFET ini düzeltirken TAKVİM deki AŞARI ve TAKRİR İ SÜKUN u görmedi.
- ⇒ OSMANLI DEVLETİ'NDE DURAKLAMANIN İÇ NEDENLERİ
Duraklarda HEPCAY ictik
Haremelerin ülke yönetimine katılması
Eğitim sisteminin Bozulması
Padişahların kişiliklerinde meydana gelen değişiklikler
Çift bozanların artması
Ağır vergiler nedeniyle iç isyanların çıkması
Yeniçerilerin zorbalıkları
Devlet adamı seçiminde liyakatin gözetilmemesi
Devşirme ve tımar sisteminin bozulması
- ⇒ Anadolu Selçuklu Divan Çeşitleri:
İşraf divanı
Pervane divanı

- Tuğra divanı
Arz divanı
İstifa divanı
Niyabet-i Saltanat
İP-TAYİN
- ⇒ Mısır'da kurulan Türk-İslam devletleri
TEMA
Tolunoğulları
Eyyubiler
Memlûkler
Akşitler
- ⇒ Lozan Antlaşması'nda tam çözümlenemeyen sorunlar: **HIRBO**
HATAY SORUNU,
IRAK SINIRI,
RUM PATRİKHANESİ,
BOĞAZLAR,
OSMANLI BORÇLARI (Bu sorun çözülmüş ama ödeme şekli devletlerin ikili görüşmelerine bırakılmıştır.).
- ⇒ Doğu sınırimızın çizildiği antlaşmalar sırasıyla aşama aşama olarak: Gazi Mustafa Kemal'in baş harfleri:
GMK:
GÜMRÜ
MOSKOVA
KARS
- ⇒ II. Dünya Savaşı hangi devletler arasında olmuştur;
JİBAR ve ARİF arasında
Japonya - ABD
İtalya - Rusya
Bulgaristan - İngiltere
Almanya - Fransa
Romanya
- ⇒ Nabucco Projesine ortak olan ülkeler
TAMBAR
T ÜRKİYE
A VUSTURYA
M ACARİSTAN
B ULGARİSTAN
A LMANYA
R OMANYA
- ⇒ Osmanlı'ya başkentlik yapmış şehirler
BESİİ
BURSA
EDİRNE
SÖĞÜT
İZNİK
İSTANBUL
- ⇒ LALE DEVRİ'NİN ÖZELLİKLERİ
(İÇKİMİ ACC)
İtfaiye örgütü kurulur

- Çini dokuma kâğıt imalathaneleri açılır
Kültürel değişiklikler döneme damgasını vurur
İlk geçici elçiler yollarını
Matbaa Avrupa'dan alınır
İlk kitaplar basılır
Avrupa örneği alınır
Çiçek aşısı uygulanır
Çeviri hareketleri başlar
- ⇒ **MİSAK-ı MİLLİ**
1. TAVİZ: BATUM-1921 MOSKOVA, Sovyet Rusya ile imzalandı.
2. TAVİZ : HATAY-İSKENDERUN-1921 ANKARA Antlaşması, Fransa
3. TAVİZ : MUSUL-KERKÜK-1926 ANKARA Antlaşması, İngiltere
- ⇒ M. Kemal'in Çanakkale'de Savaşığı cepheler
CAKAS
Conkbayırı
Arıburnu
Kireçtepe
Anafartalar
Seddülbahir
- ⇒ Kamu Hukukunun dalları
CİVİYAD
Ceza hukuku
İdare hukuku
Vergi hukuku
İcra iflas hukuku
Yargılama hukuku
Anayasa hukuku
Devletler Genel hukuku
- ⇒ Anayasaya giren ve korunmakta olan kanunlar
(Bu GüMüS YaSayı TuT)
Borçlar
Giysi
Medeni
Şapka
Yeni Türk Harfleri
Soyadı
Tekke ve Zaviye
Tevhid-i Tedrisat
- ⇒ İMF ve Dünya Bankası'nın merkezi
Washington (Washington portakalı)
⇒ NATO'nun merkezi Brüksel (Brüksel lahanası)
- ⇒ Kişi hak ve hürriyetleri
zorla
özel
mülkiyete
yerleşemez
haberleşmedeki
düşüncesini
basın
toplantısında söyler (kişi dokunulmazlığı, zorla
çalıştırma yasağı gibi...)

- ⇒ HİZMET YÖNÜNDEN YERİNDEN
YÖNETİM KURULUSLARI
TÜRMAK
T: TRT
Ü: Üniversite
R: RTÜK
M: Meslek Kuruluşları
A: Atatürk Dil ve Tarih Kurumu
k

- ⇒ Köy kurulması için - İçişleri Bakanı'nın kabulü
⇒ Bucak kurulması için - Cumhurbaşkanı'nın onayı
⇒ Bu ikisi dışındakiler - Kanun ile olur.
(Yeni bir ilçe - il kurulması ve adının değişmesi)
⇒ Anayasa Mahkemesi siyasi partilerin mali denetimini yapar.
⇒ SAYIŞTAY; TBMM adına mali denetim yapar.
⇒ Cumhurbaşkanı'nın görev alanlarını ayırmakta;
Yasama için; meclis, kanun
Yürütme için; atamak, çağırmak, toplanmak, son vermek, kabul etmek, onaylamak, imzalamak vs. gibi iş bildiren kelimeler
Yargı için; mahkeme, yargı, hakim, savcı gibi anahtar kelimeleri kullanılabilir.

- ⇒ **Yaptırım türleri**
HİCCeT
Hükümsüzlük
İptal
Ceza
Cebri İcra
Tazminat

- ⇒ **AB kurucu ülkeleri**
Hollanda
Almanya
Lüksemburg
İtalya
Fransa
Belçika
FB HALİ

OSMANLI TARİHİ ENLERİ VE İLKLERİ

OSMANLI DEVLETİ KURULUŞ DÖNEMİ

- ⇒ Osmanlı Devleti'nde divan örgütü **ilk defa** Orhan Bey zamanında kurulmuştur.
⇒ **İlk düzenli ordu teşkilatı** Orhan Bey zamanında kurulmuştur (yaya - müsellemler).

- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk vezir** Orhan Bey zamanında tayin edilmiştir (Alaaddin Paşa).
- ⇒ Osmanlı Devleti ile Balkan milletleri arasında yapılan **ilk haclı savaşı** Sırp sındığı Savaşı'dır (1364).
- ⇒ Balkanların kapısını Türklere açan **ilk savaş** Sırp sındığı Savaşı'dır (1364).
- ⇒ Osmanlı Devleti topu **ilk defa** I. Kosova Savaşı'nda kullanmıştır (1389).
- ⇒ Yeniçeri ocağının temelini atan **ilk Osmanlı padişahı** I. Murat'tır.
- ⇒ Tımar sistemini **ilk defa** uygulayan Sultan I. Murat'tır.
- ⇒ Osmanlı padişahları arasında "Sultan" ünvanını **ilk kullanan** I. Murat'tır.
- ⇒ Balkan milletleriyle yapılan **ilk resmi antlaşma** Edirne - Segedin'dir (1444).
- ⇒ Kardeşini öldürerek tahta çıkan **ilk padişah** I. Murat'tır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde kurulan **ilk eyalet** Rumeli Eyaleti'dir (I. Murat).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk tersane** Gelibolu'da açılmıştır (I. Bayezid).
- ⇒ İstanbul'u **ilk kusatın** Osmanlı padişahı I. Bayezid'dir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk deniz savaşı** Çelebi Mehmet Dönemi'nde Venediklerle yapılmıştır (1416).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk hazine** ve **ilk mali teşkilat** I. Murat zamanında oluşturulmuştur.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de ele geçirdiği **ilk toprak parçası** Çimpe Kalesi'dir (1353).
- ⇒ Osmanlı topraklarına katılan **ilk beylik** Karesioğulları Beyliği'dir (1345).
- ⇒ Anadolu Türk Siyasi Birliği'ni **ilk sağlayan padişah** I. Bayezid'dir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Bizans tekfurlarıyla yaptığı **ilk savaşı** Koyunhisar Savaşıdır (1302).
- ⇒ Bizans'ın alınması için **Anadolu Hisari'nü** yaptıran I. Bayezid'dir.
- ⇒ Bizans'ın fethi için **Rumeli Hisari'nü** yaptıran I. Mehmet'tir (Fatih).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin **ilk başkenti** Söğüt'tür (1299).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk Kaptan-ı Derya** Baltaoğlu Süleyman Bey'dir.
- ⇒ Karamanoğulları Beyliği ile **ilk savaş** I. Murat zamanında yapılmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin oluşturmaya çalıştığı Anadolu Türk Birliği **ilk defa** Ankara Savaşı'ndan sonra bozulmuştur (1402).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde taht kavgaları **ilk defa** Fetret Devri'nde (1402 – 1413) yaşanmıştır.
- ⇒ Kendi isteğiyle tahttan inen **ilk padişah** Sultan II. Murat'tır.
- ⇒ Osmanlılarda beylikten devlete geçiş **ilk defa** Orhan Bey zamanında başlamıştır.

- ⇒ Osmanlılarda Rumeli'ye **ilk geçiş** Orhan Bey'in kardeşi Süleyman Paşa ile gerçekleşmiştir (1353 – Çimpe Kalesi).
- ⇒ Topçu Birliği **ilk defa** I. Murat zamanında kurulmuştur.
- ⇒ Savaş alanında şehit düşen **ilk Osmanlı padişahı** I. Murat'tır (1389).
- ⇒ Orta Avrupa'nın kapıları Osmanlılara **ilk defa** Niğbolu Zaferi ile açılmıştır (1396).
- ⇒ Avrupalılar II. Kosova Savaşı'ndan sonra **ilk defa** Türklerin Balkanlardan atılmayacağını anlamışlardır (1448).
- ⇒ Tarihte **en uzun süre** varlık gösteren Türk Devleti Osmanlı Devleti'dir.
- ⇒ Tarihte siyasi varlık gösteren Türk devletleri içerisinde merkeziyetçiliğin **en güçlü olduğu** devlet Osmanlı Devleti'dir.
- ⇒ Osmanlılar, **Maltepe (Pelekanon) Savaşı**'ndan sonra Bizans'ın Anadolu'daki topraklarını ele geçirmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin donanmaya sahip olması **ilk defa** Karesioğullarının hâkimiyet altına alınmasıyla başlamıştır (1345).
- ⇒ Bulgaristan'ın tamamen hâkimiyet altına alınması **ilk defa** I. Bayezid döneminde gerçekleşmiştir (Yıldırım).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde başkentin Rumeli'ye aktarılması **ilk defa** Sırp sındığı Savaşı'ndan sonra gerçekleşmiştir (Edirne).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk beylerbeyliği** Rumeli Beylerbeyliği'dir. **ilk beylerbeyi** de Lala Şahin Paşa'dır (I. Murat Dönemi).
- ⇒ Kuruluş Dönemi'nde ortaya çıkan **ilk toplumsal ve dini içerikli halk ayaklanması** Şeyh Bedrettin İsyani'dir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde Türkmenler ile devşirmeler arasında **ilk mücadele** II. Murat Dönemi'nde başlamıştır.
- ⇒ Osmanlı ordularının Balkanlarda yaptığı savaşlarda aldığı **ilk yenilgi** Ploşnik Savaşı'dır (1388).

OSMANLI DEVLETİ YÜKSELME DÖNEMİ

- ⇒ Boğazları hâkimiyet altına alan **ilk Türk devleti** Osmanlı Devleti'dir.
- ⇒ Osmanlı tarihinde örfi kanunları **ilk defa** yazılı hale getiren Fatih Sultan Mehmet'tir (Fatih Kanunnamesi).
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk ticari imtiyazı** Venediklilere Fatih Sultan Mehmet zamanında vermiştir (1479).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk altın para** Fatih Sultan Mehmet zamanında bastırılmıştır.
- ⇒ Fatih Sultan Mehmet zamanında şehzadelerin sancağa çıkması **ilk defa** zorunlu hale getirilmiştir.

- ⇒ Halife ünvanını **ilk kullanan** Osmanlı padişahı I.Selim'dir (Yavuz).
- ⇒ Osmanlı topraklarında elçilik (Balyos) açan **ilk devlet** Venedik'dir.
- ⇒ Avusturya ile Osmanlı devleti arasında imzalanan **ilk resmi antlaşma** İstanbul Antlaşması'dır (1533 - Osmanlı Devleti Batı'ya üstünlüğünü kabul ettirmiştir).
- ⇒ Osmanlı donanması **ilk kez** 1571'de İnebahtı'da yakılmıştır.
- ⇒ Yükselme Dönemi'nde devlet işleyişini sıkıntıya sokan **ilk toplumsal nitelikli isyan** Şahkulu İsyanı'dır.
- ⇒ İstanbul'un fethinden sonra Ortodoksların koruyuculuğu **ilk defa** Osmanlı Devleti'ne geçmiştir (1453).
- ⇒ İlk Osmanlı - Memluk savaşı II. Bayezid Dönemi'nde gerçekleşmiştir.
- ⇒ Anadolu'da Celali isyanları **ilk defa** Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde ortaya çıkmıştır (Bozoklu Celal).
- ⇒ Avrupa'da siyasi üstünlüğün Osmanlı Devletine geçmesi **ilk kez** 1533 İstanbul Antlaşması ile gerçekleşmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk kez** Kırım Hanı sayesinde Orta Asya Türkleri ile temasa geçmeye başlamıştır.
- ⇒ Üç padişah döneminde **sadrazamlık yapan ilk kişi** Sokulu Mehmet Paşa'dır (1564 - 1579)
- ⇒ Coğrafi Keşiflerin olumsuz etkisini gidermek için Osmanlı Devleti'nin yaptığı **ilk faaliyet** Hint Deniz Seferleri'dir.
- ⇒ Osmanlı Tarihi'nde hükümdarlığı babasından zorla alan **ilk padişah** I. Selim'dir.
- ⇒ Anadolu Türk Siyasi Birliği'ni **kesin** olarak sağlayan padişah I.Selim'dir (Turnadağ Savaşı).
- ⇒ Fransa'ya **ilk kapitülasyonlar** Kanuni Sultan Süleyman zamanında verilmiştir (1535).
- ⇒ Karadeniz'in Türk gölü haline getirilmesi **ilk defa** Fatih Sultan Mehmet zamanında gerçekleşmiştir (Kırım'ın alınmasıyla).
- ⇒ Osmanlı - Memluk ilişkileri **ilk defa** Fatih Sultan Mehmet zamanında bozulmaya başlamıştır.
- ⇒ Viyana'nın **ilk kez** kuşatılması Kanuni Sultan Süleyman zamanında gerçekleşmiştir (1529).
- ⇒ Akdeniz'de kazanılan **ilk büyük deniz savaşı** Preveze Deniz savaşıdır (1538).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin imparatorluk haline gelmesi **ilk kez** Fatih Sultan Mehmet döneminde gerçekleşmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde yönetimin teokratik özellik kazanması **ilk kez** Mısır Seferi'yle gerçekleşmiştir.
- ⇒ Balkanların tamamını **ilk defa** Osmanlı toprağı haline getiren Fatih Sultan Mehmet'tir.
- ⇒ Havanı topu **ilk defa** İstanbul'un fethi sırasında kullanılmıştır (1453).

- ⇒ Osmanlı Devleti'nde örfi kanunları **ilk defa** kitap haline getiren Fatih Sultan Mehmet'tir (Kanunname-i Ali Osman).
- ⇒ Kanunname-i Ali Osman, Osmanlı Devleti'nin **ilk Anayasası** niteliğindedir.
- ⇒ Vezirlerin kul sistemine göre seçilmeye başlaması (devşirme) **ilk defa** Fatih Sultan Mehmet zamanında başlamıştır.
- ⇒ Osmanlı tarihinde **ilk kapitülasyonlar** Fatih Sultan Mehmet zamanında Venediklilere verilmiştir (1479).
- ⇒ Sadrazamların divana başkanlık yapması **ilk kez** Fatih Sultan Mehmet zamanında gerçekleşmiştir.
- ⇒ İpek yolu **ilk defa** Fatih'in Kırım'ı fethiyle Osmanlı Devleti'nin denetimine girmiştir (1475).
- ⇒ Osmanlı tarihinde iki kez tahta çıkan **ilk padişah** II. Murat; **son padişah** I. Mustafa'dır.
- ⇒ Avrupalı devletlerin Osmanlı içişlerine karışması **ilk defa** Cem Sultan Olayı'yla gerçekleşmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin İran ile yaptığı **ilk büyük savaş** Çaldıran Savaşı'dır (1514).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'yı hâkimiyeti altına alması **ilk defa** Mısır'ın fethiyle başlamıştır (1517).
- ⇒ Mısır'ın fethiyle Baharat yolu **ilk defa** Osmanlı Devleti'nin denetimi altına girmiştir (1517).
- ⇒ Kaptan-ı Derya **ilk defa** I. Süleyman zamanında Divan-ı Hümayun üyesi olmuştur.
- ⇒ İranlılarla yapılan **ilk resmi antlaşma** 1555 Amasya Antlaşması'dır (Kanuni Sultan Süleyman).
- ⇒ Vadi's Seyl Savaşı'yla Fas ele geçirilmiş ve Kuzey Afrika tamamen **ilk defa** Osmanlı hakimiyetine girmiştir (1578).
- ⇒ Osmanlı Devleti'ne Rusya'nın gönderdiği **ilk elçi** 1497'de; Fransa'nın gönderdiği **ilk elçi** 1525'te İstanbul'a gelmiştir .
- ⇒ Osmanlı'da hazırlanan **ilk dünya haritası** Piri Reis tarafından I. Selim'e sunulmuştur (1517).
- ⇒ Osmanlı İran savaşları **ilk defa** I. Selim döneminde başlamıştır.
- ⇒ Şehzade Cem'in Rodos Şövalyelerine sığınması ile **ilk defa** bir Osmanlı iç olayı dış sorun haline gelmiştir.
- ⇒ Sokullu Mehmet Paşa'nın 1579 yılında ölümüyle **Yükselme Dönemi sona ermiştir**.

OSMANLI DEVLETİ DURAKLAMA DÖNEMİ

- ⇒ Şehzadelerin sancağa gönderilmesi uygulaması **ilk defa** I. Ahmet zamanında kaldırılmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti, Avusturya karşısındaki siyasi ve ekonomik üstünlüğünü **ilk defa** Zıttorok Antlaşmasıyla kaybetmiştir (1606).

- ⇒ Günümüzdeki Türkiye - İran sınırı **ilk defa** Kasr-ı Şirin Antlaşması'yla çizilmiştir.
- ⇒ Şartlı olarak sadrazamlık görevini kabul eden **ilk devlet adamı** Köprülü Mehmet Paşa'dır.
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk defa** Karlofça (1699) İstanbul (1700) Antlaşmaları ile toprak kaybetmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Rusya ile imzaladığı **ilk antlaşma** İstanbul Antlaşması'dır (1700).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk ıslahat hareketleri** Duraklama Devri'nde (17. yüzyıl) başlamıştır.
- ⇒ Rusya 1700 İstanbul Antlaşması ile **ilk defa** Karadeniz'e inme imkânına sahip olmuştur.
- ⇒ Yeniçeriler tarafından öldürülen **ilk Osmanlı padişahı** II. Osman'dır.
- ⇒ Yeniçerilerin disiplinsizliğinin anlaşıldığı **ilk sefer** Hotin Seferi'dir.
- ⇒ Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak Türklerden bir ordu oluşturmayı düşünen **ilk padişah** II. Osman'dır.
- ⇒ Mali alanda **ilk kez** ıslahat yapan ve modern anlamda **ilk resmi bütçe** hazırlayan sadrazam Tarhuncu Ahmet Paşa'dır.
- ⇒ Rusya, 1700 İstanbul antlaşması ile **ilk kez** İstanbul'da elçi bulundurma hakkını elde etmiştir.
- ⇒ Osmanlı Devleti Doğu'da **en geniş sınırlara** Ferhat Paşa Antlaşması ile ulaşmıştır (1590).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Batı'da **en geniş sınırlara** Bucaş Antlaşması ile ulaşmıştır (1676). Ayrıca Osmanlı'nın topraklarına toprak kattığı **son antlaşmadır**.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'de fethettiği **son ada** Girir'tir.
- ⇒ Kanuni'den sonra **ordunun başında sefere çıkan ilk padişah** III. Mehmet'tir.
- ⇒ Osmanlı Tarihi'nde padişahın orduya komuta etmesiyle kazanılan **son meydan savaşı** Haçova Meydan Muharebesi'dir (1596).
- ⇒ Duraklama Dönemi'nde Avusturya'ya karşı toprak kazanılan ve Osmanlı'nın savaş tazminatı aldığı **son antlaşma** Vasvar Antlaşması'dır (1664).
- ⇒ II. Viyana Kuşatması'ndan sonra Osmanlı Devleti **ilk kez** uzun süre Batılılar karşısında savunmaya çekilmiştir.
- ⇒ Duraklama Döneminde **ilk merkez isyanı**, III. Murat Dönemi'nde görüldü.
- ⇒ Yeniçerilerin II. Osman'ı öldürmeleri ıslahatlara karşı **ilk ciddi tepkidir**.
- ⇒ I. Ahmet, veraset sisteminde **son değişikliği** yapan padişaktır (Ekber ve Erşed Kanunu).
- ⇒ IV. Murat Dönemi'nde devlet adamları tarafından **ilk kez** duraklamanın nedenleriyle ilgili raporlar hazırlanmıştır.

OSMANLI DEVLETİ GERİLEME DÖNEMİ

- ⇒ 1724 İstanbul Antlaşması ile Osmanlı Devleti Rusya ile İran'a karşı **ilk defa** müttefik olmuştur.
- ⇒ Belgrat Antlaşması ile Rus Çarı **ilk defa** Osmanlı padişahına protokol bakımından denk sayılmıştır.
- ⇒ Kırım **ilk defa** Küçük Kaynarca Antlaşması ile bağımsız olmuştur (1774).
- ⇒ Rusya, **ilk defa** Boğazlardan geçme hakkına Küçük Kaynarca Antlaşması ile sahip olmuştur.
- ⇒ Kapitülasyonlar Rusya'ya **ilk defa** Küçük Kaynarca Antlaşması'yla verilmiştir.
- ⇒ Küçük Kaynarca Antlaşması ile **ilk defa** Ortodoksların hamiliğini Rusya üstlenmeye başlamıştır (1774).
- ⇒ Osmanlı Devleti Batı'yı örnek alarak ıslahat yapmaya **ilk defa** Lale Devri'nde başlamıştır (1718-1730).
- ⇒ Avrupa'da **ilk elçilikler** Viyana ve Paris'te açılmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk matbaa** İbrahim Müteferrika tarafından kurulmuştur (1727).
- ⇒ Lale Devri'nde Avrupa'ya gönderilen **ilk elçi** Yirmisekiz Mehmet Çelebi'dir (Fransa)
- ⇒ **İlk kağıt fabrikası** Lale Devri'nde Yalova'da kurulmuştur.
- ⇒ Yeniçerilerden oluşan itfaiye örgütü **ilk defa** Lale Devri'nde kurulmuştur.
- ⇒ Avrupa örnek alınarak askeri alanda **ilk ıslahatlar** I. Mahmut Dönemi'nde yapılmaya başlanmıştır.
- ⇒ **İlk mühendis okulu** "Mühendishane-i Berri Hümayun" I. Mahmut zamanında kurulmuştur (1731).
- ⇒ Rusya, Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışmaya **ilk kez** Küçük Kaynarca Antlaşması ile başlamıştır.
- ⇒ Avrupa orduları örnek alınarak kurulan **ilk ordu** Nizam-ı Cedit'tir (III. Selim).
- ⇒ Matbaa-ı Amire adı verilen **ilk devlet matbaası** III. Selim Dönemi'nde kurulmuştur.
- ⇒ Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda kaybettiği toprakları geri almak için **en çok** Rusya ile savaşmıştır.
- ⇒ XVIII. yüzyılda **en çok** askeri alanda ıslahat çalışmaları yapılmıştır.
- ⇒ Avusturya ve Rusya, Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı Devleti'ne karşı **ilk kez** gizli bir ittifak antlaşması imzalamıştır.
- ⇒ III. Selim Dönemi'nde devlet okullarında **ilk defa** bir yabancı dil öğrenme zorunlu hale getirilmiştir (Fransızca).
- ⇒ **İlk Osmanlı - Fransız Savaşı**, Napolyon'un Mısır'ı işgali sırasında gerçekleşmiştir (1798).

- ⇒ Ulufe alım satımı yasaklayan ve yeniçerilerin sayısını azaltan **ilk padişah** I. Abdülhamit'tir.
- ⇒ Avrupa'da açılan elçilikler **ilk defa** III. Selim zamanında sürekli hale getirilmiştir (1793).
- ⇒ Halifeliğin siyasi bir güç olarak kullanılması **ilk defa** Küçük Kaynarca Antlaşması ile gerçekleşmiştir (1774).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde kara ordusuna subay yetiştirmek için açılan **ilk okul** Mühendishane-i Berri Hümayun'dur.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde donanmaya subay yetiştirmek için açılan **ilk okul** Mühendishane-i Bahri Hümayun'dur.
- ⇒ Fransa'nın Mısır'ı işgali sırasında Osmanlı Devleti **ilk defa** denge siyaseti uygulamaya başlamıştır (İngiltere'nin yardım önerisini kabul ederek).
- ⇒ Osmanlı mimarisinde Batı örnek alınarak yapılan **ilk eser** Nuru Osmaniye Camii'dir (Lale Devri).
- ⇒ Osmanlı Devleti Küçük Kaynarca Antlaşması ile **ilk kez** Rusya'ya savaş tazminatı ödemiştir (1774).
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk defa** Batı'nın gerisinde kaldığını Pasarofça Antlaşması'ndan sonra anlamıştır (1718).
- ⇒ 1711 Prut Antlaşması ile Karlofça Antlaşması'ndan sonra **ilk defa** Rusya'ya karşı başarı kazanılmış ve Rusya'nın Karadeniz'e inmesine geçici de olsa engel olunmuştur.
- ⇒ 1739 Belgrat Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin 18. yüzyılda imzaladığı **en şerefli** ve **son kazançlı antlaşmadır**.
- ⇒ 1739 Belgrat Antlaşması'yla Karadeniz'in bir Türk gölü olduğunu Rusya **son kez** kabul etmiştir.
- ⇒ Nizam-ı Cedid ordusu **ilk başarısını** Napolyon'a karşı Suriye – Akka'da elde etmiştir.
- ⇒ Fransa'nın Mısır'ı işgali sırasında Osmanlı'ya yardım eden Rus kuvvetleri **ilk defa** Boğazlardan savaş gemilerini geçirmeyi başarmıştır.
- ⇒ III. Mustafa Dönemi'nde Baron Dö Tot tarafından **ilk kez** Sürat Topçuları Ocağı açıldı.

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ

- ⇒ Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik akımından kaynaklanan **ilk azınlık isyanı** Sırp İsyanı'dır (1804).
- ⇒ Osmanlı padişahlarının yetkilerini sınırlandıran **ilk belge** Sened-i ittifak'tır (1808).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlığını kazanan **ilk ulus** Yunanlılardır (1829 - Edirne Antlaşması).
- ⇒ Boğazlar sorunu **ilk defa** Hünkar İskelesi Antlaşması ile ortaya çıkmıştır (1833).

- ⇒ Osmanlı Devleti Hünkar İskelesi Antlaşması ile **ilk defa** Avrupalı bir devletle ittifak antlaşması imzalamıştır (Rusya).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin yarı sömürge haline gelmeye başlaması **ilk defa** Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi ile başlamıştır (1838).
- ⇒ Padişahın üstünde kanun gücünün var olduğu **ilk defa** Tanzimat Fermanı'yla kabul edilmiştir (1839).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde anayasallaşma süreci **ilk defa** Tanzimat Fermanı ile başlamıştır (1839).
- ⇒ **İlk demir yolu** Tanzimat Dönemi'nde yapılmaya başlamıştır (1866).
- ⇒ Telgraf **ilk defa** Tanzimat Dönemi'nde kullanılmaya başlanmıştır (1854).
- ⇒ Laik kanunlar **ilk defa** Tanzimat Dönemi'nde çıkarılmaya başlamıştır.
- ⇒ Azınlıklar **ilk defa** özel mülkiyet edinme hakkına İslahat Fermanı ile kavuşmuşlardır (1856).
- ⇒ Osmanlı kanunları **ilk defa** İslahat Fermanı ile azınlıkların diline çevrilmiştir.
- ⇒ İşkence ve dayak **ilk defa** İslahat Fermanı ile yasaklanmıştır (1856).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk gazete** "Takvim-i Vekayi" adıyla II. Mahmut zamanında çıkarılmaya başlamıştır.
- ⇒ Eyalet sistemi ve Divan'ı Hümayun **ilk defa** II. Mahmut zamanında kaldırılmıştır.
- ⇒ Memurların merkezden atanarak maaşa bağlanması **ilk defa** II. Mahmut devrinde başlamıştır.
- ⇒ Avrupa'ya öğrenci gönderilmesine **ilk defa** II. Mahmut zamanında başlanmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde ilk **silah fabrikası** II. Mahmut Dönemi'nde açıldı.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde askeri amaçlı **ilk nüfus sayımı** II. Mahmut Dönemi'nde yapıldı (1831).
- ⇒ **İlk bando okulu** (Mızıkayı Hümayun) II. Mahmut Dönemi'nde kuruldu.
- ⇒ Batı tarzı **ilk okullar** II. Mahmut Dönemi'nde kuruldu (Tıbbiye ve Harbiye).
- ⇒ Polis teşkilatının temelleri **ilk defa** II. Mahmut zamanında atılmıştır.
- ⇒ **İlk tercüme odası** ve **Yabancı Dil Okulu** II. Mahmut zamanında açılmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk kağıt para** "Kaime" adıyla I. Abdülmecit Devri'nde basılmıştır (1841).
- ⇒ Osmanlı Devleti Kırım Savaşı sonrası sonrasında Avrupalı devletlerin himayesine girerek **ilk defa** bağımsız devlet olma özelliğini yitirmiştir (1856).
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk dış borcunu** Kırım Savaşı sırasında I. Abdülmecit İngiltere'den almıştır (1854).
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk defa** Paris Antlaşması ile Avrupalı devletler hukukundan yararlanmaya başladı (1856).

- ⇒ Osmanlı Devleti'nde halkın yönetime katılması **ilk defa** I. Meşrutiyet'in ilanıyla gerçekleşmiştir (1876).
- ⇒ **İlk Osmanlı Anayasası (Kanuni Esasi)** Mithat Paşa başkanlığında bir komisyon tarafından hazırlanarak II. Abdülhamid zamanında ilan edilmiştir (1876).
- ⇒ Ermeni sorunu **ilk defa** Berlin Antlaşması ile uluslararası bir boyut kazandı (1878).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde ayrıcalık elde eden **ilk ulus (azınlık)** Sırlardır (1812 – Bükreş Antlaşması).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde Tımar ve Zeamet sistemi **ilk defa** II. Mahmut zamanında kaldırılmıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde müsadere sistemi **ilk defa** II. Mahmut zamanında kaldırılmıştır.
- ⇒ Yurt dışına eğitim amaçlı **ilk defa** öğrenci gönderilmesi başlanması II. Mahmut zamanında gerçekleşmiştir.
- ⇒ Orta Öğretim kurumları **ilk defa** II. Mahmut zamanında açılmaya başlamıştır.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk defa** padişahın gücünün üstünde bir kanun gücünün olduğuna Tanzimat Fermanı'yla (1839) kabul edilmiştir.
- ⇒ Bedelli askerlik uygulamasına **ilk defa** Islahat Fermanı ile başlanmıştır (1856).
- ⇒ Mecelle Kanunu **ilk defa** I. Meşrutiyet Dönemi'nde uygulanmaya başlanmıştır.
- ⇒ İngiltere'nin XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü politikasını terk ettiğinin **ilk kanıtı** Kıbrıs'ı işgal etmesidir (1878).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk üniversite** (Darülfünun) İstanbul'da 1868'de kurulmuştur.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde **ilk Posta ve Karantina Teskilatları** I. Abdülmecit Dönemi'nde kurulmuştur.
- ⇒ Osmanlı Devleti **ilk defa** denge politikasını Fransa'nın Mısır'ı işgali sırasında İngiltere'nin yardım isteğini kabul ederek gerçekleştirmiştir (1798).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin, Boğazlar üzerinde egemenlik hakkını kullanarak imzaladığı **son antlaşma** Hünkâr İskelesi Antlaşması'dır (1833).
- ⇒ Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra **Avrupai tarzda kurulan ilk ordu** Asakir-i Mansure-i Muhammediye'dir.
- ⇒ Osmanlı Devleti'nin sömürgeci devletlere karşı Kuzey Afrika'da kaybettiği **ilk toprak parçası** Cezayir'dir (1830).
- ⇒ Osmanlı Devleti'nde imzalandığı halde yürürlüğe girmeyen **ilk antlaşma** Ayastefanos Antlaşmasıdır (1878).
- ⇒ Türkçülük düşüncesini **ilk defa** devlet politikası haline getiren İttihat Terakki Partisi'dir.

- ⇒ Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda imzaladığı **en ağır koşullar içeren antlaşma** Berlin Antlaşması'dır (1878).
- ⇒ Berlin Antlaşması Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya'sı arasında imzalanan **son antlaşmadır** (1878).

ATATÜRK ZAMANI **KRONOLOJİSİ**

- ⇒ 1881: Selanik'te doğdu.
- ⇒ 1893: Askeri Rüştiye'ye girdi ve Kemal adını aldı.
- ⇒ 1895: Selanik Askeri Rüştiyesi'ni bitirdi, Manastır Askeri İdadisi'ne girdi.
- ⇒ 1899 Mart 13: İstanbul Harp Okulu Piyade sınıfına girdi.
- ⇒ 1902: Harp Akademisi'ne girdi ve burada gazete çıkardı.
- ⇒ 1905 Ocak 11: Harp Akademisi'ni Yüzbaşı olarak bitirdi, Şam'a 5. Ordu'nun 30. Süvari Alayı'nda staj yapmak için atandı.
- ⇒ 1906 Ekim: Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Şam'da topçu stajını yaptı ve Kolağası oldu.
- ⇒ 1908 Temmuz 23: Meşrutiyet'in ilan edilmesi için çalışmaları.
- ⇒ 1909 Mart 31: 31 Mart ihtilalinde Hareket Ordusu Kurmay Subayı olarak çalıştı.
- ⇒ 1911 Eylül 13: Mustafa Kemal, İstanbul'a Genelkurmay'a naklen atandı.
- ⇒ 1911 Kasım 27: Mustafa Kemal, Binbaşılığa yükseldi.
- ⇒ 1912 Ocak 9: Mustafa Kemal, Trablusgarp'ta Tobruk saldırısını yönetti.
- ⇒ 1913 Ekim 27: Mustafa Kemal, Sofya Ateşemiliterliği'ne atandı.
- ⇒ 1914 Mart 1: Mustafa Kemal, Yarbaylığa yükseltildi.
- ⇒ 1915 Şubat 2: Mustafa Kemal, Tekirdağ'ında 19. Tümeni kurdu.
- ⇒ 1915 Şubat 25: Mustafa Kemal'in Maydos'a gidişi.
- ⇒ 1915 Nisan 25: Mustafa Kemal, Arıburnu'nda İtilaf Devletleri'ne karşı koydu.
- ⇒ 1915 Haziran 1: Mustafa Kemal'in Albaylığa yükselişi.
- ⇒ 1915 Ağustos 9: Mustafa Kemal, Anafartalar Grup Komutanlığı'na atandı.
- ⇒ 1915 Ağustos 10: Mustafa Kemal, Anafartalar'dan düşmanı geri attı.
- ⇒ 1916 Nisan 1: Mustafa Kemal'in Tuğgeneralliğe yükselişi.
- ⇒ 1916 Ağustos 6: Mustafa Kemal, Bitlis ve Muş'u düşman elinden kurtardı.
- ⇒ 1917 Eylül 20: Mustafa Kemal, memleketin ve ordunun durumunu açıklayan raporunu yazdı.
- ⇒ 1917 Ekim: Mustafa Kemal, İstanbul'a döndü.

- ⇒ 1918 Ekim 26: Mustafa Kemal, Halep'in kuzeyinde bugünkü sınırlarımız üzerinde düşman saldırılarını durdurdu. 1918 Ekim 30: Mondros Mütarekesi'nin imzalanması.
- ⇒ 1918 Ekim 31: Mustafa Kemal'in Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na atanması.
- ⇒ 1918 Kasım 13: Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'nın kaldırılması ve Mustafa Kemal'in İstanbul'a dönüşü. 1919 Nisan 30: Mustafa Kemal'in Erzurum'da bulunan 9. Ordu Müfettişliği'ne atanması.
- ⇒ 1919 Mayıs 15: İzmir'e Yunanlıların asker çıkarması.
- ⇒ 1919 Mayıs 16: Mustafa Kemal, Bandırma vapuruyla İstanbul'dan ayrıldı.
- ⇒ 1919 Mayıs 19: Mustafa Kemal, Samsun'a çıktı.
- ⇒ 1919 Haziran 15: Mustafa Kemal, 3. Ordu Müfettişi ünvanını aldı.
- ⇒ 1919 Haziran 21: Mustafa Kemal, Ulusal Güçleri Sivas Kongresi'ne çağırdı.
- ⇒ 1919 Temmuz 8 / 9: Mustafa Kemal, askerlikten çekildi. (Saat: 20:50)
- ⇒ 1919 Temmuz 23: Mustafa Kemal'in başkanlığı altında Erzurum Kongresi'nin toplanması ve bir Temsil Kurulu seçerek dağılması. (7 Ağustos 1919)
- ⇒ 1919 Eylül 4: Mustafa Kemal'in başkanlığı altında Sivas Kongresi'nin toplanması ve 11 Eylül'de sona ermesi.
- ⇒ 1919 Eylül 11: Mustafa Kemal, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Heyet Temsiliyesi Başkanlığı'na seçildi.
- ⇒ 1919 Ekim 22: Amasya Protokolü'nün imzalanması.
- ⇒ 1919 Kasım 7: Mustafa Kemal, Erzurum'dan milletvekili seçildi.
- ⇒ 1919 Aralık 27: Mustafa Kemal, Heyet Temsiliye'yle birlikte Ankara'ya geldi.
- ⇒ 1920 Mart 20: İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından ele geçirilmesi, Mustafa Kemal'in protestosu, Ankara'da yeni bir Millet Meclisi toplama girişimi.
- ⇒ 1920 Mart 18: İstanbul'da Meclis-i Mebusan'ın son toplantısı.
- ⇒ 1920 Mart 19: Mustafa Kemal tarafından Ankara'da üstün yetkiyi taşıyan bir Millet Meclisi toplanması hakkında illere duyuruda bulunulması.
- ⇒ 1920 Nisan 23: Mustafa Kemal, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açtı.
- ⇒ 1920 Nisan 24: Mustafa Kemal, Büyük Millet Meclisi Başkanı seçildi.
- ⇒ 1920 Mayıs 5: Mustafa Kemal'in başkanlığında ilk Hükümet'in toplantısı.
- ⇒ 1920 Mayıs 11: Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti tarafından ölüm cezasına çarptırıldı.
- ⇒ 1920 Mayıs 24: Mustafa Kemal'in cezası Padişah tarafından onaylandı.
- ⇒ 1920 Ağustos 10: Osmanlı İmparatorluğu delegeleriyle İtilaf Devletleri arasında Sevr Antlaşması'nın imzalanması.
- ⇒ 1920 Ocak 9 / 10: Birinci İnönü Savaşı.
- ⇒ 1921 Ocak 20: İlk Teşkilat-ı Esasiye (Anayasa) Kanunu'nun esas maddelerinin kabulü.
- ⇒ 1921 Mart 30 / Nisan 1: İkinci İnönü Savaşı.
- ⇒ 1921 Mayıs 10: Mustafa Kemal tarafından Büyük Millet Meclisi'nde Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu'nun kurulması ve Mustafa Kemal'in Grup Başkanlığı'na seçilmesi.
- ⇒ 1921 Ağustos 5: Mustafa Kemal'e Başkumandanlık görevinin verilmesi.
- ⇒ 1921 Ağustos 22: Mustafa Kemal'in yönetiminde Sakarya Meydan Savaşı'nın başlaması.
- ⇒ 1921 Eylül 13: Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılması.
- ⇒ 1921 Eylül 19: Mustafa Kemal'e Mareşallik rütbesinin verilmesi ve Mustafa Kemal'in Gazi ünvanını alması.
- ⇒ 1922 Ağustos 26: Gazi Mustafa Kemal'in Kocatepe'den Büyük Taarruz'u yönetmesi. 1922 Ağustos 30: Gazi Mustafa Kemal'in Dumlupınar Başkumandanlık Meydan Savaşı'nı kazanması.
- ⇒ 1922 Eylül 1: Gazi Mustafa Kemal'in: "Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, İleri !" emrini vermesi.
- ⇒ 1922 Eylül 9: Türk Ordusu'nun İzmir'e girmesi.
- ⇒ 1922 Eylül 10: Gazi Mustafa Kemal'in İzmir'e gelişi.
- ⇒ 1922 Ekim 11: Mudanya Mütarekesi'nin imzalanması.
- ⇒ 1922 Kasım 1: Gazi Mustafa Kemal'in önerisi üzerine saltanatın kaldırılması.
- ⇒ 1922 Kasım 17: Vahdettin'in bir İngiliz harp gemisiyle İstanbul'dan kaçması.
- ⇒ 1923 Ocak 29: Gazi Mustafa Kemal'in Latife Hanım'la evlenmesi.
- ⇒ 1923 Temmuz 24: Lozan Antlaşması'nın imzalanması.
- ⇒ 1923 Ağustos 9: Gazi Mustafa Kemal'in Halk Fırkası'nı kurması.
- ⇒ 1923 Ağustos 11: Gazi Mustafa Kemal'in 2. Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na seçilmesi.
- ⇒ 1923 Ekim 29: Cumhuriyet'in ilan edilmesi.
- ⇒ 1923 Ekim 29: Gazi Mustafa Kemal'in ilk Cumhurbaşkanı olması.
- ⇒ 1924 Mart 1: Gazi Mustafa Kemal'in Büyük Millet Meclisi'nde Halifeliği kaldırması ve öğretimin birleştirilmesi hakkında açış nutkunu söylemesi.
- ⇒ 1924 Mart 3: Hilafetin kaldırılması, öğrenimin birleştirilmesi, Şer'iyeye ve Evkaf Vekâletiyle (Bakanlığıyla), Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Vekaletinin kaldırılması hakkındaki yasaların Büyük Millet Meclisi'nce kabul edilmesi.

- ⇒ 1924 Nisan 20: Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye (Anayasa) Kanunu'nun kabul edilmesi.
- ⇒ 1925 Şubat 17: Aşarın kaldırılması.
- ⇒ 1925 Ağustos 24: Gazi Mustafa Kemal'in ilk defa Kastamonu'da şapka giymesi.
- ⇒ 1925 Kasım 25: Şapka Kanunu'nun Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmesi.
- ⇒ 1925 Kasım 30: Tekkelerin kapatılması hakkındaki kanunun kabulü.
- ⇒ 1925 Aralık 26: Uluslararası takvim ve saatin kabulü.
- ⇒ 1926 Şubat 17: Türk Medeni Kanunu'nun kabulü.
- ⇒ 1927 Temmuz 1: Gazi Mustafa Kemal'in Cumhurbaşkanı sıfatı ile ilk kez İstanbul'a gitmesi.
- ⇒ 1927 Ekim 15 / 20: Gazi Mustafa Kemal'in Cumhuriyet Halk Partisi 2. Kurultayı'nda tarihi Büyük Nutku'nu söylemesi.
- ⇒ 1927 Kasım 1: Gazi Mustafa Kemal'in 2. Kez Cumhurbaşkanlığı'na seçilmesi.
- ⇒ 1928 Ağustos 9: Gazi Mustafa Kemal'in Sarayburnu'nda Türk harfleri hakkındaki nutkunu söylemesi.
- ⇒ 1928 Kasım 3: Türk Harfleri Kanunu'nun Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmesi.
- ⇒ 1931 Nisan 15: Gazi Mustafa Kemal tarafından Türk Tarih Kurumu'nun kurulması.
- ⇒ 1931 Mayıs 4: Gazi Mustafa Kemal'in 3.kez Cumhurbaşkanlığı'na seçilmesi.
- ⇒ 1932 Temmuz 12: Gazi Mustafa Kemal tarafından Türk Dil Kurumu'nun kurulması.
- ⇒ 1934 - Yılının kasım ayında Türk kadınına siyasi hakları tanıyan yasa çıkarıldı.
- ⇒ 24 Kasım 1934 - Hayatı boyunca Türk Milletine yaptığı eşsiz hizmetler göz önüne alınarak her Türk vatandaşının bir soyadı aldığı sırada T.B.M.M. O'na ATATÜRK soyadını verdi.
- ⇒ 1934 - Avrupa'da baş gösteren siyasi buhran karşısında Balkan Antantının kurulmasında en önemli rolü oynadı.
- ⇒ 1936 - Montrö Antlaşması ile boğazların tahkiminin sağlanmasını temin etti.
- ⇒ 1936 - Sadabat Paktıyla memleketimiz için gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmasında önemli rol oynadı.
- ⇒ 1933 Ekim 29: Gazi Mustafa Kemal'in Cumhuriyet'in 10. Yıldönümünde tarihi nutkunu söylemesi.
- ⇒ 1934 Kasım 24: Gazi Mustafa Kemal'e Büyük Millet Meclisi tarafından ATATÜRK soyadının verilmesi kanununun kabul edilmesi.
- ⇒ 1935 Mart 1: Atatürk'ün 4. kez Cumhurbaşkanlığı'na seçilmesi.
- ⇒ 1937 Mayıs 1: Atatürk'ün çiftliklerini Hazine'ye ve taşınmaz mallarını da Ankara Belediyesi'ne bağışlaması.

TARİH SÖZLÜĞÜ**A**

- **Adem-i Merkeziyetçilik (Federal Yönetim):** Osmanlı Devleti içinde yaşayan azınlıkların içişlerinde serbest dışişlerinde Osmanlı'ya bağlı kalmasını savunan düşünce sistemi
- **Afanasyeva:** Orta Asya'da Türklere ait eski bir yerleşim merkezi
- **Aforoz:** Hıristiyanlıkta dinden çıkarma
- **Agora:** Romalılarda meydan
- **Ağılıg:** İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hazine görevlisi
- **Ağnam:** Osmanlı'da küçükbaş hayvan yetiştiricilerinden alınan vergidir.
- **Ahi teşkilatı:** Anadolu Selçuklu Devleti'nde Müslüman esnafların kendi aralarında kurdukları bir denetleme ve dayanışma teşkilatı
- **Ahrar:** Osmanlı Devleti'nin ve Türk Tarihi'nin ilk siyasi partisi
- **Akçe:** Osmanlı para birimi
- **Alemdar:** Bayrak ve sancaklardan sorumlu görevli
- **Alp Er Tunga:** İskitlere ait destan
- **Alyans – İsrailit:** Yahudilerin kurduğu zararlı cemiyet
- **Anal:** Hititlerde kralların tanrılara hesap sunmak için yazdırdığı yıllık
- **Analitik:** Çözümleyici
- **Analiz:** Çözümleme, inceleme
- **Anav:** Orta Asya'da Türklere ait eski bir yerleşim merkezi
- **Anayasa:** Bir devletin yönetim şeklini belirten, yasama, yürütme ve yargı güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, vatandaşların kamu haklarını gösteren temel yasa
- **Anayasal Devlet Anlayışı:** Parlamenter sistemle yönetilen devlet modeli
- **Andronova:** Orta Asya'da Türklere ait eski bir yerleşim merkezi
- **Anglikanizm:** Reform hareketleri sonucunda İngiltere'de ortaya çıkan Hıristiyanlık mezhebi
- **Antant:** İttifak sözleşmesi, iki ya da daha fazla taraf arasında belli bir konuda yapılan antlaşma
- **Antikite:** İlkçağ
- **Antlaşma:** İki veya daha çok devletin saldırmazlık, savaşta bağışıklık gibi konularda üstlenmelerini belirttikleri belge ve belgede belirtilen durum
- **Antropoloji:** Irk bilimi
- **Antroponimi:** Şahıs isimleri bilimi
- **Apa:** Saray görevlisi
- **Arabesk:** Geometrik süsleme sanatı
- **Aristokrasi:** Soylu zümrenin egemen olduğu yönetim biçimi
- **Arkeoloji:** Kazı bilimi
- **Arkeometri:** Arkeolojik buluntuları sınıflandıran bilim dalı

- **Arız (Arzû'l- Ceys):** Türk İslam devletlerinde ordunun maaş ve ihtiyaçlarına bakan görevli
- **Arşüdüka:** Avusturya krallarına verilen isim
- **Asakir-i Mensure-i Muhammediye:** II. Mahmut Dönemi'nde kurulan Batı tarzındaki ordu
- **Asimile olma:** Bir ulusun ya da topluluğun milli benliğini yitirmesi, başka toplumlar içerisinde erimesi
- **Astronomi:** Gök bilimi
- **Aşar:** Öşür
- **Atabeyi:** Selçuklularda meliklerin hocası
- **Ataerkil:** Erkeğin egemen olduğu aile ya da toplum biçimi
- **Ateşgede:** Zerdüş tapınağı
- **Ateşkes:** Savaş halinde olan iki veya daha fazla gücün çarpışmalara ara vermesi
- **Avarız:** Osmanlı Devleti'nde olağanüstü hallerde ordunun ihtiyacını karşılamak üzere halktan alınan vergi
- **Avasım:** Abbasilerin Bizans sınırında oluşturduğu savunma hattı (Ordu – kent)
- **Ayan:** Bir memleketin, bir bölgenin, bir kasabanın veya bir sınıfın ileri gelenleri hakkında kullanılan bir ifadedir. Zamanla ve en çok XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı ülkesinin muhtelif yerlerinde, çoğu yerli eşraf ailelerinden olmak üzere türeyen sınıfa da bu isim verilmiştir.
- **Ayan Meclisi:** Osmanlı Paramentosu'nda padişahın seçtiği üyelerden oluşan meclis
- **Aydınlanma Çağı:** XVIII. yüzyıl Avrupa'sında bütün baskılardan kurtularak aklın kılavuzluğunda bağımsızlığa kavuştuğu dönem
- **Ayuki:** Eski Türklerde hükümet
- **Ayguçi:** Devlet müşaviri, hükümdar danışmanı
- **Azak:** Kırım'ın kuzeyinde yer alan kale
- **Azınlık:** Bir ülke sınırları içinde yaşayan farklı etnik yapılara sahip halk; İçinde yaşadıkları toplumda nüfusun büyük bir bölümünü oluşturan gruptan (din, dil) etnik köken gibi özellikleriyle farklı olan kesim
- **Azil:** Görevden alma

B

- **Bab-ı Ali:** “Yüce Kapı” anlamında olup, Osmanlı Devleti zamanında İstanbul'da Sadaret (Başkanlık), Dahiliye ve Hariciye Nezaretleri (İçişleri ve Dışişleri bakanlıkları) ile Şura-yı Devlet (Danıştay) dairelerinin bulunduğu binaya denirdi.
- **Bab-ı Ali Baskını:** İttihat ve Terakki Partisi'nin yaptığı hükümet darbesi
- **Bac:** Osmanlı'da pazar yerlerinden toplanan vergidir.
- **Bağımsızlık:** Başka bir devletin egemenliği, denetimi altında yaşamama

- **Baharat Yolu:** Hindistan'dan başlayıp, Basra Körfezi'nden geçip Mısır'a ulaşan ve oradan Akdeniz üzerinden Avrupa'ya giden ticaret yolu
- **Bahriye Nazırı:** Osmanlı Devleti'nde Deniz Bakanı
- **Baksı:** Şaman, din adamı
- **Balbal:** Eski Türklerde ölen bir yiğidin, sağlığında öldürdüğü düşman sayısı kadar mezarının etrafına dikilen taş
- **Balyos:** Venedik elçisi
- **Barok:** Batı tarzı mimari üslup
- **Basmil:** Eski Türklerde bir boy
- **Batıcılık:** Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu, Batı'nın ilerlemiş teknolojisini ve felsefi düşüncesindeki gelişmişliğini Osmanlı ülkesine getirmekte gören düşünce sistemi
- **Bâtınlık:** Hasan Sabbah'ın kurduğu bir çeşit terör örgütü
- **Bayındırlık:** İmar (mimari) faaliyetleri
- **Bedesten:** Kapalı çarşı
- **Bedevi:** Göçebe Arap
- **Bedizci:** Eski Türklerde resamlara verilen isim
- **Belagat:** Duygu ve düşünceleri açık ve etkili olarak anlatma
- **Bennak:** Osmanlı Devleti'nde yarım çift toprağı işleyen yeni evlilerden alınan vergi
- **Berat:** İzin, ruhsat. Devlet ve toplum işlerinin yürütülmesine izin veren resmi belge
- **Berberi:** Afrika halkı
- **Berit:** Posta Teşkilatı
- **Beşeri:** Sosyal (Toplumsal)
- **Beşik Ulemahığı:** Osmanlı'da Duraklama Dönemi'nden itibaren eğitimde görülen “alimin oğlu alim doğar” anlayışı
- **Beylerbeylik:** Osmanlı Devleti'nin Rumeli ve Anadolu'da uyguladığı bölge yöneticiliği
- **Beylerbeyi:** Osmanlı'da taşra yönetiminde en üst amir (eyalet valisi)
- **Beytü'l-mal:** Devlet Hazinesi
- **Beytü'l-Hikme:** Abbasi Devleti Dönemi'nde Bağdat'ta bilimsel faaliyetler için kurulan medreselere verilen isim
- **Bi'at:** Bağlılık yemini
- **Bimarhane:** Hastane, darüşşifa
- **Birun:** Osmanlı sarayında Harem Dairesi'nin ve Enderun'un, yani sarayın iç dairesinin dışında kalan bölüm
- **Biştevani:** Türk İslam Devletlerinde Hassa Ordusu'na mensup askerlerin 3 ayda bir aldığı maaş
- **Bitikçi:** Katip
- **Bizans:** Doğu Roma İmparatorluğu
- **Bolşevik:** Rusya'da meydan gelen Sovyet İhtilali
- **Boy:** Türklerde soy birliği
- **Brahman:** Hindistan'da rahip, din adamı
- **Brest - Litovsk:** Sovyet Rusya ile İttifak devletleri arasında imzalanan antlaşma

- **Bronz:** Bakır ve kalay karışımı olan maden (Tunç)
- **Budun:** Türklerde millet
- **Burjuvazi:** Ortaçağ'da Avrupa'da soylu ve köylüler arasında yer alan şehirli ve tüccar sınıf
- **Buyruk:** Yazılı Emir veya bazı devletlerde Bakan
- **Buyrukçu:** Memur
- **Bürokrasi:** Kamu yönetimi

C

- **Cebeci:** Osmanlı'da Yeniçerilerin silahlarını ve bu silahların bakımını yapan ordu sınıfı
- **Cebelü:** Osmanlı'da tımar sahiplerinin yetiştirdiği asker
- **Cedit:** Yeni
- **Cemel:** Deve
- **Cento:** II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1959'da Türkiye İran, Pakistan ve İngiltere arasında kurulan ekonomik, kültürel işbirliği örgütü
- **Cihangirlik:** Türklerde çok eski zamanlardan beri var olan dünyayı ele geçirebilme arzusu
- **Cihat:** İslam dini uğruna yapılan her türlü çalışma
- **Cizvit:** Yeniçağ'da Reform Hareketi'nden sonra Katolik mezhebini korumayı ilke edinen tarikat
- **Cizye:** İslam Devletlerinde Müslüman olmayan erkek ve sağlıklı vatandaşlardan askere gitmeme karşılığı alınan vergi
- **Cluni (Kluni):** Ortaçağ'da Avrupa'da Katolik Hıristiyanlığının propagandasını yapan tarikat
- **Coğrafya:** Tarihi olayların meydana geldiği yerler hakkında tarihe yardımcı olan bilim dalı
- **Cumhuriyet:** Halkın kendi kendisini yönetmesidir. Yönetim, halkın belirli süreler için seçtiği kişiler (milletvekili) tarafından gerçekleştirilir.
- **Cumhuriyetçilik:** Devletin siyasi rejimi olarak Cumhuriyet yönetimini benimsemek, onu korumak ve yaşatmaktır.
- **Cülus:** Osmanlı padişahlarının tahta çıkması
- **Cülus Bahşişi:** Osmanlı'da padişah değişikliklerinde orduya, ulemaya ve devlet büyüklerine dağıtılan bahşiş, hediye para

Ç

- **Çağdaş:** Aynı dönemde yaşayan devletler için kullanılan bir tabir
- **Çar:** Rus krallarına verilen unvan
- **Çelebi (Şehzade – Efendi):** Osmanlı Devleti'nin değişik dönemlerinde padişahın oğullarına verilen adlar
- **Cemiyet-i Akvam:** Milletler Cemiyeti
- **Çetr:** Saltanat şemsiyesi
- **Çiftbozan:** Osmanlı'da tarımsal üretimin sürekliliğini sağlamak amacıyla bir veya iki yıl

toprağını mazeretsiz olarak boş bırakan köylüden alınan tazminat vergisidir.

- **Çiğil:** Eski Türklerde bir boy
- **Çinicilik:** Mozaik sanatı
- **Çoğunluk Sistemi:** Çok partili sistemde bir seçim bölgesinde en çok oyu alan parti listesinin seçimi kazanmasını sağlayan seçim sistemi
- **Çok Dereceli Seçim:** Seçmenin, yöneticileri tayin veya seçecek olan temsilcileri seçmesini öngören seçim modeli

D

- **Dahiliye Nezareti:** İçişleri Bakanlığı
- **Dar-ı Şura-i Askeri:** II. Mahmut Dönemi'nde askeri işleri düzenlemek için kurulan meclis
- **Dar-ı Şura-i Babiali:** II. Mahmut Dönemi'nde mülki işleri düzenlemek için kurulan meclis
- **Darülfünun:** Osmanlılarda üniversite
- **Darü'l Muallim:** Erkek öğretmen okulu
- **Darü'l Muallimat:** Kız öğretmen okulu
- **Dar'ün Nedve:** İslamiyet öncesi Mekke'de danışma kurulu
- **Darüşşifa:** Hastane
- **Defterdar:** Mali işlerden sorumlu görevli
- **Delege:** Bir kuruluşu veya topluluğu bir toplantıda temsil eden yetkili kişi
- **Demokrasi:** Gücünü halktan alan yönetim anlayışıdır. Yönetime halk iradesi egemendir. Eşitlik, özgürlük, insan hak ve hürriyetlerine saygı prensibine dayanır.
- **Demokratik Devlet:** Halkın temel hak ve özgürlüklerini yasal güvence altına alan ve yönetimde milli egemenlik ilkesini benimsemiş olan devlet modeli
- **Derebeylik:** Ortaçağ'da Avrupa'da merkezi otoritenin bölünmesiyle geniş toprak sahiplerinin egemenliğine dayalı olarak ortaya çıkan yönetim anlayışı
- **Derbent:** Sınır boylarında bulunan küçük kale
- **Derviş:** Bir tarikata girmiş, onun kurallarına bağlı kişi
- **Devletçilik:** Özel sektörün sermayesizlik nedeniyle gerçekleştiremediği alanların devlet tarafından düzenlenmesi ve devletin ekonomiye müdahale etmesini öngören ilke (planlı ekonomi)
- **Devrim:** Bir kurumun ya da toplumsal sistemi genellikle zor kullanarak yıkıp, yerine eskisinden farklı bir kurum ya da toplumsal sistem yaratma
- **Devşirme (Pençik):** İslam Devletlerinde Müslüman olmayan unsurların Türkleştirilip Müslümanlaştırıldıktan sonra devlet hizmetine alınarak yetiştirilmesi ve asker ve memur olarak kullanılması
- **Diktatör:** Bütün siyasi yetkileri kendisinde toplamış olan devlet başkanı

- **Dinar:** Emeviler Dönemi'nde basılan ilk İslam parası
- **Diplomasi:** Dış ilişkiler
- **Diplomatik:** Siyasi belge bilimi
- **Dirlik:** Osmanlı Devleti'nde bir hizmete karşılık olmak üzere bir görevliye verilen toprak geliri
- **Divan:** İslam devletlerinde önemli devlet işlerinin görüşüldüğü kurul
- **Divan-ı Arız:** Türk İslam devletlerinde ordu ve askerlik işlerinden sorumlu divan
- **Divan-ı Cünd:** Hz. Ömer Dönemi'nde fetihleri planlamak için kurulan divan
- **Divan-ı Harp:** Askeri mahkeme
- **Divan-ı Hümayun:** Osmanlı'da önemli devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı kurul
- **Divan-ı İstivfa:** Türk İslam devletlerinde mali işlerden sorumlu divan
- **Divan-ı İşraf:** Türk İslam devletlerinde idari ve adli işlerden sorumlu divan
- **Divan-ı Mezalim:** Türk İslam devletlerinde sultanın başkanlık ettiği en yüksek mahkeme
- **Divan-ı Tuğra:** Türk İslam devletlerinde yazışmalardan sorumlu divan
- **Dizdar:** Kale muhafızı, kale komutanı
- **Dogmatizm:** Körü körüne inanılan ve değiştirilmesi imkansız bilgi anlayışı
- **Dolmen:** Cilalıtaş Devri mezar kalıntısı; Uzun ve kaba taşların dikilmesi ve üzerine yassı taşların konulmasıyla oluşan barınak
- **Dominyon:** Sömürge
- **Duyun:** Borçlar
- **Duyun-u Umumiye:** Batılı devletlerin Osmanlı Devleti'nden alacaklarını tahsil edebilmek için kurdukları Genel Borçlar İdaresi
- **Dükalık:** Feodalite rejiminde derebeylerin kurdukları siyasi yapılar

E

- **Ebru:** Desen sanatı
- **Egemenlik:** Yönetme gücü, karar verme gücü
- **Ekber-i Erşed:** Osmanlı'da I. Ahmet Dönemi'nde uygulamaya koyulan veraset yasası (hanedanın en yaşlı ve akıllısının başa geçmesi)
- **Ekoloji:** Çevre bilimi
- **Ekümen:** Evrensel
- **Eleştiri:** Tenkit, bir şeyin doğruluğunu araştırma
- **Elviye-i Selase (Vilayet-i Selase):** Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde değişik zamanlarda, değişik üçer sancağa verilen ad (Kars – Ardahan - Batum gibi).
- **Emir:** Komutan
- **Emir-i Arz:** Türk İslam devletlerinde Ordunun mali işlerinden sorumlu kişi
- **Emir-i Dad:** Adalet Bakanı, Örfi hukuktan sorumlu hakim

- **Emir-i Sipehsalar (Serleşker):** Türk İslam devletlerinde eyaletleri yönetmek için Divan tarafından görevlendirilen yüksek rütbeli komutan
- **Emir-ül Sevahil:** Türk İslam devletlerinde kıyı bölgelerin yönetimi ve donanmanın denetiminden sorumlu görevli
- **Emirü'l Ümera:** Ordu komutanı
- **Emperyalizm:** Sömürgecilik
- **Endaze:** Osmanlı Dönemi'nde kullanılan 65 cm boyunda bir uzunluk ölçüsü
- **Enderun:** Fatih zamanında sarayda devlet memuru yetiştirmek amacıyla açılan okul (devşirmeler okutulurdu).
- **Endüljans:** Hristiyanlığın Katolik mezhebinde günahların affı karşılığı satılan bir belge (cennet tapusu)
- **Endülüs:** İspanya
- **Engizisyon:** Ortaçağ'da Katolik aleminde dini inançlara karşı gelenleri cezalandırmak üzere kurulan kilise mahkemelerinin adı.
- **Ensar:** Hicret'le Mekke'den gelen Müslümanlara ev sahipliği yapan Medinelî Müslümanlar
- **Enterdi:** Papa'nın bir ülkedeki din adamlarını geri çekerek oradaki bütün dini işlemleri durdurması
- **Epigrafya:** Kitabeler bilimidir. Eski mezar ve anıtlar üzerindeki kitabeleri ve taş tabletler üzerindeki yazıları inceler.
- **Ergenekon:** Göktürklerle ait destan
- **Esham:** Osmanlı Devleti'nde Gerileme Dönemi'nde uygulanan iç borçlanma sistemi
- **Eşkinci (Kılıç) Tımarı:** Osmanlı'da geliri savaşta yararlılık gösterenlere verilen dirlik toprağı
- **Eşraf:** Bir yerin zenginleri, sözü geçenler, ileri gelenleri; Hz. Hüseyin'in soyundan gelenler.
- **Eşkinci:** II. Mahmut Dönemi'nde açılan Batı tarzındaki askeri ocak
- **Etejenero:** Fransa'da 1789 İhtilali sürecinde açılan halk meclisi
- **Etapli:** Yerleşme
- **Etik:** Ahlak
- **Etlık:** Hititlerde şehir devletleri
- **Etnik:** Köken, millet
- **Etnik-i Eterya:** Rumlar tarafından 1814'te kurulan ve amacı Rum bağımsızlığını sağlamak olan zararlı cemiyet
- **Etnografya:** Kültür bilimi
- **Etnoloji:** Etnik yapıları inceleyen bilim
- **Evkaf:** Vakıf mallarını yöneten kuruluş
- **Evrensel:** Birçok toplumu ya da devleti etkileyen
- **Eyalet:** Ülke yönetimindeki temel idare birim; Osmanlı Devleti'nde en büyük sivil ve askerî yönetim bölgesi

F

- **Faşizm:** Irkçılık
- **Fecr-i Has:** Türk İslam devletlerinde orduda görev yapan ücretli asker
- **Federal (Feodal):** Birleşik devletler topluluğu. Bu toplulukta her devlet içişlerinde serbesttir, dış işlerinde ortak hareket eder.
- **Federasyon:** Federal
- **Felah-ı Vatan:** Vatanın Kurtuluşu
- **Feodalite:** Merkezi bir devletin zayıflaması sonucu bölünmesi ve üzerinde yeni devletler türemesi, derebeylik
- **Ferman:** Hükümdar buyruğu
- **Feshetmek:** Dağıtmak, kaldırmak
- **Fetva:** İslam devletlerinde herhangi bir durumun dine uygunluğuyla ilgili olarak çıkarılan belge
- **Fetret:** Hükümdarsız geçen dönem, karışıklık; taht boşluğu
- **Fırka:** Siyasal parti
- **Fıkıh:** İslam hukuku
- **Fiiilen (Eylemsel) Sona Erme:** Bir devletin topraklarının işgale uğraması; başkentinin ve devlet başkanının tutsak duruma düşmesi, egemenlik haklarını kullanamaması, siyasi ve ekonomik hâkimiyetin yabancıların eline geçmesidir.
- **Filoloji:** Dil bilimi
- **Firavun:** Mısır'da tanrı – kral
- **Firdevsi:** Gazneliler zamanında yaşamış İranlı şair
- **Fosil:** Canlı kalıntıları
- **Fresko:** Yaş alçı üzerine yapılan resim

G

- **Galebe Divanı:** Yabancı elçilerin kabul edildiği sırada toplanan divandır.
- **Garp Ocakları:** Osmanlı'da, Kuzey Afrika'daki üç özerk eyalete verilen ad (Batı Trablus, Cezayir ve Tunus).
- **Gedik:** Esnafa, zanaatlarını uygulayabilmeleri için verilen, bir nevi imtiyaz ya da tekel usulü. Bunların sattığını başkası satamaz ve işlediğini başkası işleyemezdi.
- **Ganimet:** Savaş gelirleri
- **Gaza:** İslam dinini savaş yoluyla yayma, Hz Muhammed'in katıldığı savaşlara verilen isim (Gazve)
- **Genç Osmanlılar (Jön Türkler):** Osmanlı'da Dağılma Dönemi'nde devletin kurtuluşunu Meşrutî yönetime geçmekte gören ve Osmanlılık fikrini savunan aydın grup
- **Gılgamış:** Sümerlere ait destan
- **Gotik:** Batı tarzı mimari üslup
- **Göç:** Uygurlara ait destan
- **Göçebe:** Kışlak – yaylak (Bozkır) hayatı yaşayan toplumlara verilen isim
- **Grek:** Eski Yunan kültürü

- **Greşuva:** Bizans'a ait Rum ateşi
- **Gulam:** Devşirme (kul, köle)
- **Gulam-ı Saray:** Türk İslam devletlerinde merkez ordusu
- **Guttu:** Afganistan'ın yerli halkına verilen isim
- **Güçler birliği:** Yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tek bir merkezde toplanması
- **Gülhane Hatt-ı Hümayunu:** Tanzimat Fermanı'nı resmi olarak ilan eden padişah buyruğu
- **Gümrü:** Ermenistan ile TBMM arasında imzalanan antlaşma

H

- **Hakan:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **Han:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **Hacer-ül Esved:** Kutsal göktaş
- **Hacip:** Saray görevlisi
- **Hadis:** Hz. Muhammed'in söz ve davranışları
- **Hakimiyet:** Egemenlik
- **Hakimiyet-i Milliye:** Milli egemenlik, Milli mücadele yanlısı bir gazete adı
- **Halef:** Birinden sonra gelen, birinin yerine geçen
- **Halife:** Hz. Muhammed'in ölümünden sonra var olan, devletin başına geçen ve devleti yöneten siyasi liderlere verilen isim
- **Halkçılık:** Toplumsal barışın sağlanması için sınıf ayrımcılığını reddeden, devlet yönetiminde tüm vatandaşlara kendini yönetme hakkı, kanun önünde eşitlik, gelir dağılımında denge sağlanmasını ve herkesin devlet hizmetlerinden yararlandırılmasını hedefleyen ilke
- **Hanedan:** Bir devleti yöneten soy
- **Haniflik:** Hz. İbrahim'in getirdiği din
- **Haraç:** İslam devletlerinde Müslüman olmayan unsurlardan tarımsal ürünlerin 1/5'i kadar alınan vergi
- **Harbiye:** Kara Harp Okulu
- **Harbiye Nezareti:** Osmanlı Devleti'nde Savunma Bakanlığı
- **Harici:** Siffin Savaşı'nda Hz. Ali'nin ordusunu terk eden grup
- **Has:** Hanedana ait topraklar; Osmanlı'da geliri birinci dereceden memurlara bırakılan dirlik toprağı
- **Hassa:** Hükümdara ait olan, Türklerde bir ordu modeli
- **Hat:** Güzel yazı yazma sanatı
- **Hattat:** Güzel yazı yazma ustası
- **Hatun (Katun):** Eski Türklerde hükümdar eşlerine verilen isim
- **Havas-ı Hümayun:** Osmanlı'da hükümdara ait olan ve geliri hazineye bırakılan arazilerdir.
- **Hegemonya:** Birinin egemenliği altına girme

- **Hellen:** Büyük İskender'in Ön Asya seferi sonucu Doğu - Batı uygarlıklarının sentezi olarak ortaya çıkan uygarlık
- **Heraldik:** Arma bilimi
- **Heyet-i Temsiliye:** Temsilciler Kurulu
- **Heyet-i Vükela:** Osmanlı'da Bakanlar Kurulu
- **Hınçak – Taşnak:** Ermenilerin kurduğu zararlı cemiyet
- **Himaye:** Koruma, esirgeme.
- **Hicaz:** Orta Arabistan (Mekke, Medine...)
- **Hicret:** Göç
- **Hilafet:** Halifelik yönetimi
- **Hilat:** İslam devletleri hükümdarlarına halifenin gönderdiği elbise
- **Hisar:** Surlarla çevrilmiş küçük kale
- **Hitabet:** Güzel konuşma sanatı
- **Hiyerarşi:** Aşama sırası
- **Hiyeroglif:** Resim yazısı
- **Hizmet Tımarı:** Osmanlı'da geliri saray görevlilerine bırakılan dirlik toprağı
- **Höyük:** Tarih boyunca çeşitli sebeplerle yıkılan yerleşim bölgelerinde yıkımların üst üste birikmesiyle oluşan tepe, (Bazı kaynaklarda Tümülüs olarak geçer.)
- **Hukuk Devleti:** Vatandaşların hukuki güvenlik içinde buldukları, devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu ve hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsendiği devlet modeli
- **Hukuken Sona Erme:** Bir devletin hukuken var olduğunun göstergeleri; başkent, devlet başkanı ve hükümettir. Bunların ortadan kaldırılmasına hukuken sona erme denir.
- **Hukuken Tanıma:** Bir devlet adına resmi bir yetkilinin, başka devlet yetkilisi ile görüşmesi bir başka deyişle tarafların birbirini muhatap kabul etmesidir.
- **Humbaracı:** Osmanlı'da havan topları, mayın ve el bombaları yapan ocaktır.
- **Hutbe:** Cuma ve bayram namazlarında minberden okunan dua ve öğüt. Hükümdarlığı halife tarafından meşru kabul edilen hükümdarın adı dua başlarken söylenir (hükümdarlık ve bağımsızlık sembolü).
- **Hükümet Darbesi:** Devletin eli ve emri altındaki herhangi bir gücün yönetime el koymasdır.
- **Hümanizma:** Eski Yunan ve Latin kültürünü en yüksek kültür örneği olarak alan ve Ortaçağ'ın skolastik düşüncesine karşı Yeniçağ'da Avrupa'da doğan ve gelişen felsefe, bilim ve sanat görüşü; insanlık sevgisini en yüce amaç sayan doktrin

I

- **Irakeyn:** İran Irak'ı ve Arap Irak'ını ifade eden ve "İki Irak" anlamına gelen Osmanlıca kelime
- **Islahat:** İyileştirme, düzeltme

- **Islahane:** Sanat Okulu

I

- **İcazetname:** Medrese diploması
- **İcra Vekilleri Heyeti:** I. TBMM'de hükümete verilen isim
- **İçtimai:** Sosyal
- **İdadi:** Eskiden yaklaşık olarak lise derecesindeki okullara verilen ad.
- **İdikut:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **İdi-Oksızlık:** Türklerde bağımsızlık
- **İhracat:** Dış satım
- **İhtilal:** Mevcut düzene karşı hukuki kurallara başvurmaksızın güce dayalı olarak yapılan halk hareketidir.
- **İhtisap:** Osmanlı'da ruhsat karşılığı alınan vergidir.
- **İkta:** Mülkiyeti devlete, tasarrufu halka, vergi geliri memurlara ya da komutanlara ait olan arazi
- **İktisat:** Ekonomi
- **İl (El):** Devlet
- **İlhak Etme:** Ele geçirme, topraklarına katma
- **İlmiye:** Osmanlı'da eğitim, öğretim ve hukuk alanında görevleri vardır. Türk ve Müslüman olmayanlar İlmiye sınıfına giremezlerdi.
- **İlteriş:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **İltihak:** Bir bölgenin ya da ülkenin kendi isteği ile başka bir devlete katılması
- **İltizam Sistemi:** Osmanlı'da bir bölgede devlet hazinesine toplanacak olan vergilerin açık artırma yoluyla şahıslara verilmesidir. İltizam vergisini toplamaya hak kazanan kişi toplayacağı vergiyi peşin olarak hazineye öderdi (Belli bir kar payı karşılığında).
- **İmarethane (Aşevi):** Fakirlere ve kimsesizlere ücretsiz yemek dağıtmak üzere kurulmuş hayır kurumu
- **İmga:** Mali işlerden sorumlu görevli
- **İmparatorluk:** Sömürgeci devlet demektir. Türk devletlerinde imparatorluk çok uluslu devlet anlamında düşünülmelidir.
- **İmtiyaz:** Ayrıcalık, kapitülasyon
- **İnkılâp:** Siyasi ve hukuki niteliği bulunan bir topluluk içerisinde eskilerin yerini yenilerin almasıdır. Siyasi, sosyal ve kültürel alanda meydana gelen köklü değişikliklerdir.
- **İnkılâpçılık:** Zamanına göre geri kalmış, eskimiş kurumların kaldırılarak yerlerine ilerlemeyi, gelişmeyi kolaylaştıracak ve geliştirecek kurumların kurulmasıdır.
- **İpek Yolu:** Çin'den başlayıp, Orta Asya ve İran'dan geçen, oradan Anadolu ya da Kırım üzerinden Avrupa'ya giden ticaret yolu
- **İrade-i Milliye (Hakimiyet-i Milliye):** Ulusal mücadelenin ilk yarı resmi yayın organı

- **İrad-ı Cedid:** III. Selim Dönemi'nde Nizam-ı Cedit ordusunun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan hazine
- **İrtica:** Mevcut düzeni yıkarak daha geri nitelikte bir siyasi, sosyal düzen getirmeyi amaçlayan durum ya da hareket
- **İskan (İstimalet):** Yerleştirme ve Türkleştirme
- **İslamcılık (Ümmetçilik):** Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu, halifelik makamının bütünleştirici etkisiyle Müslümanların bir çatı altında toplanmasıyla sağlanacağını savunan düşünce sistemi
- **İspenç:** Gayr-i Müslimlerin ödediği toprak vergisi
- **İstibdat:** Baskıcı, Monarşi
- **İstihkam Okulu:** Osmanlı'da Gerileme Dönemi'nde subay yetiştirmek için açılan teknik okul
- **İstiklal Mahkemesi:** TBMM'nin kurduğu özel mahkeme
- **İstişare:** Danışma, görüş alışverişi, İslam demokrasisi
- **İthalat:** Dış alım
- **İtilaf:** Anlaşma
- **İttifak:** Bağlaşma, Birleşme
- **İttihat ve Terakki:** Osmanlı'da ordu mensubu olan subayların kurduğu cemiyet

J

- **Jeopolitik:** Coğrafya, ekonomi, nüfus ve benzerlerinin bir devlet politikası üzerindeki etkisi
- **Jurnal:** Osmanlı Devleti'nde II. Abdülhamit Dönemi'nde kurulmuş olan istihbarat örgütü

K

- **Kabe:** Kare prizma (Allah'ın evi)
- **Kabine:** Bakanlar Kurulu
- **Kabotaj:** Bir ülkenin limanları arasındaki işletme hakkı
- **Kadı:** İslam devletlerinde kadı
- **Kadıasker (Kadıleşker):** Askeri davalara bakan divan üyesi
- **Kadı'l-Kudat:** Kadılar kadısı. Kadıların başında bulunan görevli
- **Kafes:** Osmanlı'da I. Ahmet Dönemi'nden itibaren şehzadelerin sarayda eğitim aldıkları yer
- **Kağan:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **Kaime:** Kâğıt para
- **Kakmacılık:** Kabartma sanatı
- **Kale-i Sultaniye:** 1809'da İngiltere ve Osmanlı arasında imzalanan antlaşma (Çanakkale Antlaşması)
- **Kalemiye:** Osmanlı'da idari ve mali alanlarda bürokratik işlerde görevlidirler.
- **Kalkolitik:** Taş - maden devri

- **Kalvenizm:** Reform hareketleri sonucunda Fransa'da ortaya çıkan Hıristiyanlık mezhebi
- **Kamer:** Ay
- **Kanunname-i Ali Osman (Fatih Kanunnamesi):** Osmanlı'da taht kavgalarında kardeş katlini yasallaştıran belge
- **Kanun-ı Esasi:** Osmanlı Anayasası
- **Kanun-u Kadim:** Osmanlı'da sürekli uygulanan kanunlar
- **Kapan:** Osmanlı döneminde toptan yiyecek ve yiyecek satılan yer (Unkapanı, Yağkapanı)
- **Kapıkulu:** Devşirme kökenli olanlar
- **Kapitalizm:** Kapital; ana mal, sermaye anlamındadır. Bu sistemde temel amaç kârdır. Teşebbüsler özel sektör tarafından gerçekleştirilir. Gelir dağılımında dengesizlikler görülür.
- **Kapitülasyon:** Bir ülkede yurttaşların zararına olarak yabancılara verilen imtiyaz
- **Kabotaj Kanunu:** Karasularımızdaki ticaret ve ulaşım hakkının Türkiye'ye ait olduğunu gösteren yasa
- **Kaptan-ı Derya:** Osmanlı'da donanma komutanı
- **Karahitay:** Moğolların atası olan Orta Asya kökenli topluluk
- **Karasaban:** Toprağı sürmeye yarayan ilkel tarım aleti
- **Karasuk:** Orta Asya'da Türklere ait eski bir yerleşim merkezi
- **Karavel:** Açık denizlere dayanıklı büyük gemiler
- **Kargı:** Eski Türklerde bir çeşit savaş silahı
- **Karluk:** Eski Türklerde bir boy
- **Karum:** Asurluların pazar yeri
- **Kasr-ı Şirin:** Osmanlı Devleti'yle İran arasında 1639'da imzalanan antlaşma
- **Kast:** Hindistan'da halkın ayrılmış olduğu, birbirine kapalı sınıf sistemi
- **Katedral:** Büyük kilise
- **Katolik:** Hıristiyanlık mezhebi Çoğunluk demektir.
- **Kayı:** Osmanlıların kurucusu olan Türk boyu
- **Kaza:** Osmanlı'da taşra yönetiminde bir idari birim
- **Kazasker (Kadıy-ı Leşker - Kadıasker):** Türk İslam devletlerinde askeri davalardan sorumlu kişi; Osmanlı'da kadı ve müderrislerin atamasını yapan görevli
- **Kelam:** İslam felsefesi
- **Kellog:** I. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupalı devletlerin barışı koruma, anlaşmazlıkların barış yoluyla ve Milletler Cemiyeti kanalıyla çözümlenmesi amacıyla imzalanan antlaşma, pakt
- **Kelteminar:** Orta Asya'da Türklere ait eski bir yerleşim merkezi
- **Keneşçi:** Eski Türklerde bilim adamlarına verilen isim

- **Kerbela:** Hz. Hüseyin'in Emevi Halifesi Yezid tarafında öldürüldüğü çöl (Kerbela Olayı)
- **Kerpiç:** Topraktan yapılan inşaat malzemesi
- **Kervansaray:** Tüccarların konaklama yerleri, han
- **Kınık:** Selçukluların kurucusu olan Türk boyu
- **Kıraat:** Kuran'ın güzel okunması
- **Kısasa Kısas:** Babillerin uyguladığı sert ceza sistemi
- **Kibele:** Frigyalılarda bereket tanrıçası
- **Kilikya:** Bugünkü Çukurova Bölgesi
- **Kimya (Karbon 14 Metodu):** Fosillerin yaşını inceleyen.
- **Klan:** İlkel insan topluluğu
- **Knezlik:** Rus Beyliklerine verilen isim
- **Knossos:** Girit medeniyetine ait saray
- **Koalisyon Savaşları:** 1789 Fransız İhtilali'nden sonra Napolyon'a karşı Avrupalı devletlerin yaptıkları savaşlar
- **Koloni:** İlkçağ'da sömürge. Bir ülkenin sınırları dışında işgal ettiği ve yönettiği anavatana bağlı bölge
- **Komisyon:** Belirli bir işi ya da görevi yerine getirmek için oluşturulan kurul
- **Konfederasyon:** Bağımsız devletlerin ortak ve sınırlı imkanlar için, iç ve dış egemenliklerini koruyarak oluşturdukları topluluk
- **Konferans:** Milletlerarası bir sorunun çözümü için yapılan toplantı.
- **Kongre:** Kurultay, Bir kuruluşun sorunlarını konuşmak üzere ilgili kişilerin katılımıyla yapılan toplantı.
- **Konsil:** Hıristiyanlıkta dini sorunların çözümü için ilahiyatçıların katılımıyla oluşan toplantı
- **Konsül:** Roma İmparatorluğu'nda Cumhuriyet devrinde işbaşına getirilen yönetici
- **Kopuz:** Eski Türklerde bir çeşit müzik aleti
- **Kölemen:** Kul, köle, Memluk askeri
- **Krallık:** Belirli bir toprak parçası üstünde merkezi bir sistemle yönetilen mutlak otoritenin güçlü olduğu devlet modeli
- **Kral Yolu:** İlkçağ'da Efes'ten başlayıp Mezopotamya ve İran'a gelen ticaret yolu
- **Kronoloji:** Takvim bilgisi
- **Kşatriya:** Hindistan'da kast sisteminde asiller ve soyluların yer aldığı sınıf
- **Kubbealtı:** Osmanlı Devleti'nde vezirlerin devlet işlerini görüştükları yer
- **Kurgan:** Mezar
- **Kurucu Meclis:** Bir devletin anayasasını yapan ulusal meclis
- **Kurultay:** Meclis
- **Kut:** Tanrı tarafından hükümdara verildiğine inanılan yönetme hakkı (Veraset Sistemi)
- **Kutluk:** II. Göktürk Devleti'nin diğer adı
- **Kuva-i İnzibatiye:** Halifelik Ordusu
- **Kuva-i Milliye:** İtilaf Devletleri'nin Mondros Ateşkes Antlaşması (7. madde) doğrultusunda Anadolu'da başlattıkları işgallere karşı Türk halkının kurduğu silahlı direniş örgütleri

- **Kuva-i Seyyare:** Gezici kuvvet (Çerkez Ethem'in kuvveti)
- **Külliyeye:** Cami, medrese, kütüphane, hamam ve hastane gibi kuruluşları içinde barındıran yapı topluluğu
- **Kült:** Tapma, inanç
- **Kümbet:** Silindirik ya da çokgen gövdeli, konik ya da piramit çatıyla örtülü anıt mezar

L

- **Labirent:** Mısır'da halk mezarı
- **Lağımçı:** Osmanlı'da ordunun geçtiği yerlerdeki yolların ve köprülerin onarımını yapan, tüneller kazan, patlayıcı maddeler yerleştiren ve surları yıkan ocaktır.
- **Lağvetmek:** Kaldırmak, dağıtmak
- **Lahit:** Taş veya mermerden oyma mezar
- **Laiklik:** Bir devlette siyasi ve dini işlerin birbirinden ayrı olması
- **Lala:** Osmanlı'da şehzadelerin yetiştirilmesi ile görevlendirilen tecrübeli devlet adamları
- **Lale Devri:** Osmanlı'da Batı tarzı ıslahatların başladığı ilk dönem
- **Lejyon:** İlkçağ'da Roma Devleti'nin ordusundaki profesyonel askerlere verilen isim
- **Levent:** Osmanlı donanmasında görev yapan asker
- **Levni:** Lale Devri'nde yaşamış ünlü minyatür sanatçısı
- **Liberalizm:** Toplumda hürriyet ve serbestliğin uygulanmasını gerekli gören siyasi ve ekonomik doktrin
- **Lions:** Yahudilerin kurduğu zararlı cemiyet
- **Liva:** Bayrak veya sancak
- **Liyakat:** Yetenek, beceri, yeterlilik
- **Locarno:** I. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupalı devletlerin barışı koruma, anlaşmazlıkların barış yoluyla ve Milletler Cemiyeti kanalıyla çözümlenmesi amacıyla imzalanan antlaşma
- **Lonca:** Küçük esnaf ve zanaatkarların kendi iş alanlarına göre aralarında kurdukları teşkilat

M

- **Maarif:** Eğitim
- **Maarif Nezareti:** Eğitim Bakanlığı
- **Mabet:** Tapınak (cami, kilise gibi...)
- **Mac Mahon:** İngilizlerin Süveyş Kanalı sorumlusu ve Mısır valisi
- **Maderşah:** Anaerkil, anne (kadın) hakimiyeti
- **Magna Carta:** Ortaçağ'da İngiltere kralı ile halk temsilcileri arasında imzalanan sözleşme
- **Makabi:** Yahudilerin kurduğu zararlı cemiyet
- **Malikane:** Senyörlerin egemenlik alanı
- **Malikhane:** Osmanlı'da devlet adamlarına hizmetleri karşılığı mülk olarak verilen arazilerdir.
- **Manas:** Kırgızlara ait destan

- **Mandater Yönetim:** Bir devletin veya milletin, kendi kendisini idare edebilecek duruma gelinceye kadar Milletler Cemiyeti gözetiminde başka bir devlet tarafından yönetilmesidir.
- **Manda ve Himaye:** Mandater yönetim
- **Mangır:** Bakır para
- **Maniheizm:** Çinlilere ait bir din
- **Mareşal:** Türk Silahlı Kuvvetleri'nde en üst rütbe
- **Matbaa-ı Amire:** Osmanlı'da devlet matbaası
- **Maveraünnehir:** İki nehir arası (Seyhun - Ceyhun)
- **Mavri Mira:** Rumların kurduğu zararlı cemiyet
- **Mazdehizm:** Zerdüştlük, ateşe tapma
- **Mebus:** Milletvekili
- **Mecelle:** Osmanlı Devleti'nin dine dayalı olarak çıkarılan ilk medeni kanunu
- **Mecidiye:** Osmanlı'da 20 kuruşluk gümüş para
- **Meclis-i Dalim-i Maarif-i Umumiye:** II. Mahmut Dönemi'nde eğitim işlerini düzenlemek için kurulan meclis
- **Meclis Hükümeti Sistemi:** Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır. Hükümet üyeleri (bakanlar) meclis içerisinde tek tek oylanarak seçilir, istenmeyen hükümet üyesi değiştirilebilir fakat hükümet düşmez. Bu sistemde Başbakan ve Cumhurbaşkanı gibi makamlar yoktur.
- **Meclis-i Mebusan:** Osmanlı Parlamentosu'nda halkın seçtiği üyelerden oluşan meclis
- **Meclis-i Vala-i Ahkam-ı Adliye:** II. Mahmut Dönemi'nde adalet işlerini düzenlemek için kurulan meclis
- **Mecmua:** Dergi
- **Mecusilik:** Zerdüştlük
- **Medeni:** Şehirli, gelişmiş
- **Medeni Kanun:** Toplumdaki bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerini; bireylerin mal ve mülkleriyle olan ilişkilerini düzenleyen kurallardır.
- **Medine:** Şehir
- **Medrese:** İslam toplumlarında eğitim ve öğretim kurumu
- **Megalo İdea (Büyük Ülkü):** Rumların Bizans İmparatorluğu'nu yeniden canlandırarak Büyük Yunanistan'ı kurma düşüncesi
- **Megazi:** Hz. Muhammed'in savaşlarını anlatan eser
- **Mekke:** Tapınak (kutsal şehir)
- **Mekteb-i Maarif-i Adliye:** II. Mahmut Dönemi'nde devlet memuru yetiştirmek amacıyla açılan okul
- **Mekteb-i Ulum-u Edebiyeler:** II. Mahmut Dönemi'nde açılan ve güzel konuşmaya dayalı eğitim veren lise dengi okullar
- **Mekteb-i Sultani:** Galatasaray Lisesi
- **Melik:** Selçuklu şehzadesi (hükümdar evlatları)
- **Melikü's-Sevahl:** Donanma komutanı
- **Menhir:** Cilalıtaş Devri mezar kalıntısı
- **Menşur (Onay):** Halife'den çıkan yazı
- **Mescid-i Nebevi:** Hicret'ten sonra Medine'de devlet işlerinin görüşülmesi için yapılan mescit
- **Mesen:** Avrupa'da sanata ve sanatçıya destek veren zengin sınıf
- **Meskukat:** Eski para bilimi, Nüvizmatik
- **Meşedi:** Hititlerde hassa ordusu
- **Meşru:** Yasal, legal
- **Meşruiyet:** Yasallık ve geçerlilik kazanma
- **Meşrutiyet:** Yetkileri bir meclisle sınırlanmış monarşi (krallık)
- **Meşveret:** Hükümdarın gerektiğinde başvurduğu danışma yolu, kurulu
- **Metruk Araziler:** Osmanlı'da terkedilmiş topraklardır. Otlak, yaylak, mera, kışlak gibi halkın ortak kullandığı topraklardır.
- **Mevali (Köle):** Emevilerin Arap olmayan Müslümanlara yönelik uyguladığı ırkçı politika
- **Mevat:** Osmanlı'da ölü topraklardır. Çöl, bataklık, çıplak dağlar bu topraklardandır.
- **Mevlit:** Hz. Muhammed'in doğumu
- **Mezolitik:** Ortataş (Yontmataş) Devri
- **Mezopotamya:** İki nehir arası (Fırat -Dicle)
- **Mızika-ı Hümayun:** II. Mahmut Dönemi'nde açılan askeri bando okulu
- **Mihver Devletler (Roma - Berlin Mihveri):** II. Dünya Savaşı'ndan önce Almanya, İtalya ve Japonya arasında kurulan ittifak
- **Milano Fermanı:** İlkçağ'da Roma Uygarlığı'nın Hıristiyanlığı toprakları üstünde serbest bırakmak için ilan ettiği belge
- **Milat:** Başlangıç, Hz. İsa'nın doğumu
- **Milliyetçilik (Ulusçuluk):** Her milletin kendi bağımsız sınırları içinde yaşamasını savunan düşünce sistemi. Fransız İhtilali ile ortaya çıkmıştır.
- **Milis:** Orduya yardımcı olarak toplanan siviller
- **Minyatür:** Kağıt – tahta üzerine yapılan çizgi resim sanatı (boyutu olmayan resim)
- **Miraç:** Göğe yükselme
- **Miri:** Osmanlı'da devlet topraklarının genel adı
- **Misak:** Antlaşma, bağlaşma, sözleşme
- **Misak-ı Milli:** Milli Ant / Yemin
- **Misyoner:** Hıristiyanlıkta görevi dini yaymak olan kişi
- **Monoteizm:** Tek tanrıcılık
- **Monarşi:** Kişi egemenliği (krallık, padişahlık)
- **Muhacir:** Göç eden
- **Muhtesip:** İslam şehirlerinde çarşı ve pazar esnafını denetleyen görevli
- **Mukataa:** Osmanlı'da geliri iltizam yoluyla doğrudan hazineye giden arazilerdir.
- **Mushaf:** Aslının aynısı (kopya)
- **Mutezile:** Abbasiler zamanında kurulan bir mezhep
- **Mutlakiyet:** Monarşi, Mutlak Monarşi, Merkezi krallık

- **Mübadele:** Değiş – tokuş
- **Mücellit:** Ciltçi
- **Müderris:** Medresede öğretim görevlisi
- **Mühendishane-i Berr-i Hümayun:** Osmanlı'da kara kuvvetleri subayı yetiştirmek amacıyla açılan Avrupa tarzındaki ilk teknik okul
- **Mühendishane-i Bahr-ü Hümayun:** Osmanlı'da deniz kuvvetleri subayı yetiştirmek amacıyla açılan Avrupa tarzındaki teknik okul
- **Mühimme Defterleri:** Divan-ı Hümayun'da alınan kararların yazıldığı defterler
- **Mültezim:** Devlete ait vergilerden birinin tahsilini götürü olarak üstüne olan kişi; İltizam yöntemiyle vergi toplayan görevli
- **Müsadere (El Koyma):** Osmanlı'da ölen bir kişinin hayattayken haksız kazanç elde ettiği tespit edildiğinde mirasının hazineye aktarılmasıdır.
- **Müstahfaz Tımarı:** Osmanlı'da geliri cami imamlarına bırakılan dirlik toprağı
- **Mütevfi:** Türk İslam devletlerinde mali işlerden sorumlu görevli
- **Müşrif:** Türk İslam devletlerinde idari ve mali teftiş yapan görevli
- **Mütareke:** Savaşan tarafların, silahı belli bir süre için bırakması
- **Müttefik Devletler:** II. Dünya Savaşı'ndan önce İngiltere ve Fransa arasında kurulan ittifak

N

- **Naip:** Hükümdar vekili
- **Nakdi Bedel:** Osmanlı Devleti'nde azınlıkların askere gitmemeleri karşılığında ödedikleri para
- **Nakkaş:** Minyatür sanatçısı (aynı zamanda Taş süsleme ustası anlamında da kullanılır.)
- **Narh:** Kanunun yetkili kıldığı kamu makamları tarafından ihtiyaç maddelerinin satış fiyatlarını tespit etme; fiyat
- **Nato (Kuzey Atlantik Pakı):** II. Dünya Savaşı'ndan sonra kalıcı barışı sağlamak amacıyla 1949'da ABD önderliğinde kurulan örgüt
- **Nazırlık:** Bakanlık
- **Neolitik:** Yeni Taş (Cilalıtaş) Devri
- **Nesnel:** Doğru, tarafsız
- **Nevbet:** Mehter tarzı bir çalgı
- **Nispi Temsil Sistemi:** Seçime katılan her partinin aldığı oy oranına göre mecliste temsil edilmesini sağlayan sistemdir.
- **Nişancı:** Osmanlı'da yazışmalardan sorumlu olan, Padişahın yazılı emir ve fermanlarına tuğra çeken, fethedilen toprakları deftere kaydeden, tapu kadastro işlerine bakan ve dirliklerin dağıtımını yapan görevli
- **Niyabet-i Saltanat Divanı:** Türk İslam devletlerinde hükümdar başkentte olmadığı

zaman naiplerin başkanlığında ülkeyi yöneten divan

- **Nizam-ı Cedid:** Osmanlı'nın Batı tarzındaki ilk ordusu (III. Selim kurmuştur.)
- **Nizamiye Mahkemeleri:** Osmanlı Devleti'nde batılı tarzda kurulan mahkemeler
- **Nomos (Nom):** Mısır'da şehir devleti
- **Nota:** Bir devletin başka bir devlete yaptığı yazılı uyarı
- **Nutuk:** Söylev, söz, konuşma
- **Nümizmatik:** Eski para bilimi, meskukat

O

- **Objektif:** Tarafsız, nesnel
- **Ocaklık:** Osmanlı'da geliri kale muhafızları ile tersane giderlerine ayrılan arazilerdir.
- **Odessa:** Rusya'nın Karadeniz'in kuzeyindeki limanı; Eski Yunan destanı
- **Oğuş:** Aile
- **Oğuz:** Boylar, kabileler
- **Okka:** 1283 gram değerindeki ağırlık ölçüsü
- **Olay:** Kısa süreli gelişme
- **Olgu:** Olayların uzun süreç gerektiren sonuçları
- **Oligarşi:** Zümre (sınıf) egemenliği
- **Onluk Sistem:** Türklerde düzenli ordulardan oluşan askeri model
- **Orak:** İlkel bir tarım aleti
- **Ordu:** Eski Türklerde devlet merkezinin bulunduğu yere verilen isim; askerlikte kara kuvvetleri
- **Ordugah:** Askeri amaçlı şehir
- **Orhun:** Göktürlere ait kitabeler, Eski Türkçeye ait bir alfabe
- **Ortodoks:** Hıristiyanlık mezhebi. Doğru yol demektir.
- **Osmanlıcılık:** Osmanlı İmparatorluğu sınırları içerisinde yaşayan herkesi din, dil, ırk ve mezhep ayrımı yapmaksızın kanun önünde eşit görmeyi ve yönetime katmayı hedefleyen düşünce sistemi
- **Otağ - Şerif:** Eski Türklerde hükümdarlık sembolü olan büyük çadır

Ö

- **Örf:** Gelenek; yönetime dayalı
- **Öşür (Aşar):** Müslümanların tarım ürünününün 1/10'u kadar ödediği vergi
- **Özerk:** Yarı bağımsız
- **Özgün:** Kendine has, etkileşime kapalı
- **Öznel:** Kişisel yoruma dayalı olan

P

- **Pakt:** Birlik, anlaşma, sözleşme
- **Paleontoloji:** Fosil bilim
- **Paleografya:** Yazı bilimi
- **Paleolitik:** Eski (kaba) Taş devri

- **Panislamizm:** Müslümanları aynı çatı altında toplamayı amaçlayan akım
- **Pankuş:** Hititlerde soylulardan oluşan meclis
- **Pangermenizm:** Alman birliği
- **Panslavizm:** Amacı, Slav asıllı bütün halkları birleştirmek olan doktrin ve hareket
- **Pantürkizm:** Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında ortaya atılan ve Türklerin birliğini savunan görüş
- **Papa:** Katolik kilisesinde en büyük dini lider
- **Papirüs:** Mısır'da ilkel kağıt
- **Parlamento:** Temsil esasına dayanan, çift ya da tek meclisten oluşan yasama organı
- **Parya:** Hindistan'da kast dışı, hak sahibi olmayan sınıf
- **Paşmaklık:** Osmanlı'da hanedan kadınlarına verilen arazilerdir.
- **Patesi (Ensi):** Sümer şehir devletlerinin krallarına verilen unvan
- **Patrici:** Roma'da siyasal hak sahibi vatandaş
- **Patrik:** Ortodoks Kilisesi'nde en büyük dini lider
- **Patrikhane:** Ortodoksların ibadet merkezi
- **Pervaneci:** Türk İslam devletlerinde arazi defterlerini tutan, iktaların dağıtımını yapan görevli
- **Peşkeş:** Osmanlı'da halkın yönetici kesime ödediği iş yaptırma vergisidir.
- **Plep:** Roma'da siyasal haklardan yoksun olan küçük toprak sahiplerinden ve el zanaatlarıyla uğraşanlardan oluşan sınıftır.
- **Piramit:** Mısır'da firavunlar için yapılan anıt – mezarlar
- **Piyemonte:** İtalya'nın siyasal birliğini kurmasından önceki adı
- **Polis:** Yunan ve İyon şehir devletleri
- **Politeizm:** Çok tanrıcılık
- **Pontus Rum:** Rumların kurduğu zararlı cemiyet
- **Pragmatik:** Faydacı, öğretici
- **Prehistorya:** Tarih öncesi (yazısız) dönem
- **Presbiteryenizm:** Reform hareketleri sonucunda İskoçya'da ortaya çıkan Hıristiyanlık mezhebi
- **Protestanlık:** Hıristiyanlık mezhebi
- **Protohistorya:** Tarih dönemleri (Yazılı)
- **Protokol:** Diplomatik işlerde ve devletlerarası ilişkilerde uygulanan kurallar
- **Prusya:** Almanya'nın siyasal birliğini kurmasından önceki adı
- **Putperest:** Puta tapan

R

- **Rasathane:** Gözlemevi
- **Reaya:** Osmanlı'da halk
- **Redd-i İlhak:** Anadolu'da Yunan işgaline karşı kurulan yararlı cemiyet
- **Redif:** Valilerin yetiştirdikleri askerler

- **Reform:** İslah etme, iyileştirme. Bir şeye özellikle bir kuruma işleyişini düzeltmek amacıyla getirilen köklü değişiklik. XVI. yüzyılda Avrupa Hıristiyanlığının bir bölümünün, Roma kilisesi baskısı ve egemenliğinden çıkmasına ve Protestan kiliselerin kurulmasına sebep olan dini hareket.
- **Rejim:** Yönetim biçimi
- **Reisü'l-Bahr:** Donanma komutanı
- **Reisü'l - Küttab:** Kâtiplerin reisi. Osmanlı'da Divan'da görüşülecek konuların sırasını belirler, dış işlerine bakar, Divan'da alınan kararları yazıya geçirirdi.
- **Resmen sona erme:** Bir devletin yönetim şeklinin sona ermesi
- **Resmen Tanıma:** Yeni bir devlet ya da hükümetin hukuksal varlığının resmi bir açıklamayla karşı tarafça onaylanması ya da iki devletin karşılıklı yazılı siyasi belgeleri onaylamaları durumudur.
- **Resm-i Pencik:** Osmanlı'da savaş esirlerinin serbest bırakılması karşılığında alınan vergidir.
- **Restorasyon Dönemi:** Viyana Kongresi'nden sonra Avrupa'da başlayan dönem
- **Ribat:** Kervansaray
- **Ridde Harekâtı:** Dinden dönen ve zekat vermeyenlere karşı Hz. Ebubekir'in yürüttüğü hareket
- **Risale:** Rapor
- **Rokoko:** XVIII. yüzyılın başında kullanılan mimari üslup
- **Rönesans:** Yeniden doğuş. Eski Yunan ve Hellen uygarlığının Yeniçağ'da Avrupa'da canlanması
- **Ruhban:** Din işleriyle uğraşan sınıf
- **Rum:** Osmanlı devleti sınırları içinde yaşayan eskiden Bizans vatandaşı olan halk
- **Rüştiye:** Osmanlılarda, ortaokul derecesinde eğitim veren eğitim kurumu

S

- **Sadrazam (Vezir-i Azam):** Baş vezir anlamındadır. Osmanlı'da Divan'daki en kıdemli vezir olup, padişahın sonra gelen en yetkili kişiydi.
- **Sağ Garipler, Sol Garipler:** Osmanlı'da görevleri, ordu hazinesini, ağırlıklarını ve ganimetlerini taşımak ve korumak olan sınıf
- **Sağ Ulufeciler, Sol Ulufeciler:** Osmanlı'da görevleri, saltanat sancaklarını taşımak ve korumak olan sınıf
- **Sahn-ı Seman:** Fatih Dönemi'nde açılan yüksek medrese
- **Saka:** İskitlerin diğer adı; Osmanlı'da ordunun su işleriyle ilgilenen sınıftır.
- **Saltanat:** Babadan oğula geçen yönetim şekli
- **Salyane:** Yıllık
- **Samarra:** Abbasilerin Bağdat yakınlarında Türk askerler için oluşturduğu şehir

- **Sami:** Arap kökenli
- **Sanayi İnkılabı:** Avrupa'da el tezgâhlarından fabrika sistemine, tek tek üretimden seri üretime geçişi, insan emeğinin yerini makinelerin almasıdır.
- **Sanayi-i Nefise Mektebi:** Osmanlı Devleti'nde II. Abdülhamit Dönemi'nde açılan güzel sanatlar okulu
- **Sancak:** Osmanlı yönetim teşkilatında eyalet alt birimi
- **Sancak Sistemi:** Osmanlı'da şehzadelerin devlet yönetimi tecrübesi kazanmaları için eyaletlere (illere) yönetici (vali) olarak gönderilmesi
- **Sarnıç:** Su deposu
- **Satıh:** Alan, yüzey
- **Satraplık:** Perslerde eyalet
- **Sefer Bahşişi:** Padişah sefere çıkacağı zaman dağıtılan bahşiş
- **Sekban-ı Cedit:** II. Mahmut Dönemi'nde açılan Batı tarzındaki askeri ocak
- **Selef:** Önce gelen
- **Self Determination:** Her milletin kendi geleceğini kendisinin belirlemesini savunan ilke
- **Sened-i İttifak:** Osmanlı Devleti'nde padişah II. Mahmut'la ayanlar arasında imzalanan sözleşme
- **Saint Jean De Maurienne (Sen Jön Dö Marien):** İtilaf devletlerinin Osmanlı'yı kendi aralarında paylaşmak için imzaladıkları gizli antlaşma
- **Senato:** Halkın seçtiği üyelerden oluşan meclis benzeri yapılanma
- **Sentez:** Karma
- **Senyör:** Soylu
- **Seramik:** Toprağın pişirilmesi ile elde edilen ürünler
- **Seraskerlik:** Başkomutanlık
- **Serdar-ı Ekrem:** Osmanlı Devleti'nde padişah sefere çıkmadığında orduya komuta eden, başkomutan (Sadrazam)
- **Serf:** Ortaçağ'da toprağa bağlı, yarı köle statüsünde köylü
- **Seriyye:** Hz. Muhammet'in katıldığı savaşlara verilen isim
- **Seyfiye:** Osmanlı'da yönetim ve askerlik alanında yetkilidirler, yürütmeyi temsil ederler.
- **Sıkıyönetim:** Olağanüstü durumlarda ülke içi huzuru sağlamak amacıyla alınan önlemler
- **Sigilografya:** Mühür bilimi
- **Sipahi:** Atlı asker, süvari
- **Sipahiler, Silahhtarlar:** Osmanlı'da padişahın çadırını (Otağ-ı Hümayun) korumakla görevlidirler.
- **Site:** Etrafi surlarla çevrili, kendi kural ve kanunlarına göre yönetilen şehir devleti
- **Sivastapol:** Rusya'nın Karadeniz'in kuzeyindeki limanı
- **Siyasi Birlik (Merkezi birlik, Merkezîyetçilik):** Bir toprak parçası üstünde ya da bir ülkede tek bir devletin egemenliğinin olması; ülkenin merkezden atanan valilerle yönetilmesi esasıdır.
- **Siyasal Hak:** Yönetime katılabilme hakkı, kamusal hak
- **Siyasi Olay:** Devletlerarasındaki ilişkiler. Bu ilişkiler barışçı yoldan olabileceği gibi savaş yoluyla da gerçekleşebilir.
- **Siyasi Parti:** Aynı siyasi görüşü benimseyen insanların bir araya gelerek oluşturdukları, halkın istek ve görüşlerinin yönetime yansımaları sağlayan demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biridir.
- **Siyer:** Hz. Muhammed'in hayatını anlatan eserler
- **Skolastizm:** Kilise'nin değiştirilemez, Aristo felsefesini ilke edinen dogmatik düşünce kalıbı; bilimsel gelişmeyi Avrupa'da durağanlaştırmıştır.
- **Slav:** Rus, Sırp, Hırvat, Çek, Bulgar gibi uluslara dillerindeki yakınlık dolayısıyla verilen isim
- **Sosyal Devlet:** halkının eğitim, sağlık vb. ihtiyaçlarını gidermeye çalışan devlet
- **Sosyalizm:** Teşebbüslerin devlet tarafından gerçekleştirildiği, kar amacı taşımayan sistemdir. Özel mülkiyet tamamen ya da kısmen kısıtlanmıştır. Gelir dağılımında denge sağlamak amaçtır.
- **Sömürge:** Bir devletin başka bir ülkeyi ve üzerinde yaşayan ulusu egemenliği altına alarak, buradan ekonomik ve siyasi çıkar sağlaması
- **Stratejik:** Elinde bulundurana büyük ayrıcalıklar ve üstünlükler sağlayan yer ya da bölge
- **Step:** Bozkır
- **Subaşı:** Ordu komutanı, Selçuklularda güvenliği sağlamakla görevli askeri vali
- **Suffe:** Hicret'ten sonra Medine'de Mescit-i Nebevi'nin yanına yapılan okul
- **Suhte:** Talebe
- **Sultani:** Lise
- **Südra:** Kast sisteminde işçi sınıfı
- **Süzeren:** Avrupa'da feodalitede koruyan, üstün ve soylu sınıf
- **Sykes – Picot (Sykıs Picot):** İtilaf devletlerinin Osmanlı'yı kendi aralarında paylaşmak için imzaladıkları gizli antlaşma

Ş

- **Şad:** Boy veya oymakların başına atanan vezirler (Bazı kaynaklarda hükümdar çocuklarına verilen isim olarak geçer)
- **Şahkulu:** Osmanlı Devleti'nde II. Bayezid Dönemi'nde Şah İsmail'in Anadolu'daki müritlerinden biri

- **Şaman:** Eski Türklerde din adamı (Kam, Baksı)
- **Şamanizm:** Eski Türklerde bir çeşit dini inanış biçimi
- **Şanyü:** Eski Türklerde hükümdarlara verilen unvan
- **Şark Meselesi:** Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin topraklarını parçalama ve paylaşma siyasetine verdikleri isim
- **Şecere:** Soy kütüğü
- **Şehname:** Firdevsi tarafından yazılmış Farsça eser
- **Şehremini:** Osmanlı'da İstanbul'un belediye işlerinden sorumlu görevli
- **Şehzade:** Padişahların ve oğullarının erkek çocuklarına verilen unvan
- **Şems:** Güneş
- **Şer'i:** İslam dinine, şeriata dayalı
- **Şeyhülislam (Müftü):** Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfının başı olan en yüksek din görevlisi
- **Şihne:** Türk İslam devletlerinde eyaletlerde görev yapan askeri valiler
- **Şii:** Hz. Ali taraftarı
- **Şura:** Meclis, danışma kurulu, heyet
- **Şurta:** Emevilerde polis teşkilatı
- **Şu'ubiye:** Emevilerin uyguladığı Arap ırkçılığı siyasetine karşı Arap olmayan Müslüman bilim adamlarının kendi kültürlerinin üstün özelliklerini göstermek için yaptıkları çalışmalar

T

- **Taassup:** Bağnazlık, körü körüne bağlanma
- **Tabama:** Hitit krallarına verilen unvan
- **Tablet:** Çivi yazısı yazılı pişirilmiş kil tabaka
- **Tac Mahal:** Babürlülere ait anıt mezar
- **Tahlil:** Çözümleme, analiz
- **Tahrir:** Kaydetme, kayıt ya da tescil, deftere geçirme; kadastro
- **Takas:** Değiş – tokuş
- **Takvim-i Vaka-i:** Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Dönemi'nde çıkarılan ilk resmi gazete
- **Takrir-i Sükûn:** Huzuru Sağlama
- **Tam bağımsızlık:** Bir devletin ya da ulusun siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda başka ulus ya da devletlerin egemenliği altında kalmamasıdır.
- **Tamim:** Genelge
- **Tampon Devlet:** Devletlerin güvenliklerini sağlamak amacıyla oluşturdukları ara bölge
- **Tapetes:** Friglerde halı ve kilim
- **Tarkan:** Komutan
- **Tasavvuf:** İslamiyet'te din gerçeğine akıl ve mantıkla değil, sezgi ile gönül yolundan varmayı, esas tutan düşünce sistemi.
- **Tasnif:** Sınıflandırma
- **Tavananna:** Hitit kraliçesi

- **Tedris:** Eğitim
- **Tefsir:** Kur'an'ı yorumlama
- **Tehcir:** Göç ettirme
- **Tekalif-i Milliye:** Ulusal emirler, yükümlülükler
- **Tek Dereceli Seçim:** Seçmenin doğrudan doğruya yöneticilik için aday olanlara oyunu kullandığı seçim modeli
- **Tekfur:** Bizans eyaletlerini yöneten vali
- **Tekke:** Tarikat mensuplarının toplandığı yer
- **Temsil Heyeti:** Erzurum Kongresi sonrası oluşturulan ve TBMM açılıncaya kadar milli mücadeleyi yürüten kuruluş
- **Tenkîhname:** Eskiye esas alarak yeniden düzenleme anlamına gelir.
- **Tenkît:** Eleştiri
- **Teokrasi:** Dine dayalı, din adamlarının egemen olduğu düzen
- **Teoloji:** Dinler bilimidir.
- **Tercüman-ı Ahval:** Osmanlı Devleti'nde çıkarılan ilk özel gazete
- **Terkip:** Sentezleme
- **Tersane:** Gemi yapılan ya da onarılan yer
- **Tesanüd:** I. TBMM içindeki gruplardan biri
- **Teşkilat-ı Esasiye:** Yeni Türk Devleti'nin ilk Anayasası
- **Teşvik-i Sanayi Yasası:** Özel girişimcileri özendirmek ve özel sektöre kredi vermek amacıyla 1927'de çıkarılan kanun
- **Tevaifü'l mülk:** Parçalanmış devletler
- **Tevhid:** Birlik
- **Tevhid-i Tedrisat:** Eğitim ve öğretimde birlik
- **Tezhip:** Kitap ve yazı süsleme sanatı
- **Tıbbiye:** Tıp Fakültesi
- **Tımar (Dirlik):** Osmanlı'da geliri devlet tarafından savaşta yararlılık gösterenlere ve devlet memurlarına maaş karşılığı olarak verilen araziler
- **Tigin:** Prens
- **Tiranlık:** İlkçağda Yunanistan'da görülen diktatörlük benzeri yönetim biçimi
- **Todun:** Vergi memuru
- **Toponomi:** Yer isimleri bilimi
- **Topyekün Seferberlik:** Genel seferberlik
- **Totemizm:** İlkel bir dini inanış
- **Toy:** Kurultay
- **Toygun:** Meclis (Kurultay) üyesi; Kurultaya katılma hakkına sahip olan boy beyleri.
- **Töre:** Sözlü hukuk kuralları
- **Tufan:** Sümerlere ait destan
- **Tuğracı - Münşi:** Türk İslam Devletlerinde yazışmaları yürüten, sultanın emir ve fermanlarına tuğra çeken görevli
- **Tulumbacı Ocağı:** Osmanlı'da Yeniçerilerden oluşan ilk itfaiye örgütü
- **Turan (Sahte Ricat, Hilal, Bozkır):** Eski Türklerde bir çeşit savaş taktiği
- **Tümülüs:** Bir yerleşim yerinin veya mezarın toprakla örtülmüş halidir.
- **Türbe:** Anıt mezar

- **Türeyiş:** Uygurlara ait destan
- **Türkçülük (Turancılık):** Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu, Türkler üzerinde oluşturulacak bir yönetimde gören düşünce sistemi
- **Türkmen:** Müslüman Oğuz

U

- **Uç Beyi:** Türklerin Anadolu'ya girdikleri dönemde Bizans sınırlarına yerleştirilen akıncı beyleri, Türkmen komutanları
- **Ukaz:** Arabistan'da panayır (Mekke'de)
- **Ulak:** Haber taşıyan görevli, postacı
- **Ulema:** Osmanlı'da din, eğitim, hukuk işlerinden sorumlu sınıf (İlmiye)
- **Ulufe:** Osmanlı'da Kapıkulu askerlerinin üç ayda bir aldığı maaş
- **Ulusal Bağımsızlık:** Başka devletlerin egemenliği altında bulunan ulusların bağımsızlığını kazanarak kendi bağımsız devletlerini kurmasıdır; Bir devlet ya da topluluğun kendi işlerine kimseyi karıştırmadan iç ve dış politikalarını gerçekleştirebilmesidir.
- **Ulusal Devlet:** Tek millet esasına dayanan devlettir.
- **Ulusal Egemenlik:** Ulusal İrade
- **Ulusal İrade:** Karar verme ya da yönetme yetkisi konusunda, söz hakkının halka ait olmasıdır. Halkın devlet idaresindeki istek ve görüşleridir. Halkın yönetim hakkını ele geçirmesidir.
- **Uyruk:** Bir devletin yönetimi altında bulunan kimse (Vatandaşlık)

Ü

- **Ültimeatom:** Kesin uyarı
- **Ümmet:** İslam Toplumu
- **Üniter Devlet:** Tek parça, bütün, merkezi devlet
- **Üs:** Harekatın yürütülebilmesi için gerekli birliklerin, her türlü gereçlerin tamamlandığı, teçhizatın toplandığı ve dağıtıldığı yer.

V

- **Vaka-i Hayriye:** 1826'da Yeniçeri Ocağı kaldırılması olayına verilen isim
- **Vaka-i Vakvakiye (Çınar Vakası):** IV. Mehmet (Avcı) Dönemi'nde isyan eden Yeniçerilerin 30 devlet adamını, Sultan Ahmet'teki çınar ağacına asmaları
- **Vakanüvist:** Devletin görevlendirdiği resmi tarih yazıcıları
- **Vakıf:** Bir kişi veya devlet tarafından, resmi nitelikteki şartlara uyularak, hayır amaçlı bir hizmetin gelecekte de yapılabilmesi için ayrılan mülk veya para

- **Vakıf Arazi:** Toprak gelirleri hayır kurumlarına bırakılan topraklar
- **Varşova Paktı:** II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1955'te Sovyet Rusya'nın önderliğinde Nato'ya karşı kurulan örgüt
- **Vasi:** Vekil olma, vekil olarak atanma
- **Vassal:** Bağlı devlet, korunan, himaye altına alınan
- **Vatan ve Hürriyet Cemiyeti:** Mustafa Kemal'in Şam'da kurduğu cemiyet
- **Vaysiya:** Kast sisteminde tüccar, çiftçi ve zanaatkarlardan oluşan sınıf
- **Veliht:** Hükümdardan sonra yerine geçecek kimse
- **Veraset:** Tahtın kan bağıyla akrabalara geçmesi; Hak sahibi olma
- **Vezer:** Devlet işlerinde hükümdardan sonra gelen yetkili devlet adamı
- **Vilayet-i Selase:** Üç il anlamındadır (Kars, Ardahan ve Batum).
- **Vilayet-i Sitte:** Doğu'daki altı il (Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Sivas)
- **Voyvoda:** Osmanlıların Eflak ve Boğdan beylerine verdikleri unvan

Y

- **Yabgu:** Eski Türklerde prens, şehzade (kağanın erkek kardeşi için kullanılırdı.)
- **Yağma:** Eski Türklerde bir boy
- **Yaradılış:** Sümerlere ait destan
- **Yarguci:** Yargıç
- **Yaya – Müsellem:** Osmanlı'nın ilk düzenli ordu birlikleri
- **Yenisey:** Kırgızlara ait kitabeler
- **Yeniçeri Ağası:** Osmanlı'da Yeniçerilerin ocak komutanı
- **Yeniçeri Ocağı:** Osmanlı Devleti'nde, devşirme usulü ile meydana gelen kara ordusu
- **Yörük:** Yarı yerleşik Türk toplulukları. Yaz aylarında, oturdukları şehir, kasaba ve köylerden yaylalara göç ettiklerinden bunlara "konar – göçer" de denirdi.
- **Yuğ:** Cenaze merasimi
- **Yurtluk:** Osmanlı'da geliri sınır boylarında görev yapan askerlere (akıncılara) verilen arazilerdir.
- **Yüzleşme:** saflaşma (ölünün günah ve sevapları ile hesaplaşması için bekletilmesi)

Z

- **Zanaatkar:** El sanatları ustası
- **Zaptiye:** Osmanlı Devletinde toplum güvenliğini sağlamakla görevli askeri polis kuruluşu
- **Zatü's Savari:** Hz. Osman Dönemi'nde Müslümanlarla Bizans arasında yapılan deniz savaşına verilen isim

- **Zaviye:** Küçük tekke, dini eğitim ve sohbet yeri
- **Zeamet:** Osmanlı'da geliri subaşı ve kadınlara bırakılan dirlik toprağı
- **Zemzem:** Kutsal su
- **Zerdüştlük:** Ateşe tapma
- **Zimmi:** İslam devletlerinde Gayrimüslim halk
- **Ziggurat:** Sümer tapınağı
- **Ziraat:** Tarım
- **Züyuf akçe:** Osmanlı'da avarı düşük akçe

KPSS VATANDAŞLIK ÇIKMIŞ

SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi parlamenter sistemin ayrırcı bir özelliğidir?

- A) Devlet başkanının çok geniş yetkilere sahip olması
- B) Yasama organının iki meclisten oluşması
- C) Yürütme organının yasama organından kaynaklanması ve ona karşı sorumlu olması
- D) Devletin federal bir yapıda olması
- E) Parlatentonun yaptığı kanunların Anayasa Mahkemesince denetlenmesi

1999 – DMS

2. 1982 Anayasası'nda yer alan, "Türkiye Devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür." hükmü aşağıdaki temel ilkelerden hangisinin doğal sonucudur?

- A) Hukuk devleti
- B) Milli devlet
- C) Sosyal devlet
- D) Kanun önünde eşitlik
- E) Demokratik devlet

1999 – DMS

3. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasası'nda yer alan siyasal haklardan biri değildir?

- A) Seçme ve seçilme hakkı
- B) Öğrenim hakkı
- C) Siyasal faaliyette bulunma hakkı
- D) Siyasal partilere üye olma hakkı
- E) Vatandaşlık hakkı

1999 – DMS

4. Aşağıdakilerden hangisi bir federal devlettir?

- A) İtalya
- B) İsveç
- C) Norveç
- D) Yunanistan
- E) Almanya

1999 – DMS

5. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi için meclis soruşturması açılabilir?

- A) Bakanlar Kurulu üyeleri
- B) TBMM Başkanı
- C) Ana muhalefet partisi milletvekilleri
- D) Meclis Başkanlık Divanı üyeleri
- E) E) İktidar partisi milletvekilleri

1999 – DMS

6. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi bir kimsenin milletvekili seçilebilmesi için gerekli koşullardan biridir?

- A) Bir siyasal partiye üye olmak
- B) Aday olacağı seçim çevresinde en az 3 yıldır oturuyor olmak
- C) En az 35 yaşında olmak
- D) Türk vatandaşı olmak
- E) Kamu hizmetlerinde en az 10 yıldır çalışıyor olmak

1999 – DMS

7. Aşağıdakilerden hangisi, Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Kanunların anayasaya uygunluğunu denetlemek
- B) Siyasal partileri kapatma davalarına bakmak
- C) Siyasal partilerin mali denetimini yapmak
- D) Tüzüklerin anayasa ve kanunlara uygunluğunu denetlemek
- E) TBMM içtüzüğünün anayasaya uygunluğunu denetlemek

1999 – DMS

8. Genel yönetimin taşra kuruluşunda bulunan üst düzey kamu görevlilerinin, belli konularda kendiliklerinden karar alma ve uygulama yetkisine ne ad verilir?

- A) Yetki aktarımı
- B) Yetki genişliği
- C) Takdir yetkisi
- D) Yerel özerklik
- E) Görevsel özerklik

1999 – DMS

9. Aşağıdakilerden hangisi, köy muhtarının köy idaresi adına değil, devlet adına yerine getirdiği görevlerden biridir?

- A) Köy işlerinde harcanan paraları toplamak
- B) Köylüyü işe çağırmak
- C) Köyü mahkemeler önünde temsil etmek
- D) Köylünün sağlığının korunmasına ilişkin önlemleri almak
- E) Bir önceki ayda yapılan harcamalara ilişkin hesabı her ay ihtiyar meclisine sunmak

1999 – DMS

10. Aşağıdakilerden hangisi, seçimler ve halkoylamasıyla ilgili olarak 1982 Anayasası'nda yer alan hükümlerden biri değildir?

- A) Seçimlerin, yargı organlarının denetim ve gözetimi altında yapılması
- B) Oy kullanabilmek için 18 yaşını doldurmanın gerekli olması
- C) Oy kullanabilmek için Türk vatandaşı olmanın gerekli olması
- D) Silâhaltında bulunan er ve erbaşların oy kullanamaması
- E) Tutukluların oy kullanamaması

1999 – DMS

11. Ara seçim ne demektir?

- A) TBMM'nin görev süresi dolmadan erken seçim kararı alması
- B) Milletvekili genel seçimleriyle yerel seçimlerin aynı zamanda yapılması
- C) TBMM'de boşalan milletvekilliklerinin yerine yenilerinin seçilmesi
- D) Seçmenlerin, milletvekillerini seçecek ikinci seçmenleri seçmesi
- E) Cumhurbaşkanı adaylarından hiçbirinin ilk turda gereken çoğunluğu alamaması nedeniyle ikinci tur seçim yapılması

1999 – DMS

12. Aşağıdakilerden hangisi, siyasal partilerle ilgili olarak 1982 Anayasası'nda yer alan kurallardan biri değildir?

- A) Parti içi çalışmaların demokrasi ilkelerine uygun olması
- B) İçişleri Bakanlığı'nın izniyle kurulması
- C) Üye olabilmek için 18 yaşını doldurmanın şart olması
- D) Ticari faaliyetlere girişememesi
- E) Ancak Anayasa Mahkemesi kararıyla kapatılabilmesi

1999 – DMS

13. Türk Anayasa tarihinde ilk yazılı anayasa hangi yıl kabul edilmiştir?

- A) 1808
- B) 1839
- C) 1876
- D) 1921
- E) 1924

2000 – DMS

14. 1982 Anayasası'nda yar alan ve değiştirilmesi yasak olan maddelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Anayasa'nın sadece başlangıç metninin değiştirilmesi yasaktır.
- B) Anayasa'nın temel hak ve ödevleri düzenleyen maddelerinin değiştirilmesi yasaktır.
- C) Anayasa'nın 1., 2., 3. maddelerinin değiştirilmesi yasaktır.
- D) Anayasa'nın sadece devlet şeklinin cumhuriyet olduğunu öngören 1. maddesinin değiştirilmesi yasaktır.
- E) Anayasa'da değiştirilmesi yasak olan hiç bir madde yoktur.

2000 – DMS

15. Aşağıdakilerden hangisi, hukuk devleti ilkesinin gereklerinden biri değildir?

- A) Kanunların Anayasaya uygun olması
- B) İdarenin işlemlerinin yargı denetimine tabi olması
- C) Yasaların yöneten-yönetilen ayrımı olmaksızın herkes için geçerli olması
- D) Siyasi partilerin Yargıtay tarafından mali denetime tabi tutulması
- E) Yargının bağımsız olması

2000 – DMS

16. TBMM'nin aşağıdaki bilgi edinme ve denetim yollarından hangisinde, Meclisin kurduğu bir özel komisyon eliyle belli bir konuda bilgi toplanıp inceleme yapılması söz konusudur?

- A) Soru
- B) Gensoru
- C) Genel görüşme
- D) Meclis araştırması
- E) Güvenoyu

2000 – DMS

17. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görevlerinden biri değildir?

- A) Seçimlerle ilgili itirazları inceleyip kesin karara bağlamak
- B) Savaş ilanına karar vermek
- C) Genel af ilanına karar vermek
- D) Cumhurbaşkanı'nı seçmek
- E) Devlet bütçesini kabul etmek

2000 – DMS

18. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanının yetkilerinden biri değildir?

- A) Bakanlar Kurulu'nun teklifi üzerine Genel Kurmay Başkanı'nı atamak
- B) Başbakanın teklifi üzerine yeni bir bakanlık kurmak
- C) Belli konularda TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
- D) Anayasa Mahkemesi üyelerini seçmek
- E) Başbakan'ın teklifi üzerine bir bakanı görevden almak

2000 – DMS

19. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı'nın tek başına yaptığı işlemlerin yargısal denetimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Anayasa Mahkemesi'nce yapılır.
- B) Danıştay'ca yapılır.
- C) Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yapılır.
- D) Ankara Bölge idare Mahkemesi'nce yapılır.
- E) Bu işlemlere karşı yargı yoluna başvurulamaz.

2000 – DMS

20. Cumhuriyet döneminde ilk kez, hangi yıl yapılan milletvekili seçimlerine birden çok siyasal parti katılmıştır?

- A) 1924 B) 1927 C) 1931
- D) 1946 E) 1950

2000 – DMS

21. Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan bir tüzüğün anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla iptali için aşağıdakilerden hangisine başvurulabilir?

- A) Danıştay
- B) Yargıtay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Uyuşmazlık Mahkemesi
- E) Ankara idare Mahkemesi

2000 – DMS

22. Aşağıdakilerden hangisi, seçmenin oy hakkını baskı altında kalmadan kullanılabilmesini sağlar?

- A) Açık oy - gizli tasnif ilkesi
- B) Eşit oy ilkesi
- C) Oyun gizli verilmesi ilkesi
- D) Seçimin yargı denetiminde yapılması ilkesi
- E) Genel oy ilkesi

2000 – DMS

23. Aşağıdakilerden hangisi, bir kimsenin milletvekili veya yerel yönetim seçimlerinde oy kullanabilmesi için gereken koşullardan biri değildir?

- A) Türk vatandaşı olmak
- B) 18 yaşını doldurmuş bulunmak
- C) Seçmen kütüğüne kayıtlı olmak
- D) Seçim sırasında silâh altında bulunan er veya erbaş olmamak
- E) Okuryazar olmak

2000 – DMS

24. Bir devlet okulunda çalışan ve yasalara aykırı şekilde görev yeri değiştirilen bir öğretmen, bu işlemin iptali için aşağıdaki mahkemelerden hangisine başvurabilir?

- A) İdare Mahkemesi
- B) Asliye Hukuk Mahkemesi
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Uyuşmazlık Mahkemesi
- E) Sayıştay

2000 – DMS

25. Türkiye'nin yargı yetkisini tanıdığı ve taraf devletlerin sözleşmeye aykırı işlemlerine karşı, kişilerin iç hukuk yollarını tükettikten sonra başvurabilecekleri bir merci olan "İnsan Hakları Mahkemesi", aşağıdaki uluslararası kuruluşlardan hangisinin bünyesinde yer alır?

- A) NATO
- B) Birleşmiş Milletler
- C) Avrupa Birliği
- D) OECD
- E) Avrupa Konseyi

2000 – DMS

26. Aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri 1982 Anayasa'sına göre doğrudan doğruya halkın oylarıyla seçilerek göreve gelir?

- A) Cumhurbaşkanı ve TBMM üyeleri
- B) TBMM üyeleri, belediye başkanları, muhtarlar
- C) Başbakan ve belediye başkanları
- D) Cumhurbaşkanı, başbakan ve belediye başkanları
- E) TBMM üyeleri, başbakan ve bakanlar

2001 – KMS

27. 1982 Anayasası'na göre, hangi bakanların TBMM seçimlerinden önce çekilmeleri ve yerlerine bağımsızların atanması gerekir?

- A) Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı, Adalet, Dışişleri
- B) İçişleri, MSB, Ulaştırma
- C) Adalet, İçişleri, Ulaştırma
- D) Adalet, MEB, MSB
- E) MSB, Adalet, Maliye

2001 – KMS

28. Aşağıdakilerden hangisi "yarı doğrudan demokrasi" araçlarından biridir?

- A) Milletvekillerinin kanun teklif edebilmesi
- B) Cumhurbaşkanının yayımlamayı uygun bulmadığı kanunları bir kez daha görüşülmek üzere yasama organına geri gönderebilmesi
- C) Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması
- D) Cumhurbaşkanının yasama organınca seçilmesi
- E) Bakanlar Kurulunun KHK çıkarabilmesi

2001 – KMS

29. 1982 Anayasası'na göre, milletvekili seçimlerinde aşağıdakilerden hangisinin uygulanması mümkün değildir?

- A) Tercihli oy
- B) İki dereceli sistem
- C) İki turlu sistem
- D) Dar bölge sistemi
- E) Seçime katılmayan seçmenlere para cezası verilmesi

2001 – KMS

30. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi bir siyasi partinin Anayasa Mahkemesi tarafından temelli kapatılma nedenlerinden biri değildir?

- A) Yabancı devletlerden veya uluslararası kuruluşlardan maddi yardım alması
- B) Tüzük ve programlarının eşitlik ilkesine aykırı olması
- C) Tüzük ve programlarının laiklik ilkesine aykırı olması
- D) Demokratik devlet ilkelerine aykırı eylemlerin odağı haline gelmesi
- E) Önceden izin almadan kurulması

2001 – KMS

31. Aşağıdakilerden hangisi "doğal yargıç (kanuni hâkim)" güvencesinin bir sonucudur?

- A) Hiç kimsenin kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önünde yargılanmaması
- B) Görülecek davaya göre olağanüstü yargılama mercilerinin kurulabilmesi
- C) Herkesin dilediği kişiye karşı dava açabilmesi
- D) Herkesin her konuda dava açabilmesi
- E) Herkesin dilediği yerde dava açabilmesi

2001 – KMS

32. Aşağıdakilerden hangisinin kamu tüzelkişiliği yoktur?

- A) Belediyeler
- B) Üniversiteler
- C) İl Özel İdareleri
- D) TRT
- E) Bakanlıklar

2001 – KMS

33. Küreselleşme, dünyadaki tüm ekonomik ve sosyal birimlerin daha yoğun etkileşim içine girmesi ve çeşitli öğelerin uluslararası hareketliliğini arttırması olarak tanımlanır. Küreselleşme sürecinde, uluslararası hareketliliği en az artan öğe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sermaye
- B) Mal
- C) Emek
- D) Teknoloji
- E) Bilgi

2001 – KMS

34. 2001 yılında “5 Yılda 1 Milyon Çocuğa Eğitim” Kampanyasını başlatan sivil toplum örgütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
- B) 21. Yüzyıl Eğitim ve Kültür Vakfı
- C) Anne ve Çocuk Eğitim Vakfı
- D) Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı
- E) Türk Eğitim Vakfı

2001 – KMS

35. Birleşmiş Milletlerin, temel amacı, dünya milletlerinin tarım, orman ve balıkçılık alanlarında verimliliğini artırıp beslenme ve hayat seviyesinin yükseltilmesine yardım etmek olan uzmanlık kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UPU
- B) ITU
- C) WMO
- D) FAO
- E) IMF

2002 – KPSS

36. Aşağıdakilerden hangisi Türk vatandaşlığın kanıtlamada kullanılabilecek belgelerden biri değildir?

- A) Nüfus kayıtları
- B) Nüfus cüzdanı
- C) Seyahat vesikası
- D) Pasaport
- E) Pasavan

2002 – KPSS

37. Sıkıyönetim veya olağanüstü hal durumunda çıkarılabilecek kanun hükmünde kararnamele ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Bakanlar Kurulu'nca Danıştay'ın incelemesinden geçirildikten sonra çıkarılabilir.
- B) Temel hak ve hürriyetlerde düzenleme yapamaz.
- C) TBMM'nin onayına sunulmasına gerek yoktur.
- D) Resmi Gazete'de yayımlanmaları gerekmez.
- E) Bir yetki kanununa dayanması gerekmez.

2002 – KPSS

38. İdari vesayet ilkesi aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Yetki genişliği ilkesinin
- B) Merkezden yönetim ilkesinin
- C) Yerindelik denetimi ilkesinin
- D) İdarenin bütünlüğü ilkesinin
- E) Kamu idarelerinin özerkliğinin korunması ilkesinin

2002 – KPSS

39. Aşağıdakilerden hangisi merkezi idarenin görevlilerinden biri değildir?

- A) Köy muhtarı
- B) İl idari kurulu üyesi
- C) İlçe idare kurulu üyesi
- D) İl idare şube başkanı
- E) Kaymakam

2002 – KPSS

40. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aşağıdaki mali kurumlardan hangisinin gözetim ve denetimi altında çalışır?

- A) Maliye Bakanlığı
- B) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- C) Hazine Müsteşarlığı
- D) TC. Merkez Bankası
- E) Türkiye Bankalar Birliği

2002 – KPSS

41. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye - Avrupa Birliği ilişkilerinin gelişmesi sürecini belirleyen aşamalardan biri değildir?

- A) 10 Ocak 1948'de Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi
- B) 1 Aralık 1964'te Ankara Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi
- C) 1 Ocak 1973'te Katma Protokol'ün yürürlüğe girmesi
- D) 14 Nisan 1987'de Türkiye'nin tam üyelik için başvurması
- E) Aralık 1999 Helsinki Zirvesi ve bu zirvede Türkiye'ye aday ülke statüsünün verilmesi

2002 – KPSS

42. Türkiye Cumhuriyetinde halk, yöneticilerini aşağıdaki yollardan hangisi ile belirler?

- A) Halk oylaması
- B) Gensoru
- C) İki dereceli seçim
- D) Seçim
- E) Güven oylaması

2003 – KPSS

43. Verilen ülkelerden hangisinin Birleşmiş Milletlerde veto hakkı vardır?

- A) Almanya B) Japonya
C) İspanya D) Hollanda E) Çin

2003 – KPSS

44. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, sosyal ve ekonomik haklar bölümünde yer almıştır?

- A) Özel hayatın gizliliği hakkı
B) Sendika hakkı
C) Din ve vicdan hürriyeti
D) Haberleşme hakkı
E) Seyahat hakkı

2003 – KPSS

45. Aşağıda verilenlerden hangisi doğrudan seçimle iş başına gelen yöneticilerden biri değildir?

- A) İl genel meclisi üyeleri
B) İl özel idare meclisi üyeleri
C) Belediye Meclisi üyeleri
D) İl özel idaresinin doğal başkanı
E) Muhtarlar

2003 – KPSS

46. Aşağıdaki ülkelerden hangisi dünyanın en gelişmiş ve zengin sekiz ülkesinin oluşturduğu birlik içinde yer alır?

- A) Rusya B) İsviçre C) Belçika
D) Hollanda E) Macaristan

2003 – KPSS

47. Üniversitelerin en üst yöneticisi olan rektörler hangi makamca atanır?

- A) Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı
B) Cumhurbaşkanı
C) Başbakan
D) Üçlü kararnameyle
E) Bakanlar Kurulu kararıyla

2003 – KPSS

48. Türkiye Cumhuriyeti'nde serbest piyasa kurulları çerçevesinde özel ve kamu kuruluş firmaları arasındaki uyumsuzluklara bakmak, piyasadaki tekelleşmeleri önlemek aşağıdaki kurumlardan hangisinin görevidir?

- A) Hazine Müsteşarlığı
B) TC Merkez Bankası
C) Rekabet Kurumu
D) Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı
E) Sermaye Piyasası Kurumu

2003 – KPSS

49. 1982 Anayasası'na göre yeni bir ilin kurulması hangi kurumun alacağı kararla gerçekleşir?

- A) Cumhurbaşkanlığı
B) Bakanlar Kurulu
C) İç İşleri Bakanlığı
D) TBMM
E) Anayasa Mahkemesi

2003 – KPSS

50. “İki milletvekili genel seçimi arasında boşalan TBMM üyelerinin doldurulması için yapılan seçim” tanımı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Genel seçim
B) Yerel seçim
C) Araseçim
D) Merkez Karar Yürütme Kurulu seçimi
E) Meclis Başkanlığı seçimi

2004 – KPSS

51. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanının görevlerinden biri değildir?

- A) Başbakan atamak
B) Yasaları tekrar görüşülmek üzere meclise geri göndermek
C) MGK'ya başkanlık etmek
D) Kanun hükmünde kararname çıkarmak
E) Anayasayı değiştirmek

2004 – KPSS

52. Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve bunların yaptırım güçleri gereğince Türkiye, aşağıdakilerden hangisinin zorunlu yargı yetkisini kabul etmiştir?

- A) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
B) Birleşmiş Milletler Adalet Divanı
C) Uluslararası Para Fonu
D) Avrupa Konseyi
E) Avrupa Parlamentosu

2004 – KPSS

53. Türkiye tarafından tanınan İnsan Hakları Mahkemesi aşağıdakilerden hangisinin içinde yer almaktadır?

- A) NATO
B) Avrupa Birliği
C) Avrupa Konseyi
D) Birleşmiş Milletler
E) Avrupa Parlamenterler Meclisi

2005 – KPSS

54. Hangisi, 1982 Anayasası'nda 2004 yılında yapılan değişiklikle TBMM'nin yetkilerinden çıkarılmıştır?

- A) Savaş ilanına karar vermek
- B) Para basılmasına karar vermek
- C) Bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek
- D) Meclis üye tamsayısının 3/5 çoğunluğuyla genel ve özel af ilanına karar vermek
- E) Mahkemeler tarafından verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek

2005 – KPSS

55. Aşağıdakilerden hangisi siyasi partilerle ilgili olarak doğru bir ifadedir?

- A) Yükseköğretim elemanlarının siyasi partilere üye olabilmeleri ancak kanunla düzenlenebilir.
- B) Siyasi partiler, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığından izin alınarak kurulur.
- C) Devlet memurları, merkez, il ve ilçe teşkilatlarında yönetici olmamak koşuluyla siyasi partilere üye olabilirler.
- D) Siyasi partiler, devletten hiçbir ad altında mali yardım alamaz.
- E) Vatandaşların siyasi parti üyesi olabilmeleri için 30 yaşını doldurmaları gerekir.

2005 – KPSS

**56. I. Birleşmiş Milletler
II. Batı Avrupa Birliği
III. İslam Kalkınma Bankası
IV. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
Türkiye, yukarıdaki kuruluşlardan veya teşkilatlardan hangilerinde kurucu üye olarak yer almıştır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) II ve III
- D) I, III ve IV
- E) II, III ve IV

2005 – KPSS

57. Bankalar Kanunu'na göre, Türkiye'de banka açma yetkisini aşağıdaki birimlerden hangisi verir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) Bankalar Birliği
- C) Maliye Bakanlığı
- D) Sermaye Piyasası Kurulu
- E) TC Merkez Bankası

2005 – KPSS

58. IMF ile ilişkilerde aşağıdaki birimlerden hangisi Türkiye'yi temsil etmektedir?

- A) Devlet Planlama Teşkilatı
- B) TC Merkez Bankası
- C) Hazine Müsteşarlığı
- D) Dış Ticaret Müsteşarlığı
- E) Maliye Bakanlığı

2005 – KPSS

**59. I. Anayasa Mahkemesi Başkanı
II. TBMM Başkanı
III. Başbakan
IV. Cumhurbaşkanı
1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangilerini doğrudan TBMM seçer?**

- A) I B) III C) I, II
- D) II, IV E) III, IV

2006 – KPSS

60. 1982 Anayasası'na göre suç ve cezalarla ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ölüm cezası, genel müsadere cezası verilemez.
- B) Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.
- C) Ceza sorumluluğu şahsidir.
- D) Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.
- E) Bir kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirmekten dolayı da özgürlüğünden alıkonulabilir.

2006 – KPSS

**61. I. Cumhurbaşkanı
II. TBMM Başkanı
III. Başbakan
IV. Bakanlar Kurulu
1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri tatil veya ara verme sırasında TBMM'yi doğrudan doğruya toplantıya çağırabilir?**

- A) I ve II B) I ve III
- C) III ve III D) II ve IV
- E) III ve IV

2006 – KPSS

62. 1982 Anayasasına göre, aşağıdakilerden hangisi tüzük çıkarabilir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) Sayıştay
- C) Bakanlıklar
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Kamu tüzel kişileri

2006 – KPSS

63. 1982 Anayasası'na göre, Devlet Denetleme Kurulu Başkanı aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır?

- A) TBMM Başkanı
- B) Başbakan
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- E) Anayasa Mahkemesi Başkanı

2006 – KPSS

64. Aşağıdakilerden hangisi, yerel yönetimler içinde yer almaz?

- A) İl özel idaresi
- B) İlçe idaresi
- C) Köy idaresi
- D) Belediye idaresi
- E) Büyükşehir belediyesi

2006 – KPSS

65. Bir ülkede belli bir zamanda yürürlükte olan hukuk kurallarından sadece yazılı olanlara ne ad verilir?

- A) Kamusal hukuk
- B) Tarihi hukuk
- C) Dogmatik hukuk
- D) Tabii hukuk
- E) Mevzu hukuk

2006 – KPSS

66. 1982 Anayasası'na göre, Türk vatandaşlığı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk Devleti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.
- B) Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk'tür.
- C) Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılmaz.
- D) Vatandaşlıktan çıkmayla ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapalıdır.
- E) Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

2006 – KPSS

67. Hangisi hukuk devletinin şartlarından değildir?

- A) Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması
- B) Kanunların anayasaya uygunluğunun denetimi
- C) Devlet başkanının yasama organınca seçilmesi
- D) İdarenin yargısal denetiminin yapılması
- E) Yargı bağımsızlığı

2006 – KPSS

68. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'den beyin göçünü önlemek için alınması gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Bilimsel araştırmalara fazla önem verilmesi
- B) Ücretlerin artırılması
- C) Çalışma koşullarının iyileştirilmesi
- D) Üniversitelerin geliştirilmesi
- E) Yabancı ülkelere bilim adamları getirilmesi

2006 – KPSS

69. Aşağıdakilerden hangisi Birleşmiş Milletlere bağlı kuruluşlardan biri değildir?

- A) Gıda ve Tarım örgütü (FAO)
- B) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)
- C) Dünya Sağlık Örgütü (WHO)
- D) Kalkınma Programı (UNDP)
- E) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

2006 – KPSS

70. Avrupa Birliği (AB) üyesi olan aşağıdaki ülkelerden hangisi, AB'nin ortak para birimi olan Avro'yu kabul etmeyerek kendi ulusal para birimini kullanmaya devam etmektedir?

- A) Almanya
- B) Yunanistan
- C) İngiltere
- D) İtalya
- E) Belçika

2006 – KPSS

71. Aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilebilmek için aranan şartlardan biri değildir?

- A) En az lise mezunu olmak
- B) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmış olmak
- C) Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak
- D) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak
- E) Kısıtlı olmamak

2006 – KPSS / Ortaöğt.

72. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Para basılmasına karar vermek
- B) Kanun koymak
- C) Savaş ilanına karar vermek
- D) Bakanlar Kurulunu denetlemek
- E) Üniversite rektörlerini seçmek

2006 – KPSS / Ortaöğt.

73. Cumhurbaşkanı kaç yıl için seçilir?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 8

2006 – KPSS / Ortaöğt.

74. Başbakanın istifasını kabul etme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) TBMM Başkanına
- B) Cumhurbaşkanına
- C) Bakanlar Kuruluna
- D) Yüksek Seçim Kuruluna
- E) Anayasa Mahkemesine

2006 – KPSS / Ortaöğt.

75. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin denetleme biçimlerinden biri değildir?

- A) Soru
- B) Genel görüşme
- C) Gensoru
- D) Meclis araştırması
- E) Ara seçim

2006 – KPSS / Ortaöğt.

76. TBMM seçimleri kaç yılda bir yapılır?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7

2006 – KPSS / Ortaöğt.

77. Kanunların şekil bakımından Anayasa'ya uygun olup olmadığını aşağıdakilerden hangisi denetler?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
- C) Yargıtay
- D) Danıştay
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

2006 – KPSS / Ortaöğt.

78. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun başkanı kimdir?

- A) Başbakan
- B) Adalet Bakanı
- C) Yargıtay Başkanı
- D) Danıştay Başkanı
- E) TBMM Başkanı

2006 – KPSS / Ortaöğt.

79. Aşağıdakilerden hangisi seçimle işbaşına gelir?

- A) Vali
- B) Kaymakam
- C) Belediye Başkanı
- D) İl Millî Eğitim Müdürü
- E) Emniyet Müdürü

2006 – KPSS / Ortaöğt.

80. TBMM kararıyla, 1 Ocak 2005 tarihinde Türk lirasından (TL) kaç sıfır atılmıştır?

- A) 7
- B) 6
- C) 5
- D) 4
- E) 3

2006 – KPSS / Ortaöğt.

81. Aşağıdaki ülkelerden hangisi, kişi başına düşen geliri çok yüksek olduğu halde "gelişmiş ülkeler" grubunda yer almaz?

- A) ABD
- B) Almanya
- C) İngiltere
- D) Suudi Arabistan
- E) Japonya

2006 – KPSS / Ortaöğt.

82. 1 Temmuz 2006'dan bu yana Avrupa Birliği (AB) dönem başkanlığını hangi ülke yapmaktadır?

- A) Yunanistan
- B) İngiltere
- C) Finlandiya
- D) İtalya
- E) Portekiz

2006 – KPSS / Ortaöğt.

83. Aşağıdakilerden hangisi, Anayasa'nın 2. maddesinde sayılan cumhuriyetin nitelikleri arasında yer almaz?

- A) İnsan haklarına saygılı
- B) Demokratik
- C) Laik
- D) Sosyal
- E) Halkçı

2006 – KPSS / Önlisans

84. Aşağıdakilerden hangisi Anayasa'da sayılan yüksek mahkemelerden biri değildir?

- A) Uyuşmazlık Mahkemesi
- B) Ağır Ceza Mahkemesi
- C) Yargıtay
- D) Askeri Yargıtay
- E) Danıştay

2006 – KPSS / Önlisans

85. Aşağıdakilerden hangisi kanun teklif etmeye yetkilidir?

- A) Anayasa Mahkemesi Başkanı
- B) Danıştay Başkanı
- C) Yargıtay Başkanı
- D) Milletvekilleri
- E) Hâkimler

2006 – KPSS / Önlisans

86. Millî Güvenlik Kurulunun gündemini aşağıdakilerden hangisi düzenler?

- A) TBMM Başkanı
- B) Adalet Bakanı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) İçişleri Bakanı
- E) Millî Savunma Bakanı

2006 – KPSS / Önlisans

87. Siyasi parti üyesi olabilmek için en az kaç yaşını doldurmuş olmak gerekir?

- A) 15
- B) 18
- C) 20
- D) 21
- E) 25

2006 – KPSS / Önlisans

88. TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını aşağıdakilerden hangisi kabul eder?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) TBMM
- D) Yüksek Seçim Kurulu
- E) Danıştay

2006 – KPSS / Önlisans

89. Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilen yabancı temsilcileri kabul etmek görevi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) TBMM Başkanı
- B) Başbakan
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Devlet bakanı
- F) Cumhurbaşkanı

2006 – KPSS / Önlisans

90. “Adil yargılanma” aşağıdaki anayasal ilkelerden hangisinin gereğidir?

- A) Hukuk devleti
- B) Üniter devlet
- C) Laik devlet
- D) Sosyal devlet
- E) Atatürk milliyetçiliğine bağlı devlet

2006 – KPSS / Önlisans

91. İlçe yönetiminin başında aşağıdakilerden hangisi bulunur?

- A) Vali
- B) Kaymakam
- C) Muhtar
- D) İlçe başkanı
- E) Bölge müdürü

2006 – KPSS / Önlisans

92. Aşağıdakilerden hangisi Türk hukuk düzenindeki yaptırım türlerinden biri değildir?

- A) Cebri icra B) Ceza C) Kısas
- D) Tazminat E) İptal

2006 – KPSS / Önlisans

93. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti'nde yer alan ceza türlerinden biri değildir?

- A) Ölüm cezası
- B) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası
- C) Adli para cezası
- D) Müebbet hapis cezası
- E) Hapis cezası

2006 – KPSS / Önlisans

94. Sabit kur sistemlerinde, hükümet tarafından alınan bir kararla, ülkenin ulusal parasının dış değerinin düşürülmesine ne ad verilir?

- A) Enflasyon
- B) Devalüasyon
- C) Repo
- D) Sübvansiyon
- E) Leasing

2006 – KPSS / Önlisans

95. Türkiye'nin dış borç yönetiminden sorumlu kamu kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) T.C. Merkez Bankası
- B) Devlet Planlama Teşkilatı
- C) Hazine Müsteşarlığı
- D) Maliye Bakanlığı
- E) Dış Ticaret Müsteşarlığı

2006 – KPSS / Önlisans

96. Üyelerinin güvenliğini sağlamak ve istikrarın gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla, 4 Nisan 1949 tarihinde kurulan uluslar arası kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuzey Atlantik Örgütü (NATO)
- B) Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)
- C) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)
- D) Avrupa Birliği (AB)
- E) Uluslararası Para Fonu (IMF)

2006 – KPSS / Önlisans

97. Türk Medeni Kanunu'na göre, kişilik nasıl başlar?

- A) Sağ ve tam doğumla
- B) Ayırt etme gücünün kazanılmasıyla
- C) Yedi yaşına girmekle
- D) Reşit olmakla
- E) Evlenmekle

2007 - KPSS

98. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devleti ilkesinin gereklerinden biri değildir?

- A) Yasal idare
- B) Devlet faaliyetlerinin belirliliği
- C) İdarenin mali sorumluluğu
- D) Yargı bağımsızlığı
- E) İki kanatlı yürütme organı

2007 - KPSS

99. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet'in niteliklerinden olan sosyal devletin amaçlarından biri değildir?

- A) Çalışma koşullarının iyileştirilmesi
- B) Devlet mülkiyetinin genişletilmesi
- C) Sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması
- D) İstihdamın geliştirilmesi
- E) Fırsat eşitliğinin sağlanması

2007 - KPSS

100. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi yüksek mahkemeler arasında yer alır?

- A) Bölge idare mahkemeleri
- B) İl seçim kurulu
- C) Ağır ceza mahkemeleri
- D) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- E) Yargıtay

2007 - KPSS

101. 1982 Anayasası'na göre, kanunları yayımlamak görevi kime aittir?

- A) TBMM Başkanı
- B) Başbakan
- C) Cumhurbaşkanı
- D) İçişleri Bakanı
- E) Adalet Bakanı

2007 - KPSS

102. 1982 Anayasası'na göre, TBMM bir yasama yılında en çok kaç ay tatil yapabilir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

2007 - KPSS

103. Tüzüklerin iptaline ilişkin davalara aşağıdakilerden hangisi bakar?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) İdare mahkemesi
- D) Bölge idare mahkemesi
- E) Anayasa Mahkemesi

2007 - KPSS

104. Aşağıdakilerden hangisi siyasi partilerin gelir kaynaklarından biri değildir?

- A) Parti üyelerinden alınan giriş ve üyelik aidatları
- B) Parti milletvekillerinden alınan milletvekili aidatı
- C) Devletçe yapılan yardımlar
- D) Ticari faaliyet kazançları
- E) Partinin mal varlığından elde edilen gelirler

2007 - KPSS

105. Yönetmeliklerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa'nın yönetmelik çıkarılabileceğine açıkça izin vermediği konularda yönetmelik çıkarılamaz.
- B) Yönetmelikle düzenlenen bir konunun mutlaka yasal dayanağının bulunması gerekir.
- C) Yönetmelikle suç ve ceza konulamaz.
- D) Bakanlıklar yönetmelik çıkarabilirler.
- E) Normlar hiyerarşisinde genelle, yönetmeliğin altındadır.

2007 - KPSS

106. Aşağıdakilerden hangisi Mayıs 2007'de Fransa Cumhurbaşkanı seçilmiştir?

- A) Jacques Chirac
- B) Jean-Marie Le Pen
- C) Ségolène Royal
- D) Nicolas Sarkozy
- E) Valéry Giscard d'Estaing

2007 - KPSS

107. Kyoto Protokolü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel olarak AB üyesi ülkeler tarafından desteklenmektedir.
- B) Protokolü en son imzalayan ülkeler ABD ve Avustralya'dır.
- C) İklim değişikliklerini ve bu değişikliklerin canlılar üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla düzenlenmiştir.
- D) Sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik yükümlülükler içermektedir.
- E) Ülkelerin emisyon ticareti yapmasına olanak sağlamaktadır.

2007 - KPSS

108. Türkiye'de yapılacak olan 2011 Dünya Üniversitelerarası Kış Olimpiyatları aşağıdaki kayak merkezlerinin hangisinde düzenlenecektir?

- A) Uludağ
- B) Ilgaz
- C) Kartepe
- D) Kartalkaya
- E) Palandöken

2007 - KPSS

2008 KPSS ORTAÖĞRETİM SORULARI

109. 1982 Anayasası'na göre, bir siyasi partinin kapatılmasına aşağıdakilerden hangisi karar vere bilir?

- A) İçişleri Bakanlığı
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) Uyuşmazlık Mahkemesi
- D) Danıştay
- E) Yargıtay

110. 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi için gereken teklif ve kabul yeter sayısı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) TBMM üye tam sayısının en az beşte birinin teklifi ve toplanmış olan üyelerin en az üçte ikisinin kabulü gerekir.
- B) TBMM üye tam sayısının en az onda birinin teklifi ve TBMM üye tam sayısının en az üçte ikisinin kabulü gerekir.
- C) 20 milletvekili veya bir siyasi parti grubunun teklifi ve TBMM üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun kabulü gerekir.
- D) TBMM üye tam sayısının en az üçte birinin veya Bakanlar Kurulunun teklifi ve TBMM üye tam sayısının en az üçte ikisinin kabulü gerekir.
- E) TBMM üye tam sayısının en az üçte birinin teklifi ve TBMM üye tam sayısının en az beşte üçünün kabulü gerekir.

111. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasası'nın 4.maddesi uyarınca, değiştirilmesi ve değiştirilmesinin teklif edilmesi yasaklanmış olan 3. maddesinde ver almamıştır?

- A) Başkentın Ankara olduğu
- B) Bayrağın şeklinin kanunda belirtilen beyaz ay yıldızlı al bayrak olduğu
- C) İstiklâl Marşı'nın millî marş olduğu
- D) Devletin dilinin Türkçe olduğu
- E) Latin harflerinden oluşturulan Türk alfabesinin kullanılacağı

112. 1982 Anayasası'na göre, milletvekili seçimlerinin yönetim ve denetimini aşağıdakilerden hangisi yapar?

- A) TBMM Anayasa Komisyonu
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) Yüksek Seçim Kurulu
- D) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

113. Yürütme yetkisi ve görevi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Milletvekillerine
- B) Cumhurbaşkanına ve Bakanlar Kuruluna
- C) Yargıtay Başkanına ve Danıştay Başkanına
- D) Hâkimlere ve savcılara
- E) Genelkurmay Başkanına

114. Aşağıdakilerden hangisi il genel idaresinin organlarından biridir?

- A) İl genel meclisi
- B) İl daimi encümeni
- C) Belediye Meclisi
- D) Belediye encümeni
- E) İl idare kurulu

115. Belediyenin asli karar organı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belediye Meclisi
- B) Belediye encümeni
- C) İl genel meclisi
- D) Belediye başkanı
- E) Vali

116. Aşağıdakilerden hangisi merkezi idarenin taşra teşkilatından biri değildir?

- A) İl genel idaresi
- B) Belediye idaresi
- C) İlçe idaresi
- D) Bucak idaresi
- E) Bölge idareleri

117. Normlar arasındaki hiyerarşik sıralamaya göre en üstün norm aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanun hükmünde kararname
- B) Yönetmelik
- C) Anayasa
- D) Kanun
- E) Tüzük

118. Bir kişiyi devlete bağlayan hukuki ve siyasi bağa ne ad verilir?

- A) Uyrukluk (Tabiiyet)
- B) Üyelik
- C) Katılma
- D) Sığınma
- E) Karşılıklılık

119. Hukuk kurallarının hangi özelliği onu diğer sosyal düzen kurallarından ayırır?

- A) Sosyal yaşamı düzenlemesi
- B) Kişilere bazı ödevler yüklemesi
- C) Herkese uygulanabilir olması
- D) Devlet gücüne dayanması
- E) Bazı emir ve yasakları içermesi

120. Hazine Müsteşarlığı aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) TBMM
- B) Maliye Bakanlığı
- C) İçişleri Bakanlığı
- D) Başbakanlık
- E) T.C. Merkez Bankası

121. Türkiye'de yerel seçimler hangi yılda yapılacaktır?

- A) 2008
- B) 2009
- C) 2010
- D) 2011
- E) 2012

122. Türkiye'de ve başka bazı ülkelerde kene aracılığıyla bulaşarak ölümlere yol açan hastalık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malarya
- B) Karasu ateşi
- C) Tatarcık humması
- D) Kayalık dağlar ateşi
- E) Kırım-Kongo kanamalı ateşi

123. 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'nı kazanan ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya
- B) İtalya
- C) İspanya
- D) Hollanda
- E) Portekiz

2008 KPSS ÖNLİSANS SORULARI

124. Aşağıdakilerden hangisi, görevleriyle ilgili suçlardan ötürü Yüce Divanda değil, olağan yargı organlarında yargılanır?

- A) Vatana ihanet durumunda Cumhurbaşkanı
- B) Yargıtay Başkanı ve üyeleri
- C) Milletvekilleri
- D) Başbakan
- E) Bakanlar

125.1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanının hastalık veya yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, görevine dönünceye kadar Cumhurbaşkanlığına aşağıdakilerden hangisi vekâlet eder?

- A) TBMM Başkanı
- B) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri
- C) Cumhurbaşkanının belirleyeceği en az 40 yaşında olan ve yüksek öğrenim yapmış bir milletvekili
- D) Anayasa Mahkemesi Başkanı
- E) Başbakan

126.1982 Anayasası'na göre, milletlerarası hukukun meşru saydığı hâllerde savaş hâli ilanına aşağıdakilerden hangisi karar verebilir?

- A) Millî Savunma Bakanının önerisi üzerine Cumhurbaşkanı
- B) İçişleri Bakanının önerisi üzerine Başbakan
- C) Doğrudan Başbakan
- D) Millî Güvenlik Kurulu
- E) TBMM

127.1982 Anayasası'na göre, TBMM'nin görev süresiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) 1982 Anayasası, en başından beri TBMM'nin 4 yıllık bir süre için seçileceğini öngörmüştür ve bu konuda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.
- B) 1982 Anayasası'nın ilk şeklinde TBMM'nin 6 yıllık bir süre için seçileceği öngörülmekteydi; fakat 2001 yılında yapılan bir değişiklikte, bu süre 4 yıla indirilmiştir.
- C) 1982 Anayasası, en başından beri TBMM'nin 5 yıllık bir süre için seçileceğini öngörmüştür ve bu konuda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.
- D) Anayasa, TBMM'nin görev süresi hakkında herhangi bir hüküm içermemektedir. Bu husus 5 yıl olarak Milletvekili Seçimi Kanunu'nda düzenlenmiş bulunmaktadır.
- E) 1982 Anayasası, 2007 yılına gelinceye kadar TBMM'nin 5 yıllık bir süre için seçileceğini öngörmekteydi; fakat bu süre 2007 yılında yapılan bir değişiklikte 4 yıla indirilmiştir.

128.Aşağıdakilerden hangisi hukuk devleti ilkesinin zorunlu koşulu değildir?

- A) Yasal idare ilkesi
- B) Yargı birliği
- C) İdarenin mali sorumluluğu
- D) Yargı bağımsızlığı
- E) Yasaya saygı ilkesi

129.Merkezî idarenin başkent dışındaki teşkilatına ne ad verilir?

- A) Belediye
- B) İl özel idaresi
- C) Taşra teşkilatı
- D) Mahallî idare teşkilatı
- E) Hizmet yerinden yönetim

130.Aşağıdakilerden hangisi Millî Güvenlik Kurulunun üyelerinden biri değildir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) TBMM Başkanı
- E) Hava Kuvvetleri Komutanı

131.Aşağıdakilerden hangisi hukukun yazılı kaynaklarından biri değildir?

- A) Örf ve Adet
- B) Kanun
- C) Tüzük
- D) Yönetmelik
- E) Anayasa

132.Dürüstlük kuralı aşağıdakilerin hangisinde uygulanmaz?

- A) Sözleşmelerin yorumlanmasında
- B) Sözleşmelerdeki boşlukların doldurulmasında
- C) Sözleşmelerde yan yükümlülüklerin yerine getirilmesinde
- D) Sözleşme öncesi müzakerelerde
- E) Sözleşmede öngörülen bir hakkın kazanılmasında

133.Aşağıdakilerden hangisi sınırlı ehliyetsizdir?

- A) Evli kişi
- B) Kendisine yasal danışman atanan kişi
- C) Mahkeme kararıyla ergin kılınmış olup ayırt etme gücüne sahip kişi
- D) Akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlanmış, ayırt etme gücüne sahip kişi
- E) Velayet altında bulunan 3 yaşındaki çocuk

134.Türkiye aşağıdaki uluslararası örgütlerden hangisine üye değildir?

- A) İslam Konferansı Örgütü (İKÖ)
- B) Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)
- C) Ekonomik İşbirliği Örgütü (ECO)
- D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- E) Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

135.G-8 zirvesi, 2008 yılında hangi ülkede yapılmıştır?

- A) ABD
- B) Rusya
- C) Japonya
- D) Almanya
- E) Fransa

136.2006 yılından itibaren T.C. Merkez Bankası Başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Ertürk
- B) Tefik Bilgin
- C) Mehmet Şimşek
- D) Durmuş Yılmaz
- E) Süreyya Serdengeçti

137.61. Cannes Film Festivali'nde "Üç Maymun" isimli filmi ile en iyi yönetmen ödülünü alan Türk yönetmen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fatih Akin B) Çağan Irmak
C) Ali Özgentürk D) Mustafa Altıoklar
E) Nuri Bilge Ceylan

2008 KPSS LİSANS SORULARI

138. Bir ülkede, yetkili bir makam tarafından konulan ve halen yürürlükte bulunan hukuk kurallarının tümüne ne ad verilir?

- A) Pozitif hukuk B) Tabii hukuk
C) İdeal hukuk D) Mevzu hukuk
E) Objektif hukuk

139. Bir somut olaya uygulanacak yazılı ya da yazılı olmayan bir hukuk kuramının bulunmaması durumuna ne ad verilir?

- A) Hukuk boşluğu
B) Kural içi boşluk
C) Örtülü boşluk
D) Kanun boşluğu
E) Açık boşluk

140. Hakların kullanılması ve borçların yerine getirilmesinde geçerli olan ana ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genellik
B) Eşitlik
C) Özerklik
D) Subjektif iyi niyet
E) Dürüstlük (Objektif iyi niyet)

141. 1982 Anayasası'na göre, suç ve cezalarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulabilir.
B) Vatandaş hiçbir durumda suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.
C) Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar hiç kimse suçlu sayılamaz.
D) Ceza sorumluluğu şahsidir.
E) Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular delil olarak kabul edilemez.

142.

- I. Tutuklular
II. Askerî öğrenciler
III. Yurt dışında çalışan Türk vatandaşları
IV. Silahaltında bulunan er ve erbaşlar
V. Taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler

1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri seçimlerde oy kullanamaz?

- A) I, II ve V B) I, IV ve V C) II, III ve IV
D) II, IV ve V E) III, IV ve V

143. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi TBMM üyeliğinin sona erme nedenlerinden biridir?

- A) Bakanlar Kurulunda bakan olarak görev almak
B) TBMM Başkanı sıfatıyla Cumhurbaşkanına vekillik etmek
C) Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak 1 ay içinde toplam 5 birleşim günü katılmamak
D) TBMM komisyonlarında görev almak
E) Cumhurbaşkanınca Başbakan olarak atanmak

144. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa'da açıkça düzenlenmiştir.
B) Kurulun başkanı, Adalet Bakanlığı müsteşarıdır.
C) Adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, Kurulun yetkilerindedir.
D) Kurul, seçimle gelen asıl üyeleri arasından bir başkan vekili seçer.
E) Üyeler 4 yıl için seçilirler ve süresi biten üye yeniden seçilebilir.

145. 1982 Anayasası'na göre, uygulanmakta olan olağanüstü hâlin, Bakanlar Kurulunun istemi üzerine her defasında 4 ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar vermeye aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Cumhurbaşkanı
B) Millî Güvenlik Kurulu
C) Genelkurmay Başkanı
D) İçişleri Bakanı
E) TBMM

146. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesinin görevlerinden biridir?

- A) Uyuşmazlık Mahkemesinin başkanını seçmek
B) Yüksek Seçim Kuruluna üye seçmek
C) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna üye seçmek
D) Vatandaşların, Anayasa şikâyeti yoluyla yaptıkları başvuruları inceleyip karara bağlamak
E) Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşüncesini bildirmek

147. Türkiye'de 2008 yılında Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişikliklere göre, emeklilik yaşı kademeli olarak artarak 2048 yılından itibaren kaç olacaktır?

- A) 58 B) 60 C) 61 D) 65 E) 67

148. 2008 yılında bağımsızlığını ilan eden Balkan ülkesi aşağıdakilerden hangisi?

- A) Sırbistan B) Makedonya C) Kosova
D) Hırvatistan E) Bosna-Hersek

- 149.2008 Yaz Olimpiyatları aşağıdaki şehirlerden hangisinde yapılacaktır?**
A) Pekin B) Atina C) Atlanta
D) Barselona E) Sidney

2009 KPSS SORULARI

- 150.Aşağıdakilerden hangisi sosyal hayatı düzenleyen kurallardan biri değildir?**
A) Din kuralları B) Fizik kuralları
C) Görgü kuralları D) Ahlak kuralları
E) Hukuk kuralları

- 151.Kullanıldıkları zaman mevcut bir hukuki durumu tamamen ortadan kaldıran haklara ne ad verilir?**
A) Kişilik hakları
B) Kurucu yenilik doğuran haklar
C) Alelade haklar
D) Bozucu yenilik doğuran haklar
E) Değiştirici yenilik doğuran haklar

- 152.Aşağıdakilerden hangisi borçlar hukukuna hakim olan ilkelerden biri değildir?**
A) Sözleşme özgürlüğü ilkesi
B) Eşitlik ilkesi
C) Zaman aşımı ve hak düşürücü süreye uğramama ilkesi
D) Nispiyet ilkesi
E) Üçüncü kişi aleyhine borç kurulamaması ilkesi

- 153.1982 Anayasası'na göre, TBMM'nin seçim dönemi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?**
A) 2007 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği uyarınca TBMM seçimleri 5 yılda bir yapılır.
B) Meclis, seçim dönemi dolmadan üye tam sayısının en az salt çoğunluğunun oyu ile erken seçim kararı alabilir.
C) Meclisin, seçim dönemi dolmadan erken seçim kararı alması üzerine yapılan seçime ara seçim denir.
D) Cumhurbaşkanı, ülkenin herhangi bir nedenle siyasi bunalıma girdiğini düşündüğü her durumda, bu bunalımı çözmeye amacıyla TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verebilir.
E) TBMM Genel Kurulu veya Cumhurbaşkanı tarafından yenilenmesine karar verilen Meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar devam eder.

- 154.Türkiye'de Anayasa Mahkemesi ilk kez hangi anayasal düzenlemede yer almıştır?**
A) 1921 Anayasası'nda Cumhuriyetin ilanı için yapılan değişikliklerle birlikte
B) 1924 Anayasası döneminde çok partili yaşama geçiş için yapılan değişikliklerle birlikte
C) 1961 Anayasası'nda
D) 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan kapsamlı değişikliklerle birlikte
E) 1982 Anayasası'nda

- 155.1982 Anayasası'nın değiştirilmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**
A) Anayasa'nın değiştirilmesi, TBMM üye tam sayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir.
B) TBMM Genel Kurulu, Anayasa değişikliğine ilişkin kanunların kabulü sırasında, bu kanunun halkoyuna sunulması hâlinde, Anayasa'nın değiştirilen hükümlerinden hangilerinin birlikte, hangilerinin ayrı ayrı oylanacağını da karara bağlar.
C) Anayasa'nın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin kabulü, Meclisin üye tam sayısının en az beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkün olabilir.
D) TBMM Genel Kurulu tarafından üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile kabul edilen bir Anayasa değişikliğini, Cumhurbaşkanı dilerse halkoyuna sunabilir, dilerse yürürlüğe girmesi için Resmî Gazete'de yayımlanmasına karar verebilir.
E) TBMM Genel Kurulu acil hâllerde Anayasa değişikliğine ilişkin tekliflerin bir kez oylanmasının yeterli olacağına karar verebilir. Ancak, böyle bir kararın alınabilmesi, TBMM üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğunun oyu ile mümkün olabilir.

- 156.Aşağıdakilerden hangisi idari yargı kuruluşları arasında yer alır?**
A) Vergi mahkemeleri
B) Yargıtay
C) Anayasa Mahkemesi
D) Sulh hukuk mahkemeleri
E) Asliye ceza mahkemeleri

- 157.**
I. Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun
II. Sakarya İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
III. Tapu Planları Tüzüğü
Yukarıdakilerden hangileri Bakanlar Kurulu tarafından yapılan işlemlerden biridir?
A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

158. Aşağıdakilerden hangisi yerel yönetimler arasında yer almaz?

- A) Ankara Büyükşehir Belediyesi
- B) İzmir İl Özel İdaresi
- C) İstanbul Ticaret Odası
- D) Bandırma Belediyesi
- E) Kozaklı Köyü

159. 2008 yılında dünya ekonomisindeki toplam dış borcun yaklaşık % 60'ı aşağıdaki ülke gruplarından hangisine aittir?

- A) Çin, Japonya, Rusya
- B) Kanada, Brezilya, Arjantin
- C) Türkiye, Brezilya, İspanya, Endonezya
- D) İngiltere, Fransa, Kanada, İtalya
- E) ABD, İngiltere, Fransa, Almanya

160. Dünyada Türkiye'nin de dahil olduğu gelişmiş ve gelişmekte olan 20 ülkenin oluşturduğu G-20 toplantısı, 2009 yılı Nisan ayında hangi şehirde yapılmıştır?

- A) Londra
- B) Paris
- C) Berlin
- D) Strasbourg
- E) Roma

161. Dünya Ticaret Örgütünün 2008 Dünya Ticareti Raporu'na göre en çok ithalat ve ihracat yapan 30 ülke listesinde Türkiye'nin sıralamadaki yeriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

<u>İthalat</u>	<u>İhracat</u>
A) 25. sırada	25. sırada
B) 20. sırada	İlk 30'a giremedi.
C) İlk 30'a giremedi.	10. sırada
D) 20. sırada	20. sırada
E) 10. sırada	10. Sırada

2010 KPSS LİSANS SORULARI

162. Aralarında var olan borç ilişkisi dolayısıyla alacaklının borçludan isteyebileceği, borçlunun da yerine getirmekle yükümlü olduğu davranış biçimine ne ad verilir?

- A) İş
- B) Edim
- C) Çalışma
- D) Alacak
- E) Sözleşme

163. Bir gerçek kişinin doğumu ve soy bağıyla ilgili kayıtları içeren kütüğe ne ad verilir?

- A) Doğum kütüğü
- B) Evlenme kütüğü
- C) Boşanma kütüğü
- D) Ölüm kütüğü
- E) Yer değiştirme kütüğü

164. Henüz ergin olmamış veya ergin olmakla birlikte kısıtlanmış olan çocuk üzerinde medeni kanun tarafından ana ve babaya tanınan haklara ne ad verilir?

- A) Velayet
- B) Vesayet
- C) Veraset
- D) Soy bağı
- E) Evlat edinme

165. 1982 anayasasına göre TBMM başkanlık divanı için bir yasama döneminde kaç defa seçim yapılır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 6

166. 1982 anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi anayasa metnine dahil değildir?

- A) Başlangıç kısmı
- B) Anayasanın ilk dört maddesi
- C) Anayasanın geçici maddeleri
- D) Anayasa bulunan madde kenar başlıkları
- E) Anayasanın 175. maddesi

167. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerin hangisinde hükümetin (Bakanlar Kurulunun) görevi sona erer?

- A) Adalet Bakanının istifası hâlinde
- B) Cumhurbaşkanı'nın görevden ayrılması hâlinde
- C) Millî Savunma Bakanının istifası hâlinde
- D) Genelkurmay Başkanının istifası hâlinde
- E) Başbakanın ölümü hâlinde

168. Tüzüklerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Tüzükler, kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasını sağlamak üzere çıkarılırlar.
- B) Hangi tüzüklerin Resmî Gazete'de yayımlanacağı kanunla belirtilir.
- C) Tüzük çıkarma yetkisi yalnızca Bakanlar Kuruluna tanınmıştır.
- D) Tüzüklerin Anayasa'ya ve kanunlara uygunluğunun denetimi Anayasa Mahkemesi tarafından yapılır.
- E) Tüzük tasarıları hakkında düşüncesini bildirmek Danıştay'ın idari görevleri arasında yer alır.

169. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdaki idari birimlerden hangisi mahallî idareler içerisinde yer alır?

- A) Mahalle
- B) Bucak
- C) Köy
- D) İlçe
- E) Bölge

170.

- I. Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler
- II. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları
- III. Genelkurmay Başkanının tek başına yaptığı işlemler
- IV. Yüksek Askerî Şûra kararları

Yukarıdaki idari işlemlerden hangilerine karşı Anayasa ile yargı yolu kapatılmıştır?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) III ve IV
- D) I, II ve IV   E) I, II, III ve IV

171.12 Mayıs 2010 tarihinde Türkiye ile imzalanan bir anlaşmayla 30 günü geçmeyen seyahatlerde ve 180 gün içerisinde 90 günü aşmayacak şekilde vize uygulamasını karşılıklı olarak kaldıran ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya   B) Yunanistan   C) Brezilya
- D) Almanya   E) İran

172.Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin de üyesi olduğu Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üyelerinden biri değildir?

- A) Azerbaycan   B) Afganistan
- C) Tacikistan   D) İran
- E) Irak

173.Avrupa Merkez Bankası Başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ben Bernanke
- B) Jean-Claude Trichet
- C) Paul Wolfowitz
- D) Rodrigo de Rato
- E) Dominique Strauss-Kahn

2010 KPSS ÖNLİSANS SORULARI

174.Kazanç paylaşma amacı gütmeyen ve en az yedi kişinin bir araya gelmesiyle kurulabilen tüzel kişilik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vakıf   B) Kolektif Şirket   C) Kooperatif
- D) Komandit Şirket   E) Dernek

175.Kardeşler arasındaki hısımlığa ne ad verilir?

- A) Kayın hısımlığı
- B) Alt soy hısımlığı
- C) Üst soy hısımlığı
- D) Yan soy kan hısımlığı
- E) Evlat edinmeden doğan hısımlık

176.Kişiyeye eşya üzerinde doğrudan doğruya hakimiyet sağlayan ve herkese karşı ileri sürülebilen haklara ne ad verilir?

- A) Fikri Hak   B) Ayni Hak
- C) Şahsi Hak   D) Alacak Hakkı
- E) Talep Hakkı

177.

- I. Bireysel başvuruları inceleme görev ve yetkisi
- II. Üyelerinin görev süresinin 12 yıla sınırlandırılması
- III. TBMM'nin, üye seçme yetkisine sahip olması
- IV. Anayasa değişikliklerinin sadece şekil açısından denetlenmesi
- V. Yüce Divan yargılama yetkisi

Yukarıdakilerden hangileri 1982 Anayasası'nda 5982 sayılı kanunla 2010 yılında yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesi için getirilmiş yenilikler arasında yer alır?

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) I, II ve III
- D) I, III ve IV   E) I, II, III, IV ve V

178.1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, milletvekilliğini sona erdiren hallerden biri değildir?

- A) İstifa
- B) Milletvekili olmaya engel bir suçtan kesin hüküm giyme
- C) Kısıtlanma
- D) Milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme
- E) Partisinin temli kapatılmasına, beyan ve eylemleriyle sebep olma

179.Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez hükümlerinden biri değildir?

- A) Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır.
- B) Yasama yetkisi Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nindir.
- C) Türkiye Devleti'nin milli marşı İstiklal Marşı'dır.
- D) Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılıdır.
- E) Türkiye Cumhuriyeti Atatürk milliyetçiliğine bağlıdır.

180.Aşağıda eşleştirilenlerin hangisinde bir hiyerarşi ilişkisi söz konusu olamaz?

- A) Bakan – Müsteşar
- B) Rektör – Dekan
- C) Vali – Kaymakam
- D) Kaymakam – İlçe Milli Eğitim Müdürü
- E) Yükseköğretim Kurulu Başkanı – Rektör

181.Tüzüklerin yargısal denetimini yapma konusunda aşağıdakilerden hangisi görevlidir?

- A) İdare Mahkemesi
- B) Bölge İdare Mahkemesi
- C) Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
- D) Danıştay
- E) Sayıştay

182. Aşağıdakilerden hangisi belediye tüzel kişiliğinin çıkarabileceği düzenleyici işlemlerden biri değildir?

- A) Tüzük B) Yönetmelik C) İmar Planı
D) Tebliğ E) Genelge

183. Aşağıdakilerden hangisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun görevleri arasında yer almaz?

- A) Finansal piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak
B) Finansal sisteme rekabet gücü kazandırıcı ortamı hazırlamak
C) Fiyat istikrarını sağlamak için uygulanacak para politikasını belirlemek
D) Kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek
E) Tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak

184. Aşağıdaki ülkelerden hangisi başkanlık sistemi ile yönetilmektedir?

- A) ABD B) Almanya C) İngiltere
D) Yunanistan E) Japonya

185. Aşağıdaki ülkelerden hangisinde 4 Ekim 2010 tarihinde bir alüminyum fabrikasından zehirli atık yayılması sonucu büyük bir çevre felaketi yaşanmıştır?

- A) Rusya
B) Polonya
C) Ukrayna
D) Bulgaristan
E) Macaristan

2010 KPSS ORTAÖĞRETİM SORULARI

186. Aşağıdakilerden hangisi bir sosyal düzen kuralı niteliği taşımaz?

- A) Din Kuralları B) Ahlak Kuralları
C) Manevi Kurallar D) Görgü Kuralları
E) Hukuk Kuralları

187. Hukukta bir olayın ya da olgunun varlığını veya yokluğunu ispata yarayan araçlara ne ad verilir?

- A) Fiil B) Ehliyet C) Marka
D) Delil E) İspat Yükü

188. Kişinin doğumundan ölümüne kadar geçen süre içinde özel hukuk ilişkilerinin düzenlendiği temel kanun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) T.C. Anayasası B) Türk Ceza Kanunu
C) Borçlar Kanunu D) Türk Ticaret Kanunu
E) Türk Medeni Kanunu

189. 1982 Anayasası'nda 5982 sayılı kanunla 2010 yılında yapılan değişiklik sonrası Anayasa Mahkemesi üyeleri kaç yıl için seçilirler?

- A) 5 B) 7 C) 10 D) 12 E) 15

190. 1982 Anayasası'nda 5982 sayılı kanunla 2010 yılında yapılan değişiklik sonrasında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kaç üyeden oluşur?

- A) 7 asıl, 5 yedek üye
B) 11 asıl, 4 yedek üye
C) 15 asıl üye
D) 17 asıl üye
E) 22 asıl, 12 yedek üye

191. 1982 Anayasası'na göre, Başkomutanlık aşağıdakilerin hangisi tarafından temsil olunur?

- A) Cumhurbaşkanı
B) Başbakan
C) TBMM Başkanı
D) Genelkurmay Başkanı
E) Milli Savunma Bakanı

192. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı'nın görev süresi kaç yıldır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

193. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Bakanı
B) Adalet Bakanlığı Müsteşarı
C) Kurulun en yaşlı üyesi
D) Kurul üyelerinin kendi aralarından salt çoğunlukla seçeceği kişi
E) Başbakan

194. Kamu düzenini sağlamaya yönelik idari faaliyete ne ad verilir?

- A) Kolluk B) Fiili Memur
C) İdari Yaptırım D) Disiplin Cezası
E) Düzenleyici İşlem

195. 2010 yılında dünyanın en iyi yedi merkez bankası başkanından biri seçilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Başkanı kimdir?

- A) Durmuş Yılmaz B) Mehmet Şimşek
C) Ali Babacan D) Ahmet Ertürk
E) Gazi Erçel

196. İkili ekonomik ilişkilerde ABD dolarının devreden çıkarılarak Türk lirası ve Yuanın kullanılmaya başlandığı ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Azerbaycan B) Türkmenistan C) Japonya
D) Çin E) Pakistan

197.Yerin yaklaşık 700 metre altında iki aydan fazla mahsur kalan 33 maden işçisinin kurtarıldığı ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Brezilya B) Kolombiya C) Arjantin
D) Uruguay E) Şili

2011 KPSS SORULARI

198.1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı aşağıdakilerin hangisi tarafından seçilir?

- A) Halk
B) TBMM
C) Başbakan
D) Anayasa Mahkemesi
E) Bakanlar Kurulu

199.1982 Anayasası'na göre, TBMM kaç milletvekilinden oluşur?

- A) 400 B) 450 C) 500
D) 550 E) 600

200.1982 Anayasası'na göre, Devletin şekli ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Türkiye federal devlettir.
B) Türkiye konfederal bir devlettir.
C) Türkiye Devleti monarşidir.
D) Türkiye Devleti totaliter bir devlettir.
E) Türkiye Devleti bir Cumhuriyet'tir.

201.Aşağıdaki idarelerden hangisi bir mahalli idare birimi değildir?

- A) Yuva Köyü
B) Çukurambar Mahallesi
C) Elmadağ Belediyesi
D) Ankara İl Özel İdaresi
E) Ankara Büyükşehir Belediyesi

202.Köy işlerinin bütün köylü birleşerek yapılması usulüne ne ad verilir?

- A) İmece B) Salma
C) Dayanışma D) İstimval
E) Fiilî yol

203.Hakkında soruşturma açılan bir belediye başkanını geçici olarak görevden uzaklaştırma yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Başbakan B) İçişleri Bakanı
C) Vali D) Belediye meclisi
E) Danıştay

204.Aşağıdaki tüzel kişilerden hangisi, kişi topluluğu olmayıp mal topluluğu niteliğini taşımaktadır?

- A) Dernekler B) Anonim şirketler
C) Kolektif şirketler D) Vakıflar
E) Kooperatifler

205.Aşağıdakilerden hangisi kişinin özel hakları arasında yer almaz?

- A) Seçme ve seçilme hakkı
B) Mülkiyet hakkı
C) Kişilik hakkı
D) Alacak hakları
E) Telif hakkı

206.Hukukun kendisine hukuki sonuç bağladığı insan davranışına ne ad verilir?

- A) Haksız fiil B) Hukuki olay
C) Hukuki fiil D) Duygu açıklaması
E) İrade açıklaması

207.Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Haziran 2011'de aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'nin kredi notu üzerinde baskı yaratabileceğini açıklamıştır?

- A) Enflasyon B) Bütçe açığı
C) İşsizlik D) Stagflasyon
E) Cari açık

208.Aşağıdaki ülkelerin hangisinde bir süreden beri yaşanan protestoların ve muhaliflerin çıkardığı olayların önüne geçmek amacıyla Mayıs 2011'de genel af ilan edilmiştir?

- A) İran B) Irak C) Suriye
D) Afganistan E) Pakistan

209.9-13 Mayıs 2011 tarihlerinde düzenlenen Birleşmiş Milletler En Az Gelişmiş Ülkeler 4. Konferansı aşağıdaki şehirlerden hangisinde gerçekleştirilmiştir?

- A) Londra B) Paris C) Brüksel
D) İstanbul E) Berlin

KPSS VATANDAŞLIK ÇIKMIŞ SORULAR CEVAP ANAHTARI

1. C	34. D	67. C	100. E	133. D	166. D	199. D
2. B	35. D	68. E	101. C	134. B	167. E	200. E
3. B	36. C	69. B	102. C	135. C	168. C	201. B
4. E	37. E	70. C	103. B	136. D	169. C	202. A
5. A	38. D	71. A	104. D	137. E	170. D	203. B
6. D	39. A	72. E	105. A	138. D	171. A	204. D
7. D	40. B	73. D	106. D	139. A	172. E	205. A
8. B	41. E	74. B	107. B	140. A	173. B	206. C
9. D	42. D	75. E	108. E	141. B	174. E	207. E
10. E	43. E	76. C	109. B	142. D	175. D	208. C
11. C	44. B	77. A	110. E	143. C	176. B	209. D
12. B	45. D	78. B	111. E	144. B	177. C	
13. C	46. A	79. C	112. C	145. E	178. E	
14. C	47. B	80. B	113. B	146. A	179. B	
15. D	48. C	81. D	114. E	147. D	180. E	
16. D	49. D	82. C	115. A	148. C	181. D	
17. A	50. C	83. E	116. B	149. A	182. A	
18. B	51. E	84. B	117. C	150. B	183. C	
19. E	52. A	85. D	118. A	151. D	184. A	
20. D	53. C	86. C	119. D	152. C	185. E	
21. A	54. E	87. B	120. D	153. E	186. C	
22. C	55. A	88. D	121. B	154. C	187. D	
23. E	56. D	89. E	122. E	155. E	188. E	
24. A	57. A	90. A	123. C	156. A	189. D	
25. E	58. C	91. B	124. C	157. D	190. E	
26. B	59. D	92. C	125. A	158. C	191. A	
27. C	60. E	93. A	126. E	159. E	192. C	
28. C	61. A	94. B	127. E	160. A	193. A	
29. B	62. A	95. C	128. B	161. B	194. A	
30. E	63. C	96. A	129. C	162. B	195. A	
31. A	64. B	97. A	130. D	163. A	196. D	
32. C	65. E	98. E	131. A	164. A	197. E	
33. C	66. D	99. B	132. E	165. B	198. A	

VATANDAŞLIK GENEL TEKRAR
SORULARI-I

1. Bir hakkın kazanılmasında aşağıdaki ilkelerden hangisi temel bir ilke olarak kabul edilir?
A) Objektif İyi Niyet   B) Eşitlik
C) Dürüstlük   D) Tarafsızlık
E) Sübjektif İyi Niyet
2. Bir hakkın kazanılmasına engel olan bir eksikliğin bilinmemesi veya bütün dikkat ve özenin gösterilmiş olmasına rağmen bilenemeyecek olması aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?
A) Dürüstlük   B) Tarafsızlık
C) Objektif İyi Niyet   D) Özerklik
E) Sübjektif İyi Niyet
3. Medeni Kanuna göre, herkesin haklarını kullanırken ve borçlarını ifa ederken uyması gereken genel kural aşağıdakilerden hangisi ile nitelendirilir?
A) Objektif İyi Niyet
B) Sübjektif İyi Niyet
C) Eşitlik
D) Tarafsızlık
E) Ahde vefa
4. Bir kimsenin bir hakkın kullanılmasında orta zekâda bir insanın anlayabileceği bir biçimde dürüst, namuslu ve açık olması, kusur ve eksikliklerini önceden ifade etmesi aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?
A) Objektif İyi Niyet   B) Genelik
C) Eşitlik   D) Şeffaflık
E) Sübjektif İyi Niyet
5. Hukuk sisteminde, “ taraflar yapılan bir sözleşmenin gereklerini yerine getirmelidirler.” ifadesi aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?
A) İyi Niyet İlkesi
B) Dürüstlük ilkesi
C) Ahde Vefa İlkesi
D) Kanunilik ilkesi
E) Eşitlik İlkesi

6. Toplumda huzuru ve kamu düzenini sağlamak amacıyla oluşturulan, toplumsal düzenin koruyucu niteliğinde konulan, kesin, uyulması gereken, aksi takdirde yapılan işlemin hükümsüz ya da yok sayılabileceği hukuk kurallarına ne ad verilir?
A) Emredici Hukuk Kuralı
B) Tamamlayıcı Hukuk Kuralı
C) Yorumlayıcı Hukuk Kuralı
D) Tanımlayıcı Hukuk Kuralı
E) Yetki Verici Hukuk Kuralı
7. Somut bir olaya uygulanacak bir düzenlemenin mevzu hukuk içerisinde olmaması veya eksik olması aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?
A) Kanun Boşluğu
B) Hukuk Boşluğu
C) Açık boşluk
D) Negatif Boşluk
E) Kural içi Boşluk
8. Somut bir olayda kullanılmak üzere pozitif hukukta uygulanacak bir kural olmayışı aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?
A) Kanun Boşluğu
B) Hukuk Boşluğu
C) Açık boşluk
D) Negatif Boşluk
E) Kural içi boşluk
9. Görülmekte olan davaya bakan hâkimin, devletin yetkili organları tarafından konulan ve somut bir olaya uygulanabilecek bir kuralı bulamaması hali hangisi ile tanımlanır?
A) Kanun Boşluğu
B) Hukuk Boşluğu
C) Açık boşluk
D) Negatif Boşluk
E) Kural içi boşluk
10. Davaya bakan bir mahkemenin bir olayın çözümünde başvurduğu pozitif hukuk kurallarının yetersiz kalması sonucunda uygulayacağı durum aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?
A) Doktrin   B) Öğreti
C) Hâkimin Takdir yetkisi   D) İptal İstemi
E) Hâkimin Hukuk Yaratması

11. Aşağıdakilerden hangisi hukukun yaptırım türleri arasında yer almaz?

- A) Ceza
- B) Sürgün
- C) İptal
- D) Butlan
- E) Yokluk

12. Bir hukuki işlemin, kanunun uygun gördüğü kurucu unsurlara sahip olmakla birlikte kanunun emredici hükümlerine uyulmadan yerine getirilmesi durumuna ne denir?

- A) Ceza
- B) Butlan
- C) Sürgün
- D) Yokluk
- E) İptal

13. Bir hukuki işlemin şekil unsurlarına uyulmakla birlikte kanunun öngördüğü kurucu asli unsurların eksikliği ile yapılması aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Ceza
- B) Butlan
- C) Sürgün
- D) Yokluk
- E) İptal

14. Hukuk yoluyla yapılan bir idari işlemin yargı yolu ile kaldırılması aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Ceza
- B) Butlan
- C) Sürgün
- D) Yokluk
- E) İptal

15. Bir konunun çözümünde davaya bakan hâkimin olaya uygulayacak yazılı ve yazılı olmayan bir kuralın bulunmaması karşısında yapacağı işlem aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Doktrin
- B) Davanın Reddi
- C) Hâkimin Takdir Yetkisi
- D) İtiraz İstemi
- E) Hâkimin Hukuk Yaratması

16. Hukuk Kuralları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somut Kurallardır.
- B) Süreklidir.
- C) Genel Kurallardır.
- D) Yaptırıma sahiptir.
- E) Normatif Kurallardır.

17. Bir borç - alacak ilişkisinde ortaya çıkan sadece belli kişilere karşı öne sürülebilen haklara ne ad verilir?

- A) Nispi Hak
- B) Mutlak Hak
- C) Gerçek Hak
- D) Miras Hakkı
- E) Kişi Hak

18. Medeni Kanuna göre hak ehliyeti ne zaman başlar?

- A) Sağ doğmak koşulu ile anne rahmine düştüğü andan itibaren
- B) 18 yaşın tamamlanmasıyla
- C) Reşit olma ile
- D) Ayırt etme gücüne sahip olunmakla
- E) 11 yaşını doldurmak

19. Sahibinin, üzerinde maddi manevi haklarının olduğu, herkese karşı öne sürülebilen haklar aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Nispi Hak
- B) Mutlak Hak
- C) Gerçek Hak
- D) Miras Hakkı
- E) Kişi Hakkı

20. Bir kimsenin gerek kendisinin gerek başkasının kişiliğine ya da malına yapılan ve halen devam eden, hukuka aykırı bir saldırıyı önlemek için yaptığı karşı saldırı aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Meşru Müdafaa
- B) Zaruret Hali
- C) Kuvvet Kullanma
- D) Zorlama Hali
- E) İyi Niyet

21. Kendisine kanuni müşavir atanan yasal danışmanı aracılığı ile işlemleri yapan kısıtlı olmayan kişiler aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Tam ehliyetli
- B) Tam Ehliyetsiz
- C) Mümeyyiz olmak
- D) Sınırlı ehliyetliler
- E) Sınırlı ehliyetsizler

22. “Yasama organı anayasaya aykırı olmamak şartı ile istediği konuda düzenleme yetkisi yapmaya sahiptir” ilkesi aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Yasamanın Genelliği
- B) Yasamanın Kanuniliği
- C) Yasamanın İlkeliği
- D) Yasamanın Asliliği
- E) Yasamanın Devredilmezliği

23. “Yasama organı hiçbir organ ve merciden izin almadan bir konuda düzenleme yetkisine sahiptir” ifadesi aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Yasamanın İlkeliği (asliliği)
- B) Yasamanın Kanuniliği
- C) Yasamanın Devredilmezliği
- D) Yasamanın Genelliği
- E) Yasamanın Sorumsuzluğu

24. Toplum hayatını düzenleyen kurallar bütününden hangisinin yaptırımı devlet gücü ile desteklenmektedir?

- A) Ahlak kuralları   B) Din kuralları
- C) Hukuk kuralları   D) Görgü kuralları
- E) Nezaket kuralları

25. Hakkında kısıtlılık karara verilen ve kendisine vasi atanan vesayet altındakiler ile işlemlerini kanuni temsilcileri ile yerine getiren velayet altında bulunanlar aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanır?

- A) Tam Ehliyetli
- B) Tam Ehliyetsiz
- C) Mümeyyiz olan
- D) Sınırlı ehliyetliler
- E) Sınırlı ehliyetsizler

26. Toplum ihtiyaçlarını esas alan, uygulanan değil uygulanması gerektiği düşünülen, bu anlamda olması gerekeni inceleyen hukuk anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Negatif Hukuk   B) Pozitif Hukuk
- C) Mevzu Hukuk   D) Doğal hukuk
- E) Objektif Hukuk

27. Yetkili organlarca konulan hukuk kurallarının bütününe ne ad verilir?

- A) Negatif Hukuk   B) Pozitif Hukuk
- C) Mevzu Hukuk   D) İdeal hukuk
- E) Objektif Hukuk

28. I. Kısıtlılık kararı verilen 30 yaşındaki Özcan
II. Eşinin vesayeti altında işlemlerini yürüten Hüseyin

III. Kendisine kanuni müşavir atanmış olan Özgür

IV. İşlemlerini kanuni temsilcileri aracılığı ile yürüten Duygu

V. 30 yaşında savurganlık nedeniyle mahkeme kararı ile kısıtlanmış Remzi

VI. Göl kenarından arsa alıp borç altına giren Alper

Yukarıdakilerden hangisi sınırlı ehliyetsizler grubuna girer?

- A) I, II, IV, ve V   B) I ve III   C) I, III, IV, V
- D) IV ve V   E) Yalnızca VI

29. Türk tarihinin ilk anayasası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanunname-i Ali Osman
- B) Sened-i İttifak
- C) Tanzimat Fermanı
- D) Islahat Fermanı
- E) Kanun-i Esasi

30. 1921 Anayasası'yla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Milli egemenlik ilkesi ilk kez anayasada yer almıştır.
- B) Bakanlar TBMM tarafından seçilmiştir.
- C) 1921 Anayasası yumuşak bir anayasadır.
- D) Temel hak ve hürriyetlerin yer aldığı bir anayasadır.
- E) Yasama ve yürütme yetkileri TBMM'ye verilmiştir.

31. Aşağıdakilerden hangisi 1961 Anayasası ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Askeri müdahaleler sonucunda hazırlanmıştır.
- B) Halkoylaması ile kabul edilen ilk anayasadır.
- C) Anayasa Mahkemesi kurulmuştur.
- D) Güçler ayrılığı ilkesi geçerlidir.
- E) Anayasa Mahkemesi üyelerini seçme hakkı TBMM'ye verilmiştir.

32. Aşağıdakilerden hangisi 1921 Anayasası'nda bulunmaz?

- A) Bakanların meclis tarafından seçilmesi
- B) Meclisin yasama ve yürütme yetkisine sahip olması
- C) Güçler birliği ilkesinin uygulanması
- D) TBMM başkanının aynı zamanda hükümet başkanı sayıldığı
- E) Parlamenter demokrasi ilkesi

33. Aşağıdakilerden hangisi 1961 Anayasası'nda yer almamıştır?

- A) Hukuk Devleti ilkesi
- B) Hükümetin meclis tarafından denetlenmesi
- C) Parlamenter Sistem
- D) Anayasa mahkemesi
- E) Tek meclisli parlamento

34. Yasama, yürütme ve yargı organlarının birbirinden tam olarak ayrılması ile Parlamenter sisteme geçilmesi ne zaman olmuştur?

- A) 1924
- B) 1946
- C) 1950
- D) 1961
- E) 1982

35. Milli egemenlik ilkesi ilk kez hangi anayasa ile kabul edilmiştir?

- A) 1876 Kanun-i Esasi
- B) 1921 Anayasası
- C) 1924 Anayasası
- D) 1961 Anayasası
- E) 1982 Anayasası

36. Sendika kurma hakkı, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkı hangi temel hak ve hürriyetler kapsamında yer alır?

- A) Kişi hakları ve ödevleri
- B) Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler
- C) Siyasi hak ve ödevler
- D) Özel haklar
- E) Nisbi haklar

37. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de uygulanan parlamenter sistemin özellikleri arasında sıralanamaz?

- A) Yasama organında görev alan yürütme organında görev alamaz.
- B) Yasama organı yürütme organını denetler, görevine son verebilir.
- C) Güçler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir.
- D) Yürütme organı iki kanatlıdır.
- E) Yürütme organı yasamaya karşı sorumludur.

38. Aşağıdakilerden hangisi kamu hukukunun dallarından birisidir?

- A) Borçlar hukuku
- B) Medeni hukuk
- C) Ticaret hukuku
- D) Ceza hukuku
- E) Devletler hususi hukuku

39. Aşağıdakilerden hangisi özel hukukunun dallarından birisidir?

- A) Ceza Hukuku
- B) Medeni hukuk
- C) Yargılama Hukuku
- D) Anayasa Hukuku
- E) İdare Hukuku

40. Aşağıdakilerden hangisi kamu hukukunun dallarından birisidir?

- A) Şirketler hukuku
- B) Medeni hukuk
- C) Ticaret hukuku
- D) Vergi Hukuku
- E) Borçlar hukuku

41. Aşağıdakilerden hangisi Medeni Hukukun alt dalları arasında sıralanamaz?

- A) Kişiler Hukuku
- B) Miras Hukuku
- C) Aile Hukuku
- D) Eşya Hukuku
- E) Sigorta Hukuku

42.

- I. Meclis hükümeti sistemi
- II. Başkanlık sistemi
- III. Meşrutî monarşi
- IV. Parlamenter sistem

Kuvvetler ayrılığı ilkesi yukarıdaki hükümet sistemlerinden hangisinde veya hangilerinde benimsenmiştir?

- A) I, II ve IV
- B) I ve III
- C) III ve IV
- D) II ve IV
- E) Yalnız II

43. Aşağıdakilerden hangisi parlamenter sistem için söylenemez?

- A) Kuvvetler ayrılığı sistemlerindedir.
- B) Bakanlar Kurulu yasama organının çalışmalarına katılamaz.
- C) Yasama organı doğrudan doğruya halk tarafından seçilebilir.
- D) Bakanlar Kurulu yasama organına karşı siyasi olarak sorumludur.
- E) Bakanlar Kurulunun kanun tasarısı sunma hakkı vardır.

44. ırk, cins, düşünce, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin herkesin oyunu kullanabilmesi aşağıdaki ilkelerden hangisi ile bağdaşmaktadır?

- A) Genel oy ilkesi
- B) Eşit oy ilkesi
- C) Serbestlik ilkesi
- D) Çoğulculuk ilkesi
- E) Çoğunluk ilkesi

45. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kanunların Anayasaya uygun olması
- B) Kanunlar önünde herkesin eşit olması
- C) Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması
- D) Yargının bağımsız olması
- E) İdarenin mali yönden sorumsuz olması

46. Egemenliğin birkaç kişi, aile veya sınıfın elinde bulunduğu devlet şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demokrasi
- B) Monarşi
- C) Oligarşi
- D) Cumhuriyet
- E) Teokrazi

47.

- I. Anayasa
- II. Anayasa Mahkemesi Kararları
- III. Tüzük
- IV. Olağanüstü KHK
- V. Kanun

Yukarıdakilerden hangilerinin Resmi Gazetede yayımlanma zorunlulukları yoktur?

- A) I ve II
- B) III, IV ve V
- C) I ve V
- D) II, III ve V
- E) Tümü Resmi Gazete'de yayınlanır

48. Aşağıdakilerden hangisi hukuk kurallarının temel özellikleri arasında sıralanamaz?

- A) Hukuk Kuralları genel kurallardır.
- B) Normatif Kurallardır.
- C) Objektif nitelik taşır.
- D) Soyut Kurallardır.
- E) Değiştirilemez niteliktedir.

49. Aşağıdakilerden hangisi kanunlar için söylenemez?

- A) Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girerler.
- B) Toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kabul edilirler.
- C) Karar yetersayısı üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasının altında olamaz.
- D) Anayasa mahkemesinin şekil ve esas yönden denetimine tabidir.
- E) Olağan ve olağanüstü dönemde olmak üzere iki kısımda incelenirler.

50. Aşağıdakilerden hangisi anayasa değişiklikleri getiren kanunlar için söylenemez?

- A) Cumhurbaşkanına gönderilebilmesi için üye tam sayısının 3/5'inin oyu gerekir.
- B) Mecliste iki kez oylanır.
- C) Oylamalar arası 48 saat ara verilir.
- D) Cumhurbaşkanınca halkoyuna sunulabilir.
- E) Anayasa mahkemesi tarafından esas yönünden denetlenebilir.

51. Bir ülkede seçmenlerin bir oy kullanabilmesi aşağıdaki ilkelerden hangisi ile bağdaşmaktadır?

- A) Genel oy ilkesi
- B) Eşit oy ilkesi
- C) Çoğulculuk ilkesi
- D) Serbest oy ilkesi
- E) Gizli oy ilkesi

52. Bir kanunun ne zaman yürürlüğe gireceği kanun metninde gösterilmemişse aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Resmi gazetede yayımlandığı gün
- B) 45 gün sonra kendiliğinden yürürlüğe girer.
- C) Kanun yürürlüğe giremez.
- D) Anayasa Mahkemesi kararı ile
- E) 60 gün sonraki ilk Pazar

53. Aşağıdakilerden hangisi demokratik devletin dayandığı temel ilkeler arasında sıralanamaz?

- A) Milli egemenlik
- B) Eşitlik
- C) Özgürlük
- D) Kuvvetler birliği
- E) Seçme ve Seçilme

54. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinin temel ilkeleri arasında sıralanamaz?

- A) Kanunların anayasa uygun olması
- B) Yargının bağımsızlığı
- C) Yasamanın işlemlerinin yargı denetimine tabi olması
- D) Yürütmenin işlemlerinin yargısal denetimi
- E) Parlamenter hükümet sistemi

55. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devleti anlayışı içerisinde ceza sorumluluğunun genel ilkelerine ilişkin söylenemez?

- A) Suç ve ceza geçmişe uygulanmaz.
- B) Kanunlar genel kural olarak geçmişe yürümez.
- C) Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz.
- D) Hiç kimse mahkemeden başka bir merci önünde yargılanamaz.
- E) Temel hak ve özgürlükler sınırlanabilir.

56. Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkeme dışında başka bir mercide yargılanamaz ilkesi aşağıdakilerin hangisi ile tanımlanır?

- A) Kanuni hâkim güvencesi
- B) Hâkimlik güvencesi
- C) Hâkimlik teminatı
- D) Mahkemelerin bağımsızlığı
- E) Yargının bağımsızlığı

57. Aşağıdakilerden hangisi sosyal devletin hedefleri arasında sayılabilir?

- A) Halkın devlet yönetimine katılmasını sağlamak
- B) Herkesin mülkiyet ve miras hakkına sahip olmasını sağlamak
- C) Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını sağlamak
- D) Devletin ve milletin bölünmez bütünlüğünü sağlamak
- E) Temel hak ve özgürlüklerin güvence altında olmasını sağlamak

58. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasasına göre dokunulmaz haklar arasında sayılabilir?

- A) Yerleşme hürriyeti
- B) Haberleşme hürriyeti
- C) Basın hürriyeti
- D) Mülkiyet hakkı
- E) Din, vicdan ve düşünce özgürlüğü

59. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasasının değiştirilemez ilkeleri arasında sıralanamaz?

- A) Demokratik devlet
- B) Devletin dili Türkçedir
- C) Başkenti Ankara'dır
- D) Sosyal devlet
- E) Parlamenter Sistem

60. Aşağıdakilerden hangisi anayasada sayılan değiştirilemez hükümler arasında sıralanamaz?

- A) Demokratik devlet
- B) Laik Devlet
- C) Sosyal devlet
- D) Sosyal Adalet ve Eşitlik
- E) Ülkenin bölünmez bütünlüğü

61. Aşağıdakilerden hangisi anayasada sayılan kişi haklarından biri değildir?

- A) Mülkiyet hakkı
- B) Basın-yayın özgürlüğü
- C) Toplantı Gösteri Yürüyüş düzenleme hakkı
- D) Konut hakkı
- E) İspat hakkı

62. Aşağıdakilerden hangisi anayasada sıralanan siyasi haklardan değildir?

- A) Seçme ve seçilme hakkı
- B) Siyasi parti kurma hakkı
- C) Dernek kurma hakkı
- D) Bir partiye üye olma hakkı
- E) Dilekçe hakkı

63. Aşağıdakilerden hangisi anayasada sıralanan sosyal ve ekonomik haklar arasında gösterilemez?

- A) Ailenin korunması
- B) Eğitim - Öğrenim Hakkı
- C) Basın Yayın araçlarının korunması
- D) Kıyılardan yararlanma
- E) Grev ve Lokavt hakkı

64. Alınan bir grev kararı aşağıdaki makamların hangisi tarafından 60 gün süre ile ertelenebilir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) TBMM
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Başbakan
- E) Milli Güvenlik Kurulu

65. Aşağıdakilerden hangisinin kurulması ya da düzenlenmesi için devletin yetkili makamlarından izin alınması gerekir?

- A) Siyasi partiler B) Sendikalar C) Dernekler
- D) Vakıflar E) Toplantı Gösteri Yürüyüş

66. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangilerinin siyasi partilere üye olma yasakları bulunmamaktadır?

- A) Hakimler ve savcılar
- B) Memurlar
- C) İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri
- D) Silahlı kuvvetler mensupları
- E) Yükseköğretim öğrencileri

67. Siyasi partilerin kapatılması konusunda dava açmaya yetkili olan kişi ve bu davaya bakmakla görevli olan mahkeme aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı - Yargıtay
- B) Danıştay Başkanı - Danıştay
- C) Adalet Bakanı - Yargıtay
- D) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı - Anayasa Mahkemesi
- E) İçişleri Bakanı - Anayasa Mahkemesi

68. Siyasi partilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Siyasî partiler, ticarî faaliyetlere girişemezler.
- B) Siyasî partiler önceden izin almadan kurulurlar.
- C) Uluslararası kuruluşlardan maddî yardım alabilirler.
- D) Parti üyesi olabilmek için on sekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir.
- E) Yükseköğretim öncesi öğrenciler siyasî partilere üye olamazlar.

69. Siyasi Partilerin kapatılmaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kapatma kararı Anayasa Mahkemesi'nce verilir.
- B) Kapatılan bir parti başka bir ad altında kurulamaz.
- C) Kapatılmasına sebep olan üyeler iki yıl süreyle başka bir partinin üyesi olamazlar.
- D) Uluslararası kuruluşlardan maddî yardım alan partiler temelli olarak kapatılır.
- E) Temelli kapatma yerine, devlet yardımından yoksun bırakılma kararı da verilebilir.

70. Aşağıdakilerden hangisi halk oylamasına katılabilir?

- A) Erler
- B) Tutuklular
- C) Harp Okulu öğrencileri
- D) Erbaşlar
- E) Taksirli suçlar hariç hükümlüler

71. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görevleri arasında gösterilemez?

- A) Kanunları yayımlamak
- B) Kanun hükmünde kararname için yetki vermek
- C) Para basılmasına karar vermek
- D) Cumhurbaşkanını Yüce Divana sevk kararı
- E) Af çıkarmak

72. Aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilebilmek için gerekli olan koşullardan biri değildir?

- A) Yirmi beş yaşını doldurmuş olmak
- B) En az lise mezunu olmak
- C) Kısıtlı olmamak
- D) Askerlik hizmetini yapmış olmak
- E) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak

73. Aşağıdakilerden hangisi TBMM üyeliğinin sona ermesine neden olan durumlardan biri değildir?

- A) İstifa etmek
- B) Devlet bakanı olmak
- C) Cumhurbaşkanı seçilmek
- D) Üyelikle bağdaşmayan bir görevi kabul etmek
- E) Meclis çalışmalarına bir ay içinde özürsüz ve izinsiz olarak 5 birleşim günü katılmamak

74. Aşağıdakilerden hangisinde milletvekilliğinin sona ermesi meclisin kararına bağlıdır?

- A) İstifa etmesi durumunda
- B) Cumhurbaşkanı seçilmesi halinde
- C) Ölümü halinde
- D) 1 yıldan fazla hapis cezası alması halinde
- E) Siyasi yasaklılık kararı verilmesi durumunda

75. Aşağıdakilerden hangisi yasama dokunulmazlığı kapsamına girmez?

- A) Seçimlerden önce işlemiş oldukları iddia edilen suçlar
- B) Milletvekili olmadan önce soruşturmaya başlanmış, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne yönelik suçlar.
- C) Milletvekilli olduktan sonra işlenmiş olan suçlar.
- D) Ceza hukukunun konusuna giren suçlar.
- E) Kişilere karşı işlenmiş suçlar.

76. Temel amacı hükümetin ya da bir bakanın düşürülmesi sonucunu verebilen, ancak yargılama sonucu doğurmayan meclis denetim yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meclis Araştırması
- B) Soru
- C) Genel Görüşme
- D) Gensoru
- E) Meclis Soruşturması

77. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı için söylenemez?

- A) Bir yasama döneminde iki seçim yapılır.
- B) İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır.
- C) TBMM Başkan adayları, Meclisin toplandığı günden itibaren beş gün içinde, Başkanlık Divanına bildirilir.
- D) Başkanlık Divanı, Meclis Başkanının onayıyla Meclis üyeleri arasından belirlenir.
- E) Başkanlık Divanı, Meclisteki siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında Divana katılmalarını sağlayacak şekilde kurulur.

78. Aşağıdakilerden hangisi TBMM Başkanının seçimiyle ilgili olarak doğru değildir?

- A) Seçim gizli oyla yapılır
- B) İlk iki oylamada üye tamsayısının dörtte üç çoğunluğu aranır
- C) Üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır
- D) Dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, Başkan seçilir
- E) Başkan seçimi, aday gösterme süresinin bitiminden itibaren, beş gün içinde tamamlanır

79. Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmiş olması halinde, kararın iptali için kaç gün içerisinde nereye dava açılır?

- A) 15 gün - Anayasa Mahkemesi
- B) 30 gün - Danıştay
- C) 10 gün - Yüksek Seçim Kurulu
- D) 7 gün - Anayasa Mahkemesi
- E) 5 gün - Danıştay

80. TBMM Komisyonlarının kuruluş ve çalışma esasları aşağıdakilerden hangisiyle belirlenir?

- A) Anayasa B) Kanun C) Yönetmelik
- D) Meclis İçtüzüğü E) Yönerge

81. Aşağıdakilerden hangisinin oluşması halinde hükümet istifa etmiş sayılır?

- A) Bakanların görevlerini kanunlara uygun olarak yerine getirmemeleri
- B) Bazı bakanlıkların kaldırılması
- C) Başbakan yardımcısının istifa etmesi
- D) Bir bakanın bakanlıktan düşürülmesi
- E) Başbakanın Yüce Divana sevk

82. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının seçilme koşullarından biri değildir?

- A) Türk vatandaşı olmak
- B) Kırk yaşını doldurmuş
- C) Yükseköğrenim görmüş olmak
- D) Kısıtlı olmamak
- E) Milletvekilliği yapmış olmak

83. Aşağıdakilerden hangisi 2007 yılında yapılan Anayasa değişiklikleri arasında gösterilemez?

- A) TBMM'nin toplantı yeter sayısı
- B) TBMM seçimlerinin 5 yıldan 4 yıla indirilmesi
- C) TBMM karar yeter sayısı
- D) Cumhurbaşkanının görev süresinin 7 yıldan 5 yıla indirilmesi
- E) Bir kişinin en fazla iki kez Cumhurbaşkanı seçilmesi

84. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanına ilişkin 2007 yılı anayasa değişiklikleri arasında gösterilemez?

- A) Cumhurbaşkanlığına aday gösterilmek için en az 20 milletvekilinin teklifi gerekir.
- B) Cumhurbaşkanlığı seçim süreci görevdeki Cumhurbaşkanının görev süresi bitmeden 60 gün önce başlar.
- C) Meclis dışında kalan siyasi partiler, oylarının birlikte toplamı % 10 geçiyor ise ortak aday gösterebilirler.
- D) Cumhurbaşkanı seçimlerinin yenilenmesine karar verebilir.
- E) Cumhurbaşkanlığı seçimi iki turda tamamlanır.

85. 1982 Anayasası'na göre Bakanlar Kurulu ne zaman kurulur?

- A) Bakanlar Kurulu listesini Cumhurbaşkanı onayladığında
- B) TBMM den güvenoyu aldığı anda
- C) Başbakanın onayı ile birlikte
- D) 45 gün içinde güvenoyu alındığında
- E) Cumhurbaşkanı'nca görevlendirildiğinde

86. Bakanlar Kurulu üyeleri üzerinde yapılan değişiklik için doğru olan hangisidir?

- A) Başbakanın teklifi Cumhurbaşkanı'nın onayı ile gerçekleşir.
- B) Başbakanın onayı ile gerçekleşir.
- C) TBMM nin güvenoyu aranır.
- D) İktidar partisi yönetimi kararı ile olur.
- E) Müşterek Kararname ile gerçekleşir.

87. Tüzükler hakkında;

- I. Sadece başbakan tarafından imzalanır
  - II. Danıştay'ın incelemesinden geçerler
  - III. Yayımlanma zorunlulukları yoktur
  - IV. Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılır
- yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?**
- A) I, II ve III
  - B) Yalnız II
  - C) II, III ve IV
  - D) I, II ve IV
  - E) II ve IV

88. Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, TBMM'ye karşı aşağıdakilerden hangisi sorumludur?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Milli savunma Bakanı
- D) TBMM Başkanı
- E) Genel Kurmay Başkanı

89. Millî Güvenlik Kurulunun gündemini kim belirler?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) İçişleri Bakanı
- E) Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri

90. Aşağıdakilerden hangisi Yönetmeliklerin özelliklerinden değildir?

- A) Yasa ve tüzüklere aykırı olamazlar
- B) Tüm yönetmelikler Resmi Gazetede yayımlanmak zorundadırlar
- C) Hukuksal hiyerarşi içinde tüzükten sonra gelir
- D) Yayımlanma ve uygulanmaları onu çıkaran idari kurum tarafından yapılır
- E) Kanun ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak için çıkarılırlar.

91. Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal durumlarında çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Cumhurbaşkanı'nın başkanlık ettiği Bakanlar Kurulunca çıkartılırlar.
- B) Yasama organı tarafından verilecek yetki kanununa ihtiyaç yoktur.
- C) Kişi hak ve özgürlüklerine ilişkin sınırlamalar getirilemez.
- D) Bu dönemde çıkartılan kararnamelerin Anayasaya aykırılığı iddia edilemez.
- E) TBMM kendisine sunulma tarihinden itibaren 30 gün içinde bu KHK'lerle ilgili karar vermek zorundadır.

92. Genelkurmay Başkanı, kanunla belirlenen görev ve yetkilerinden dolayı aşağıdakilerden hangisine karşı sorumludur?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Milli Savunma Bakanı
- D) Bakanlar Kurulu
- E) TBMM Başkanı

93. Bakanlar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Meclis dışından atanabilirler.
- B) Başbakanın önerisi ile görevlerine son verilebilir.
- C) Atamaları Cumhurbaşkanı'nce yapılır.
- D) Siyasi sorumsuzlukları vardır.
- E) Bir bakan birden fazla bakana vekillik edemez.

**94. I. Başbakan Yardımcıları
II. Dışişleri Bakanı
III. Jandarma Genel Komutanı
IV. Ulaştırma Bakanı
V. Emniyet Genel Müdürü**

Yukarıda verilenlerden hangileri kendi alanıyla ilgili bir konu üzerinde görüşüne başvurulmadıkça Milli Güvenlik Kurulu toplantılarına katılmaz?

- A) II ve III
- B) III, IV ve V
- C) I ve IV
- D) IV ve V
- E) I, II ve IV

95. I. KHK çıkarma yetkisi vermek
II. Tüzük çıkarmak
III. Kanun tasarılarını kabul etmek
IV. Yönetmelik çıkarmak
V. Olağanüstü hal kararı almak
1982 Anayasası'nda göre yukarıdakilerden hangileri yürütmenin yetki alanına giren işlemlerdendir?
A) II ve IV B) I, II ve III C) III, IV ve V
D) II, IV ve V E) Hepsi
96. Aşağıda verilen kanunlardan hangisi Cumhurbaşkanı tarafından Meclis'e geri gönderilemez?
A) Vergi kanunları
B) Bütçe kanunları
C) Avrupa Birliği'ne uyum kanunları
D) Ceza kanunları
E) Anayasa değişiklik kanunları
97. I. Olağan dönemlerde çıkartılan KHK'ler ile kişi hak ve ödevleri düzenlenemez
II. Olağan dönem KHK çıkartılabilmesi için yetki kanununa ihtiyaç vardır
III. Olağanüstü hâl dönemlerinde çıkartılan KHK'ler yargı denetimine tâbi değildir
IV. Olağanüstü hâl dönemlerinde çıkartılan KHK'ler Resmi Gazete'de yayınlanmazlar
Kanun Hükmünde Kararnameler ile ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangisi veya hangileri yanlıştır?
A) Yalnız III B) Yalnız IV
C) I, II ve III D) II, III ve IV
E) II ve IV
98. Aşağıdakilerden hangisi dışarıdan atanan bakanlar için söylenemez?
A) Milletvekili yemini ederek göreve başlarlar.
B) Milletvekilli seçilme niteliklerine sahiptirler
C) Yasama sorumsuzluğunu sahiptirler.
D) Yasama dokunulmazlığına sahiptirler
E) Meclis çalışmalarında oy kullanabilirler.
99. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanın onayına sunulmaz?
A) Anayasa değişikliği B) Kanunlar
C) Tüzükler D) İç Tüzükler
E) Kanun Hükmünde Kararnameler

100. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının yasamaya ilişkin görevleri arasında sıralanamaz?
A) Kanunları yayınlamak
B) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak
C) Kanunların iptali için anayasa mahkemesine başvurmak
D) Meclisin açılışında konuşma yapmak
E) Anayasa değişikliklerini tekrar görüşülmek üzere meclise iade etmek
101. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının yargıya ilişkin görevleri arasında gösterilemez?
A) Anayasa mahkemesi üyelerini atamak
B) Danıştay üyelerinin 1/4 ünü atamak
C) Yargıtay üyelerini atamak
D) HSYK üyelerini atamak
E) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilini atamak
102. Yargı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Kişi ya da organlar yargı yetkisinin kullanılmasında hâkim ve mahkemelere talimat verebilir
B) Yasama ve yürütme organları mahkeme kararlarına uymak zorundadırlar
C) Yasama ve yürütme organları ile idare mahkeme kararlarını gerektiğinde değiştirebilir
D) Görülmekte olan bir dava hakkında yasama meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulabilir
E) Genel ahlak ve kamu güvenliğinin gerekli kıldığı durumlarda yasama organı yargı yetkisini kullanabilir
103. 1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Yüksek Mahkemeler arasında sayılmamıştır?
A) Danıştay
B) Yargıtay
C) Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
D) Askeri Yargıtay
E) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

104. Yargıtay'ın özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Adliye Mahkemelerince verilen kararların son inceleme yeridir.
- B) Başkanını kendi üyeleri arasından seçer.
- C) Kamu ceza yargısındaki davaları kişinin kendisi değil, Cumhuriyet Savcıları açar.
- D) Yargıtay üyelerinin tamamı HSYK (Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu) tarafından atanır.
- E) Devletin iç örgütlenmesinden doğan uyuşmazlıkları denetler.

105. Aşağıdakilerden hangisinin üyelerini Anayasa Mahkemesi Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Askeri Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Milletvekilleri
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Cumhuriyet Başsavcı Vekili

106. Uyuşmazlık Mahkemesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa Mahkemesindeki uyuşmazlıkları çözer
- B) Bu mahkemenin kuruluşu kanunla belirlenir
- C) Başkanı Anayasa mahkemesi tarafından seçilir
- D) Adli, idari ve askeri yargı arasındaki uyuşmazlıkları çözer
- E) Yüksek mahkemedir

107. YSK (Yüksek Seçim Kurulu) ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Üyeleri Danıştay ve Yargıtay tarafından kendi üyeleri arasından seçilir.
- B) Seçimlerle ilgili itirazları karara bağlar.
- C) Bir kişinin seçimlerde adaylık yeterliliğine karar verir.
- D) Seçimlerin genel denetimini yapar.
- E) Kararları aleyhinde Anayasa Mahkemesine başvurulur.

108. Aşağıdakilerden hangisi Danıştay'ın görevleri arasında değildir?

- A) Vergi mahkemelerine yapılan itirazları inceler
- B) Tüzük tasarılarını inceler
- C) İdari uyuşmazlıkları çözer
- D) Gerçek kişiler arasındaki uyuşmazlıkları çözer
- E) Bakanlar Kurulu tarafından gönderilen tasarılar hakkında görüş bildirir

109. Askeri Yargıtay üyelerini aşağıdakilerden hangisi seçer?

- A) Cumhurbaşkanı B) Danıştay
- C) Bakanlar Kurulu D) TBMM
- E) Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

110. Sayıştay ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kuruluş ve işleyişi yasayla düzenlenir.
- B) Danıştay ve Sayıştay arasındaki uyuşmazlıklarda Danıştay kararı esas alınır.
- C) Anayasada Yüksek Mahkeme olarak belirtilir.
- D) TBMM adına merkezi bütçe kapsamındaki kurum ve kuruluşların gelir ve giderlerini denetler.
- E) Sayıştay'ın kesin karar hükümleri hakkında idari yargı yoluna başvurulmaz.

111. Aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkilerinden değildir?

- A) Anayasa değişikliklerini yalnızca esas bakımından denetler
- B) Kanunların anayasaya uygun olup olmadığını denetler
- C) Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu üyelerini Yüce Divan olarak yargılar
- D) Kanun Hükmünde Kararnamelerin anayasaya uygunluğunu denetler
- E) TBMM iç tüzüğünün anayasaya uygunluğunu denetler

112. Aşağıdakilerden hangisi kanunların, Kanun Hükmünde Kararnamelerin, TBMM iç tüzüğünün anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine doğrudan iptal davası açamaz?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) İktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları
- C) Bakanlar Kurulu
- D) TBMM üye tam sayısının 1/5 i
- E) Koalisyon hükümetinde iktidarın büyük ortağı

113. Anayasa mahkemesine somut norm denetimi yoluyla başvuruya ilişkin aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görülmekte olan bir davanın varlığı gerekir
- B) Mahkemenin bitmemiş olması gerekir
- C) İtirazı mahkeme inandırıcı bulmasa da kişinin itirazı yeterlidir.
- D) Davaya konu olan kanunun anayasa aykırılığı iddiasında bulunulması gerekir
- E) Mahkeme 5 ay içinde anayasa mahkemesinden karar gelmez ise davaya mevcut kanun hükümleri çerçevesinde devam eder.

114. Milletvekilliğinin düşmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir ayda izinsiz toplam 5 birleşim günü toplantıya katılmazsa genel kurulun aldığı kararlar düşer.
- B) Kesin hüküm giyme ve kısıtlama halinde mahkemenin kararının genel kurula bildirilmesiyle düşer.
- C) Temelli partisinin kapatılmasına sebep olduysa, Anayasa Mahkemesi kararı Resmi Gazetede yayımlanınca düşer.
- D) İstifa ettiğinde genel kurulda istifanın kabulüyle düşer.
- E) Milletvekilliğiyle bağdaşmayan işler yapıldığında Meclis Genel Kurul'unun vereceği gizli oyla üyelik düşer.

115. Yargıtay üyeleri aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Bakanlar Kurulu
- C) HSYK
- D) TBMM
- E) Başbakan

116. Aşağıdakilerden hangisi Mahkemelerin bağımsızlığı ilkesiyle örtüşmez?

- A) Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.
- B) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez.
- C) Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sormama zorunluluğu konulamaz.
- D) Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır.
- E) Yasama, yürütme organları ve idare; mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

117. Anayasa'da yer alan "Hâkimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz" hükmü aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?

- A) Mahkemelerin bağımsızlığı
- B) Hâkimlik ve savcılık teminatı
- C) Yargı dokunulmazlığı
- D) Yargısal sorumsuzluk
- E) Hukukun üstünlüğü

118. I. Cumhurbaşkanı

II. Bakanlar Kurulu

III. TBMM'nin 1/5'i

IV. İktidar partisi Meclis grubu

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri Anayasa değişiklikleri hususunda Anayasa Mahkemesi'ne başvuruya yetkilidir?

- A) I ve II
- B) I, III ve IV
- C) I ve III
- D) Yalnız I
- E) II ve III

119. Anayasa Mahkemesi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Şekil bozukluğuna dayalı iptal davası açma süresi 10 gündür.
- B) Olağanüstü hallerde çıkarılan KHK'ler hakkında dava açılmaz.
- C) Şekil bakımından iptal davası açma yetkisi sadece Cumhurbaşkanı'na aittir.
- D) Anayasa değişiklikleri sadece şekil bakımından incelenir.
- E) Şekil bozukluğuna dayalı iptal davaları öncelikle incelenip karara bağlanır.

120. 1982 Anayasası'na göre, siyasi partilerin kapatılması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Anayasa Mahkemesi, siyasi partilerin kapatılmasına, üye tamsayısının 3/4 çoğunluğuyla karar verebilir.
- B) Bir siyasî partinin temelli kapatılmasına beyanlarıyla sebep olan üyeleri, 5 yıl süreyle başka bir partiye üye olamazlar.
- C) Anayasa Mahkemesi, bir siyasi parti hakkında sadece temelli kapatma kararı verebilir.
- D) Anayasa Mahkemesi, siyasi partilerin kapatılması konusunda kendiliğinden dava açabilir.
- E) Anayasa Mahkemesi, bir siyasi partiyi temelli kapatmak yerine, o partiye bir süre seçimlere girmeme cezası da verebilir.

121. Aşağıdakilerden hangisi yapılan idari işlemler hakkında yetki yönünden hukuka aykırı oldukları gerekçesiyle kişilerin açtıkları idari davalara bakmakla görevli bir mahkemedir?

- A) Yargıtay
- B) Asliye Ceza Mahkemesi
- C) Ağır Ceza Mahkemesi
- D) Sulh Hukuk Mahkemesi
- E) Bölge İdare Mahkemesi

**122. I. Tüzük tasarılarını inceler
II. Vergi ve idare mahkemelerince verilen kararların temyiz merciidir
III. Kanun tasarıları hakkında görüş bildirir
IV. İmtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri inceler
Danıştay ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğru bilgidir?**

- A) Yalnız I B) I, II ve IV C) II, III ve IV
- D) I ve III E) Hepsi

123. Aşağıdakilerden hangisi idari kararların özelliklerinden değildir?

- A) İdari makamlarca yerine getirilir
- B) Hukuka uygun oldukları kabul edilir
- C) Yargı denetimine tabi değildirler
- D) Tek yanlıdır
- E) İcraidirdir

124. İl yönetimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İlin kurulması, adları ve sınırları kanunlarla belirlenir
- B) İl idaresi yetki genişliği esasına dayanır
- C) İllerde idare örgütü ilçe ve bucak esaslarına göre düzenlenir
- D) İller İçişleri Bakanlığı'nın hazırladığı ortak bir kararname ile kurulur
- E) İl idaresinin en üst yöneticisi Vali'dir

125. Yetki Genişliği aşağıdakilerden hangisine tanınmıştır?

- A) Kaymakama B) Muhtara
- C) Bucak Müdürüne D) Valiye
- E) Belediye Başkanına

126. Valilerin atanması nasıl olur?

- A) İçişleri Bakanının önerisi, Bakanlar Kurulunun kararı, Cumhurbaşkanının onayı ile atanır.
- B) İçişleri bakanı atar.
- C) Bakanlar Kurulunun kararı ile atanır.
- D) Cumhurbaşkanının onayı ile atanır.
- E) TBMM kararı ile atanır.

127. İl Şube Müdürlükleri ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Kendi başlarına işlem yapamazlar.
- B) Doğrudan Vali'ye bağlıdır.
- C) Çalışmalarında ve yaptıkları işlerde Vali'nin onayını alırlar.
- D) Seçimle işbaşına gelirler.
- E) Yetki ve imza devri ile kendi başlarına işlem yapabilirler.

128. Belediyelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu tüzel kişilikleri yoktur
- B) Karar organları seçimle işbaşına gelir
- C) Ayrı bütçeleri vardır
- D) Vesayet denetimine tabidir
- E) İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurmak zorunludur

129. İdari teşkilat içinde yer alan;

- I. İl
- II. İlçe
- III. Bucak
- IV. Köy

yerleşimlerden hangisi ya da hangileri merkezi yönetimin taşra örgütü içinde yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II, III ve IV
- D) II ve III
- E) I, II ve III

130. Belediye Başkanı'nın başkanlıktan düşmesine kim karar verir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Danıştay
- E) İl İdare Kurulu

131. I. Vali

II. İl Genel Meclisi

III. Belediye Encümeni

IV. İl Encümeni

Yukarıdakilerden hangileri İl Özel İdareleri'nin organları arasında yer alır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II, III ve IV
D) I, II ve IV   E) I, III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1. E	34.D	67. D	100. B
2. E	35. B	68. C	101. C
3. A	36. B	69. C	102. B
4. A	37. A	70. B	103. E
5. C	38. D	71. A	104. E
6. A	39. B	72. B	105. C
7. A	40. D	73. B	106. A
8. B	41. E	74. A	107. E
9. A	42. D	75. B	108. D
10. E	43. B	76. D	109. A
11. B	44. A	77. D	110. C
12. B	45. E	78. B	111. A
13. D	46. C	79. D	112. C
14. E	47. E	80. D	113. C
15. E	48. E	81. E	114. E
16. A	49. E	82. E	115. C
17. A	50. E	83. C	116. C
18. A	51. B	84. D	117. B
19. B	52. B	85. A	118. C
20. A	53. D	86. A	119. C
21. D	54. E	87. E	120. B
22. A	55. E	88. B	121. E
23. A	56. A	89. A	122. E
24. C	57. C	90. B	123. C
25. E	58. E	91. C	124. D
26. D	59. E	92. B	125. D
27. C	60. D	93. D	126. A
28. A	61. D	94. D	127. D
29. E	62. C	95. D	128. A
30. D	63. C	96. B	129. E
31. E	64. A	97. B	130. D
32. E	65. D	98. E	131. D
33. E	66. E	99. D	

VATANDAŞLIK GENEL TEKRAR
SORULARI-II

TEST-1

1. Aşağıdakilerden hangisi oy hakkına ilişkin ilkelere değildir?

- A) Genel oy
B) Ağırlıklı oy
C) Eşit oy
D) Bireysel oy
E) Serbestlik ve gizlilik

2. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın değiştirilemeyecek hükümlerinden biri değildir?

- A) TBMM üye sayısı 550'dir.
B) Başkenti Ankara'dır.
C) Resmi dili Türkçedir.
D) Milli marşı "İstiklal Marşı"dır.
E) Türkiye devleti bir "Cumhuriyet"tir.

3. Siyasi parti guruplarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 1982 Anayasası grup kurma sayısını 10 milletvekilinden 20 milletvekiline yükseltmiştir.
B) Siyasi parti gurupları üye sayısı oranında Meclis Başkanlık Divanı'na katılırlar.
C) Siyasi parti guruplarına milletvekillerinden farklı ve öncelikli söz hakkı tanınmıştır.
D) Bütün siyasi parti gurupları Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açma hakkına sahiptir.
E) Seçim için kurulan geçici Bakanlar Kurulu'na siyasi parti guruplarından güçlerine göre üye alınır.

4. Kanun teklif etme yetkisi aşağıdaki mercilerden hangisi ya da hangilerine aittir?

- A) Başbakan
B) Yalnız Bakanlar
C) Cumhurbaşkanı
D) Yalnız milletvekilleri
E) Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri

5. Aşağıdakilerden hangisi temel hak ve özgürlüklerin korunması ile ilgili olarak 1982 Anayasası'nda yer alan ilkelere değildir?

- A) Dilekçe hakkı
B) Kanuni hakim ilkesi
C) Suç ve cezaların yasallığı ilkesi
D) Kamu görevlilerinin kişilere haksız işlemler sonucu verdikleri zararın devlet tarafından karşılanacağı ilkesi
E) Haksız olarak zarar gören şahısların,Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracağı ilkesi

6. Aşağıdaki kişilerden hangisinin siyasi partilere üye olabilmesi için yasal bir engel bulunmamaktadır?

- A) Hâkim ve Savcılar
- B) Sayıştay mensupları
- C) Yüksek öğretim öncesi öğrenciler
- D) İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri
- E) Yüksek öğretim elemanları ve öğrencileri

7. Milli Güvenlik Kurulu hangi tarihte Anayasal bir kurum haline gelmiştir?

- A) 1961
- B) 1971
- C) 1973
- D) 1980
- E) 1982

8. Anayasa'nın 67. maddesinde düzenlenen seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Seçmen yaşı 18'dir.
- B) Eşit oy ilkesi geçerlidir.
- C) Tutuklular oy kullanamaz.
- D) Askeri öğrenciler oy kullanamaz.
- E) Seçimler ve halkoylaması; serbest, eşit, gizli ve genel oy ilkelerine göre yapılır.

9. Mülkiyet hakkı, 1982 Anayasası'nın aşağıdaki bölümlerinin hangisinde düzenlenmiştir?

- A) Sosyal hak ve ödevler
- B) Siyasal hak ve ödevler
- C) Temel hak ve ödevler
- D) Genel esaslar
- E) Kişi hak ve ödevleri

10. Atatürk ilkelerinin, Anayasa'ya girdiği tarih aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1924
- B) 1927
- C) 1928
- D) 1930
- E) 1937

11. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi oy kullanma hakkına sahiptir?

- A) Askeri öğrenciler
- B) Silâh altında bulunan er ve erbaşlar
- C) Taksirli suçlardan hüküm giyen hükümlüler
- D) Kasten işlenen suçlardan hüküm giyen hükümlüler
- E) 15 yaşını tamamlayanlar

12. Sosyal devletin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fırsat eşitliğini sağlamak
- B) Yargı bağımsızlığını sağlamak
- C) İdareyi yargısal denetime tabi tutmak
- D) Hukukun üstünlüğü ilkesini gerçekleştirmek
- E) Temel hak ve özgürlükleri güvence altına almak

13. 1982 Anayasası'na göre yakalanan veya tutuklanan kişinin durumunun yakınlarına bildirilmesi aşağıdakilerden hangisi ile sınırlandırılabilir?

- A) Kamu düzeni
- B) Milli Güvenlik
- C) Genel ahlak
- D) Soruşturmanın kapsam ve konusunun açığa çıkmasının sakıncalarını önleme
- E) Hiçbiri

14. Sosyal güvenlik hakkı Anayasa'nın hangi bölümünde düzenlenmiştir?

- A) Genel hükümler
- B) Kişinin hakları ve ödevleri
- C) Temel haklar ve ödevler
- D) Siyasi haklar ve ödevler
- E) Sosyal ve ekonomik hak ve ödevler

15. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi siyasi hak ve ödevlerden biridir?

- A) Sendika kurma hakkı
- B) Kamu hizmetine girme hakkı
- C) Düzeltme ve cevap hakkı
- D) Grev hakkı
- E) Dernek kurma hakkı

16. 1982 Anayasası'na göre toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı aşağıdaki nedenlerden hangisi ile sınırlandırılmaz?

- A) Genel ahlak
- B) Kamu düzeni
- C) Genel sağlık
- D) Milli egemenlik
- E) Suç işlenmesinin önlenmesi

17. Siyasi partilerin kurulması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Siyasi partiler sulh hâkiminin izni ile kurulur.
- B) Siyasi partiler önceden izin almaksızın kurulur.
- C) Siyasi partiler İçişleri Bakanlığı'nın izni ile kurulur.
- D) Siyasi parti kurmak için en az 7 milletvekili gerekir
- E) Siyasi parti kurucusu olabilmek için 30 yaşını ikmal etmiş olmak gerekir.

18. Din ve vicdan hürriyetini ifade eden Anayasa'nın 24. maddesi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve orta öğretimde okutulan zorunlu dersler arasındadır.
- B) Din kültürü ve ahlak öğretimi dışında din eğitim ve öğretimi kişilerin kendi isteklerine bağlıdır.
- C) Küçüklerin din eğitimine yasal temsilcinin müdahale etme hakkı yoktur.
- D) Din kültürü ve ahlak eğitimi ve öğretimi devletin denetimi ve gözetimi altında yapılır.
- E) İbadet, dini ayin ve törenler Anayasa'nın maddesini ihlal etmemek şartıyla serbesttir.

19.

- I. 1876 Anayasası
- II. 1921 Anayasası
- III. 1924 Anayasası
- IV. 1961 Anayasası
- V. 1982 Anayasası

Yukarıdaki Türk anayasalarından hangisi ya da hangileri iki meclisli yasama sistemini benimsemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) II ve III
- D) I ve IV
- E) I, III ve V

20. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın başlangıç hükümlerinde ve 2. maddesinde benimsenen ilkelerden biri değildir?

- A) Sosyal Devlet
- B) Temel hak ve hürriyetler
- C) İnsan haklarına dayalı devlet
- D) Laik devlet
- E) Hukuk devleti

21. Aşağıdakilerden hangisi sosyal ve ekonomik haklardan biri değildir?

- A) Dilekçe hakkı
- B) Lokavt hakkı
- C) Çalışma hakkı
- D) Sosyal Güvenlik hakkı
- E) Toplu iş sözleşmesi hakkı

22. Laiklik kavramıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Din kurallarıyla yönetilmeme
- B) Devletin tek resmi dininin bulunması
- C) Din hizmetlerinin bir kamu hizmeti olarak görülmesi
- D) Devlet ve hukuk kurallarının din kurallarından arındırılması
- E) Çoğunluğun benimsediği dinde olmayanlara saygı duyulması

23. 1982 Anayasası'na göre haberleşme hürriyeti aşağıdaki nedenlerin hangisine dayanılarak sınırlandırılmaz?

- A) Kamu düzeni
- B) Genel sağlık
- C) Genel ahlak
- D) Genel seçimler
- E) Başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması

CEVAP ANAHTARI

1. B 2. A 3. D 4. E 5. E 6. E 7. E 8. C 9. A
10. E 11. C 12. A 13. D 14. E 15. B 16. D
17. B 18. C 19. D 20. B 21. A 22. B 23. D

TEST-2

1. TBMM tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvetlerin kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde T.C.Anayasası'na göre Silahlı Kuvvetlerin kullanılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Milli Savunma Bakanı
- D) Genelkurmay Başkanı
- E) İçişleri bakanı

2. 1982 Anayasası kaç maddeden oluşmaktadır (Geçici maddeler hariç)?

- A) 167
- B) 173
- C) 175
- D) 177
- E) 197

3. 1982 Anayasası'nın Genel Esaslar Kısmında yer alan 1. maddesi aşağıdakilerden hangisini açıklamaktadır?

- A) Devletin Bütünlüğü
- B) Cumhuriyetin Nitelikleri
- C) Devletin Şekli
- D) Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü
- E) Devletin yönetim şekli

4. 1982 Anayasası kaç kısımdan oluşur?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 8

5. Anayasa'ya göre Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından aşağıdaki kurallardan hangisine göre atanır?

- A) TBMM'de salt çoğunluğu sağlayan parti içinden atanır.
- B) TBMM üyesi veya dışarıdan istikrarlı bir hükümet kurabilecek kişiler arasından atanır.
- C) TBMM içinde grup oluşturan siyasi partilerle görüşmelerden sonra atanır,
- D) TBMM üyeleri arasından atanır.
- E) T.B.M.M üyeleri dışından atanır.

6. 1982 Anayasası'nın 1. maddesindeki "devletin şeklinin cumhuriyet olduğu" hakkındaki hüküm ile 2. maddesindeki "cumhuriyetin nitelikleri" ve 3. maddesi hükümleri hakkındaki aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Cumhurbaşkanı'nın teklifi ve TBMM'nin 2/3'ünün oy çoğunluğu ile değiştirilebilir.
- B) Değiştirilmez ve değiştirilmesi teklif edilemez.
- C) TBMM'de görüşmeyi müteakip referandum ile değişebilir.
- D) Milli Güvenlik Kurulu ve TBMM'de görüşülmeden değiştirilemez.
- E) Sadece MGK belirler.

7. 1982 Anayasası'na göre aşağıdaki ifadelerden hangisi "Temel Hak ve Hürriyetlerin kötüye kullanılması" kapsamında değildir?

- A) Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesi,
- B) Türk Devletinde dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yapılması
- C) Grev yahut lokavt yapılması
- D) Anayasa hükümlerinin bir kanunla verilmiş hakların ihlali şeklinde yorumlanması.
- E) Hiçbiri

8. Genelkurmay Başkanı'nın atanması hakkında aşağıdaki cümlelerden hangisi doğrudur?

- A) Başbakan tarafından atanır, Cumhurbaşkanınca onaylanır,
- B) Bakanlar Kurulu'nun teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca atanır,
- C) Bakanlar Kurulu tarafından atanır, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanır,
- D) Milli Savunma Bakanı'nın teklifi ve üçlü kararname ile atanır.
- E) TBMM Başkanı atar.

9. Genelkurmay Başkanı savaşta Başkomutanlık görevini aşağıdakilerin hangisi adına yerine getirir?

- A) TBMM
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Milli Güvenlik Kurulu
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Başbakan

10. Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemlerin denetimi hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Yargıtay'ın denetimi içindedir.
- B) Danıştay'ın denetimi içindedir
- C) Yargı denetimi dışındadır.
- D) Anayasa Mahkemesi'nce denetlenir.
- E) AYİM denetler.

11. Cumhurbaşkanı tarafından aşağıdaki hangi tür kanun yeniden görüşülmek üzere TBMM'ye geri gönderilemez?

- A) Milletlerarası anlaşmaları onaylayan kanunlar
- B) Milli Güvenliği ilgilendiren kanunlar,
- C) Bütçe kanunu
- D) Yargıtay'a ilişkin kanunlar
- E) Danıştay'ı ilgilendiren kanunlar

12. Gensoru önergesi, aşağıdaki şartlardan hangisi sağlandığında verilir?

- A) Muhalefet partileri milletvekillerinin imzasıyla
- B) TBMM salt çoğunluğunun imzasıyla
- C) Bir siyasi parti grubu adına veya en az 20 milletvekili imzasıyla
- D) Sadece bir milletin imzası
- E) 15 Milletvekili imzasıyla

13. Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükümünde Kararname çıkarma yetkisini aşağıdakilerden hangisi verir?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Milli Güvenlik Kurulu
- D) TBMM
- E) MGK

14. Anayasaya göre kuvvetler ayrımı neyi ifade etmemektedir?

- A) Devlet organları arasındaki üstünlük sıralanışını
- B) Devlet yetkilerinin kullanılmasını
- C) İş bölümünü
- D) İşbirliğini
- E) Sıralaşmayı

15. Türk Milleti, egemenliğini hangi yolla kullanır?

- A) Kendi eliyle
- B) Cumhurbaşkanı vasıtasıyla
- C) Yetkili organları eliyle
- D) Hükümet vasıtasıyla
- E) Başkanlık yöntemiyle

16. Aşağıdakilerden hangisi yürütmenin bir unsuru değildir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) TBMM
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Adalet Bakanı

17. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası gereği TBMM'nin görev ve yetkileri içinde ver almaz?

- A) Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak
- B) Bakanlar Kurulu'nu ve Bakanları denetlemek
- C) Bütçe kanun tasarılarını görüşmek, kabul etmek
- D) Milletlerarası anlaşmaları onaylamak
- E) Para basılmasına karar vermek

18. 1982 tarihli T.C. Anayasası'nın Geçici Hükümler kısmında kaç tane geçici madde yer almaktadır?

- A) 14
- B) 15
- C) 16
- D) 17
- E) 20

19. 1982 Anayasası'na göre yetkili merciin yazılı emri ile bir kimsenin konutuna girip arama yapılması ve eşyalarına el konulması durumunda yetkili merci kararının, ne kadar süre içerisinde hâkimin onayına sunulması şarttır?

- A) Derhal
- B) 24 saat
- C) 48 saat
- D) 3 gün
- E) 4 gün

20. Aşağıdakilerden hangisi sosyal ve ekonomik haklardan biridir?

- A) Dilekçe hakkı
- B) Mülkiyet hakkı
- C) Eğitim ve Öğrenim hakkı
- D) Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
- E) Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı

CEVAP ANAHTARI

- 1. A 7. C 13. D 19. B
- 2. D 8. B 14. A 20. C
- 3. E 9. B 15. C
- 4. D 10. C 16. B
- 5. D 11. C 17. D
- 6. B 12. C 18. C

TEST-3

1. Aşağıdakilerden hangisi 03. 10. 2001 tarihli Anayasa değişiklikleri ile Milli Güvenlik Kurulu'nun sürekli üyesi haline gelen bakanlardan biridir?

- A) İçişleri Bakanı
- B) Sağlık Bakanı
- C) Adalet Bakanı
- D) Milli Eğitim Bakanı
- E) Milli Savunma Bakanı

2. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyelerini aşağıdakilerden hangisi seçer?

- A) Başbakan
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Milli Savunma Bakanı
- D) Genel Kurmay Başkanı
- E) Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulu

3. Aşağıdakilerden hangisi sosyal devleti gerçekleştirme amacına yönelik bir araçtır?

- A) Fırsat eşitliği ilkesi
- B) Sosyal güvenlik hakkı
- C) Yasaların genelliği ilkesi
- D) Yönetimin hukukla bağlılığı
- E) Temel hakların güvenceye bağlanması

4. Aşağıdakilerden hangisi çoğulcu demokrasinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Siyasal çoğulculuk ilkesi geçerlidir
- B) Halk adına karar alma yetkisi genel ve eşit oyla seçilen temsilcilere aittir.
- C) Çoğunluk, yönetim hakkına sahip olup; azınlık, muhalefet özgürlüğüne sahiptir.
- D) Azınlık, çoğunluk kararına uymak zorunda olup herhangi bir hakkı haiz değildir.
- E) Özgürlük anlayışı bireysel olup insanların doğuştan haklara sahip oldukları kabul edilir.

5. Aşağıdakilerden hangisi Meclis komisyonlarından biri değildir?

- A) İhale Komisyonu
- B) Dilekçe Komisyonu
- C) Hukuk İşleri Komisyonu
- D) Adalet Komisyonu
- E) Çevre Komisyonu

6. 1982 Anayasası'na göre aşağıdaki oylamalardan hangisinin gizli oy ile yapılması zorunlu değildir?

- A) Güven oylaması
- B) TBMM Başkanı seçimi
- C) Yüce Divan'a sevk kararı
- D) Meclis soruşturma isteminin karara bağlanması
- E) Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşürülmesi

7. “Parlamente Sistem, seçime dayalı ve temsil niteliği olan, parlamentoya karşı sorumlu bir hükümetin bulunduğu, yasama yürütme ilişkisinin esnek kuvvetler ayırımına dayandığı bir siyasal mekanizmadır.”

Aşağıdakilerden hangisi bu sistemin bir özelliği olamaz?

- A) Hükümet, Meclis çoğunluğuna dayanır.
- B) Bakanlar Kurulu Meclise karşı sorumludur.
- C) Devlet Başkanının siyasal, hukuki ve cezai sorumluluğu bulunmamaktadır.
- D) Yasama ile yürütme arasındaki ilişki işbirliği ve karşılıklı etkileme mekanizmasına dayanır.
- E) Yürütme iki başlı olup; sorumsuz kanadını Devlet başkanı, sorumlu kanadını Başbakan oluşturur.

8. **Aşağıdakilerden hangisi sıkıyönetim ilanını gerektiren nedenlerden biri değildir?**

- A) Savaş
- B) Tabii afet
- C) Ayaklanma çıkması
- D) Şiddet hareketlerinin yaygınlaşması
- E) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün tehlikeye girmesi

9. **Bakanlıkların kurulması ve kaldırılması aşağıdakilerden hangisiyle düzenlenir?**

- A) Anayasa
- B) Kanun
- C) Tüzük
- D) Yönetmelik
- E) Genelge

10. **Aşağıdakilerden hangisi 1921 Anayasası'nın benimsemiş olduğu Meclis Hükümeti sisteminin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Bakanlar arasında işbirliği ve dayanışmayı Başbakan sağlar.
- B) Yürütme organının yasama organı üzerinde herhangi bir yetkisi yoktur.
- C) Devlet Başkanlığı görevi meclisin seçtiği biri tarafından yine Meclis adına ifa edilir, başkanın görevleri semboliktir.
- D) Yürütme görevini üstlenen kurul üyeleri Meclis tarafından seçilir, her Bakan meclise karşı yalnız kendi etkinliklerinden sorumludur.
- E) Meclisin üstünlüğü ilkesi vardır, yasama ve yürütme yetkisi Meclis tarafından kullanılır.

11. **Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlığını sağlamak amacıyla koyduğu kurallardan biri değildir?**

- A) Cumhurbaşkanı'nın görev süresinin 7 yıl olması
- B) Bir kişinin iki kez Cumhurbaşkanı seçilememesi
- C) Cumhurbaşkanı'nın tek başına işlem yapabilmesi
- D) Cumhurbaşkanı seçilen kimsenin partisiyle ilişkisinin kesilmesi
- E) Cumhurbaşkanı'nın göreve başlarken tarafsız davranacağına dair ant içmesi

12. **Yasama dokunulmazlığı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Suçüstü durumlarda dahi sorgulama yapılamaz.
- B) Yasama dokunulmazlığı salt bir nitelik taşımaz, her zaman kaldırılabilir.
- C) Siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığıyla ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.
- D) Dokunulmazlık sadece kovuşturma bakımındandır, hukuk davaları ve icra takipleri bu korumanın dışındadır.
- E) Yasama dokunulmazlığı, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekilinin Meclisten karar alınmadıkça tutulmaması, sorguya çekilememesi, tutuklanamaması ve yargılanamamasını ifade eder.

13. **Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi aşağıdaki mercilerden hangisine aittir?**

- A) TBMM
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Milli Güvenlik Kurulu

14. **Yasa tasarıları ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Yasa önerileri Meclis Başkanlığı'na sunulur.
- B) Tasarıların 1 ay içinde yasalaşması zorunludur aksi halde “Kadük” sayılır.
- C) Cumhurbaşkanı uygun bulmadığı yasaı gerekçeli olarak Meclise geri gönderebilir.
- D) Mecliste kabul edilen yasaların 15 gün içinde Cumhurbaşkanı tarafından yayınlanmasıyla yasalaşma işlemi sona erer.
- E) Yasa önermeye Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri yetkilidir. Bakanlar Kurulu'nun önerisine “tasarı,” milletvekillerinin önerisine “teklif” denir.

15. Anayasa Mahkemesi'nin çalışma düzeni ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İptal kararları geçmişe etkili olarak hüküm ve sonuç doğurur.
- B) Anayasa Mahkemesi kural olarak salt çoğunlukla karar verir.
- C) Anayasa mahkemesi, Yüce Divan olarak baktığı davalar dışında kalan işleri dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar.
- D) Anayasa Mahkemesi kararları kesin olup, tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlayıcı etkiye sahiptir.
- E) Anayasa değişikliklerinde iptale ve siyasi parti davalarında kapatılmaya karar verebilmesi Anayasada öngörülen ağırlatıcı nisabının gerçekleşmesi şartına bağlıdır.

16. Anayasa Mahkemesi üyeleri aşağıdaki mercilerden hangisi tarafından atanır?

- A) Yargıtay - Danıştay
- B) Bakanlar Kurulu - YSK
- C) Cumhurbaşkanı - TBMM
- D) Danıştay - HSYK
- E) Başbakan – Cumhurbaşkanı

CEVAP ANAHTARI

- 1. C 8. B 15. A
- 2. B 9. B 16. C
- 3. A 10. C
- 4. D 11. A
- 5. A 12. A
- 6. A 13. A
- 7. D 14. B

TEST-4

1. Aşağıdakilerden hangisi, isteme haklarından biridir?

- A) Özel hayatın gizliliği
- B) Haberleşme özgürlüğü
- C) Toplu iş sözleşmesi hakkı
- D) Düşünce ve inanç özgürlüğü
- E) Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı

2. Atatürk milliyetçiliği aşağıdaki unsurlardan hangisini içermez?

- A) İnsancıldır
- B) Irkçılığı reddeder
- C) Barışçıl ve birleştiricidir
- D) Bütünleştiricidir
- E) Azınlığa yaşam hakkı tanımaz

3. Cumhurbaşkanı, Meclis seçimlerinin yenilenmesine karar verirse aşağıdakilerden hangisi istifa etmek zorundadır?

- A) Başbakan
- B) Adalet Bakanı
- C) Tüm Bakanlar Kurulu
- D) İçişleri Bakanı
- E) Ulaştırma Bakanı

4. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Savaş ilanına karar vermek
- B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarmak
- C) Meclis seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
- D) Belli koşullar altında kişilerin cezalarını hafifletmek veya kaldırmak
- E) Yabancı devletlere temsilci göndermek, yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek

5. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görevlerinden biri değildir?

- A) Genel Kurmay Başkanı'nı atamak
- B) YÖK üyelerini seçmek
- C) Devlet Denetleme Kurulu üyelerini azletmek
- D) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
- E) Gerekli gördüğünde Meclis'i toplantıya çağırmak ve yasama yılının ilk günü açılış konuşmasını yapmak

6. Tüzükler, aşağıdaki mercilerden hangisinin incelemesinde geçirilmek şartıyla çıkarılırlar?

- A) Sayıştay
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) Uyuşmazlık Mahkemesi
- D) Danıştay
- E) Yargıtay

7. Aşağıdakilerden hangisi Meclis soruşturması açılmasını isteme yetkisine sahiptir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) Cumhurbaşkanı
- C) TBMM üye tam sayısının 1/10'u
- D) Başbakan
- E) Siyasi parti grupları

8. Hükümet, yasalasmasını sağlamak amacıyla aşağıdakilerden hangisini meclise sunar?

- A) Yönerge
- B) Kanun teklifi
- C) Kanun tasarısı
- D) Tüzük
- E) Yönetmelik

CEVAP ANAHTARI

- 1. C 2. E 3. C 4. A 5. C 6. D 7. C 8. C

TEST-5

1. Aşağıdakilerden hangisi milletvekilliğini sona erdiren sebeplerden biri değildir?

- A) İstifa
- B) Cumhurbaşkanı seçilme
- C) Hüküm giyme
- D) Seçim döneminin bitmesi veya seçimin yenilenmesi
- E) Vatandaşlıktan çıkarılma

2. Aşağıdakilerden hangisi TBMM Başkanı'nın görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Başbakan'a vekâlet etmek
- B) Cumhurbaşkanı'na vekâlet etmek
- C) TBMM'nin kolluk ve yönetim hizmetlerini yürütmek
- D) Cumhurbaşkanı'na seçimin yenilenmesi konusunda görüş bildirmek
- E) Geçici bakanlar kuruluna siyasi parti gruplarından alınacak bakan sayısını tespit etmek

3. Devlet Denetleme Kurulu aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak görev yapar?

- A) TBMM
- B) Sayıştay
- C) Cumhurbaşkanlığı
- D) Başbakanlık
- E) Bakanlar Kurulu

4. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetlere ilişkin sınırlamalar aşağıdakilerden hangisine aykırı olamaz?

- A) Ölçülülük ilkesine
- B) Demokratik toplum düzenine
- C) Laik cumhuriyetin gereklerine
- D) Anayasa'nın sözüne ve ruhuna
- E) Sıkıyönetim kararlarına

5. Cumhurbaşkanı'nın, Meclis seçimlerinin yenilenmesine karar vermesi halinde seçimin yapılacağı tarih aşağıdakilerden hangisinde doğru bir şekilde verilmiştir?

- A) Karardan itibaren 7 gün içinde
- B) Kararı müteakip 45. günün sonundan itibaren ilk Pazar günü
- C) Kararı müteakip günden itibaren 10. ayın ilk Pazar günü
- D) Yüksek Seçim Kurulu'nun öngördüğü bir tarihte
- E) Yenileme kararını izleyen 90 günden sonraki ilk Pazar günü

6. Anayasa Mahkemesi, aşağıdaki görevlilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Milletvekilleri
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Bakanlar Kurulu üyeleri
- D) Genelkurmay Başkanı
- E) Meclis Başkanı

7. Aşağıdakilerden hangisi 1921 Anayasası'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Kuvvetler birliği ilkesi benimsenmiştir.
- B) Karma Hükümet Sistemi benimsenmiştir.
- C) Meclisin üstünlüğü ilkesi benimsenmiştir.
- D) Ulusal egemenlik ilkesi benimsenmiştir.
- E) Meclis seçimlerinin 2 yılda bir yapılacağı belirtilmiştir.

8. Aşağıda belirtilenlerden hangisi Anayasa Mahkemesi'nde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkına sahiptir?

- A) Başbakan
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Siyasi parti grupları
- D) TBMM üye tam sayısının 1/3'ü.
- E) TBMM üye tam sayısının 1/5'i

9. Meclis'in toplanması ve tatili ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Olağan ilk toplantı her yıl ekim ayının ilk günü yapılır.
- B) Meclis bir yasama döneminde en çok 3 ay tatil yapabilir.
- C) Olağanüstü toplantıya çağırma belli bir gündemin varlığı gerekmez.
- D) Meclisi olağanüstü toplantıya çağırma yetkisi Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanı'na aittir.
- E) Olağanüstü toplantıya çağırma yetkisini Cumhurbaşkanı kendiliğinden veya Bakanlar Kurulu'nun istemi üzerine kullanır. Meclis Başkanı ise ya kendiliğinden ya da milletvekillerinin 1/5'inin istemi üzerine kullanır.

10. Sıkıyönetim ilan etme yetkisi aşağıdaki mercilerden hangisine aittir?

- A) Cumhurbaşkanı'nın başkanlığındaki Bakanlar Kurulu
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) Başbakan
- E) TBMM

11. Aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilmek için aranan koşullardan biri değildir?

- A) Askerliğini yapmış olmak
- B) 30 yaşını doldurmuş olmak.
- C) Taksirli suçlardan hüküm giymemiş olmak
- D) Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak
- E) Yüz kızartıcı suçlardan biriyle mahkûm olmamak

12. Meclisin hükümeti denetleme yollarından iri olan ve belli bir konuda bilgi edinmek maksadıyla yapılan inceleme aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

- A) Soru
- B) Genel görüşme
- C) Meclis araştırması
- D) Gensoru
- E) Meclis soruşturması

13. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gereken kişiler grubunda yer almaz?

- A) Yaşlılar
- B) Kadınlar
- C) Malul ve gaziler
- D) Sakatlar
- E) Korunmaya muhtaç çocuklar

14. TBMM milletvekili sayısının yüzde kaçının boşalması durumunda Anayasada öngörülen süre içinde ara seçimlerin yapılmasına karar verilmelidir?

- A) % 5
- B) % 8
- C) % 10
- D) % 28
- E) % 30

15. Aşağıdakilerden hangisi Meclisin hükümeti denetleme yollarından biri değildir?

- A) Soru
- B) Meclis araştırması
- C) Genel araştırma
- D) Gensoru
- E) Meclis soruşturması

16. TBMM'deki oturumlarda özel bir çoğunluğunun aranmadığı hallerde karar alınabilmesi için en az kaç milletvekilinin olumlu oy kullanmış olması şarttır?

- A) 276 B) 184 C) 139 D) 114 E) 330

17.

- I. Cumhurbaşkanı
- II. Başbakan
- III. TBMM Başkanı
- IV. Bakanlar

Meclis denetim yollarından biri olan "soru" yukarıdakilerden hangilerine sorulabilir?

- A) I-II
- B) II-III
- C) I-IV
- D) II-IV
- E) I-II-III-IV

18. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının yasama ile ilgili görevlerinden biri değildir?

- A) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
- B) Kanunları yayımlamak, kanunları tekrar görüşülmek üzere TBMM'ye geri göndermek
- C) Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunmak
- D) Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin, Meclis İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımından aykırılığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açmak
- E) Meclis seçimlerinin yenilenmesine karar vermek

CEVAP ANAHTARI

- 1. E 2. A 3. C 4. E 5. D 6. A 7. B 8. E 9. C 10. A 11. C 12. C 13. B 14. A 15. C 16. C 17. D 18. A

TEST-6

1. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın ilk maddesidir?

- A) Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.
- B) Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür.
- C) Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
- D) Hayatta en hakiki mürşit itimdir.
- E) Adalet mülkün temelidir.

2. Aşağıdakilerden hangisi Anayasada yer almaz?

- A) Başlangıç ilkeleri
- B) Madde numaraları
- C) Geçici maddeler.
- D) Madde gerekçeleri
- E) Madde metinleri

3. 1982 Anayasası toplam kaç maddeden oluşmaktadır?

- A) 145
- B) 193
- C) 188
- D) 183
- E) 190

4. Aşağıdakilerden hangisi Anayasamızın değiştirilemez maddelerinden biri değildir?

- A) Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.
- B) Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
- C) Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.
- D) Milli marşı “İstiklal Marşı”dır.
- E) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.

5. 1982 Anayasası’yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Halk oylamasına sunularak kabul edilmiştir.
- B) Hazırlanmasında siyasi partiler ve kamuoyu etkin bir rol oynamıştır.
- C) Bir geçiş dönemini öngörmüştür.
- D) Değiştirilemeyecek hükümler içerir.
- E) Herkesin, dil, ırk, cinsiyet, din, mezhep ve benzeri sebeple ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu garanti altına almıştır

6. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyetin niteliklerinden değildir?

- A) Laik devlet olması
- B) Monarşik devlet olması
- C) İnsan haklarına saygılı devlet olması
- D) Sosyal Devlet olması
- E) Hukuk devleti

7. Aşağıdakilerden hangisi bireylerin, kişiliğine bağlı devredilmez ve vazgeçilmez haklarından değildir?

- A) Haberleşme hürriyeti
- B) Konut dokunulmazlığı
- C) Düşünce ve kanaat hürriyeti
- D) Dilekçe Hakkı
- E) Din ve vicdan hürriyeti

8. Aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.
- B) Kişinin yakalandığı veya tutuklandığı yakınlarına hiçbir şekilde bildirilmez, gizli tutulur.
- C) Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.
- D) Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir.
- E) Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

9. Grev hakkını tam olarak açıklayan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin sahip olduğu haktır.
- B) Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işverenlerin sahip olduğu haktır.
- C) İşçi ve işverenlerin, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla sahip oldukları sözleşme yapma hakkıdır.
- D) Zorla çalıştırılmama hakkıdır.
- E) Herkesin, dilediği alanda çalışma ve sözleşme yapma hakkıdır.

10. Aşağıdakilerden hangisinde “vatandaş”ın tanımı verilmiştir?

- A) Türkiye’de bulunan herkese vatandaş denir.
- B) Türkiye’de 5 yıldır yaşayan herkese vatandaş denir.
- C) Türkiye’de doğan herkes vatandaş denir.
- D) Anne-babası Türk olan herkese vatandaş denir.
- E) Türkiye’ye vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkese vatandaş denir.

11. Bireyler kaç yaşında siyasi parti üyesi olabilirler?

- A) 25 yaşını doldurduğunda
- B) 20 yaşını doldurduğunda
- C) 15 yaşını doldurduğunda
- D) 18 yaşını doldurduğunda
- E) 17 yaşını doldurduğunda

CEVAP ANAHTARI

1. C 2. D 3. B 4. E 5. B 6. B 7. D 8. B 9. A
10. E 11. D

TEST-7

1. Seçim zamanı dolmadan seçimlerin yenilenmesine karar verilerek yapılan seçime ne ad verilir?

- A) Yerel seçim
- B) Genel seçim
- C) Araseçim
- D) Erken seçim
- E) Son seçim

2. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM seçimleri dört yılda bir yapılır.
- B) Süresi biten milletvekili yeniden seçilemez.
- C) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar milletvekili seçilemezler.
- D) Milletvekili seçilme yaşı 25’dir.
- E) TBMM, seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

3. Seçimin yenilenmesine karar verildiğinde, meclisin yetkileri nasıl kullanılır?

- A) Yeni meclis göreve başlayıncaya kadar meclis yetkileri askıdadır.
- B) Meclis faaliyetleri Cumhurbaşkanı tarafından vekâleten yürütülür.
- C) İl Genel Meclisleri tarafından vekâleten yürütülür.
- D) Büyükşehir Belediye Meclisleri tarafından vekâleten yürütülür.
- E) Yenilenmesine karar verilen meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar sürer.

4. Aşağıdakilerden hangi durumda TBMM Genel Seçimleri'nin geriye bırakılmasına karar verilebilir?

- A) Sıkıyönetim
- B) Savaş hali
- C) Olağanüstü hal
- D) Doğal afet
- E) Ekonomik kriz

5. Seçimlerin ertelenmesi kararı aşağıdakilerden hangisi tarafından verilir?

- A) TBMM,
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Kabine
- D) Senato
- E) Cumhurbaşkanlığı

6. Bir ilin veya seçim çevresinin, TBMM'de vekilinin kalmaması durumunda yapılan seçim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerel seçim
- B) Genel seçim
- C) Ara seçim
- D) Erken seçim
- E) Son seçim

7. Bir seçim döneminde en çok kaç defa ara seçime gidilebilir?

- A) 2 kez
- B) 1 kez
- C) 3 kez
- D) 5 kez
- E) Ara seçim yapılmaz

8. Hangi durumda ara seçim yapılamaz?

- A) Sıkıyönetim halinde
- B) Ekonomik kriz hallerinde
- C) Genel seçimlere 1,5 yıl kala
- D) Genel seçimlere 2 yıl kala
- E) Genel seçimlere 1 yıl kala

9. Milletvekili aşağıdaki kurumlardan hangisinin kararı ile görevlendirilebilir?

- A) TBMM
- B) Yüksek Seçim Kurulu
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Seçim Mahkemesi
- E) Danıştay

10. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçimle ilgili şikâyet ve itirazları inceleme görevi ile hangi kurum ilgilendirilir?

- A) Yargıtay
- B) Yüksek Seçim Kurulu
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Seçim Mahkemesi
- E) Danıştay

11. Yüksek Seçim Kurulu kararları aleyhine hangi mercie başvurulur?

- A) Yargıtay
- B) Yüksek Seçim Kurulu kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Seçim Mahkemesi
- E) Danıştay

12. Milletvekili kimi temsil eder?

- A) Seçildiği belgeyi
- B) Kendisini seçenleri
- C) Seçildiği ili
- D) Seçildiği il ve komşu illeri
- E) Bütün milleti

13. Milletvekili seçilme süreci aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Adaylık-üyelik-seçim
- B) Seçim-adaylık-meclise kayıt yaptırma ve mazbata alma-üyelik
- C) Seçim-üyelik-adaylık-ant içme
- D) Adaylık-seçim-meclise kayıt yaptırma ve mazbata alma-ant içme-üyelik
- E) Seçim-ant içme-adaylık

14. Ant içme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) TBMM üyeleri, göreve başlarken ant içerler.
- B) İkinci kez seçilen milletvekili tekrar yemin etmez.
- C) Ant içme Cumhurbaşkanının önünde yapılır.
- D) Ant İçme Yüksek Seçim Kurulu'nda yapılır.
- E) Ant içme Anayasa Mahkemesinde yapılır.

15. Aşağıdakilerden hangisi milletvekili üyeliği ile bağdaşmaz?

- A) Milletvekilinin yasama çalışmalarına katılması
- B) Milletvekilinin partisinin görüşleri dışında meclis kürsüsünde düşüncelerini açıklaması
- C) Milletvekilinin Türk Telekomünikasyon Kurumu A.Ş.'de yönetim kurulu üyesi bulunması
- D) Milletvekilinin kanun teklifinde bulunması
- E) Milletvekilinin meclis lojmanları dışarısında ev kiralararak orada ikamet etmesi

16. Aşağıdakilerden hangisi milletvekili üyeliği ile bağdaşır?

- A) Milletvekilinin TÜPRAŞ'ta yönetim kurulu üyesi olması,
- B) Milletvekilinin ASELSAN'da denetim kurulu üyesi olması
- C) Milletvekilinin oğlunun okulunda okul-aile birliği başkanı olması
- D) Milletvekilinin Tarım-İş Sendikası'nda yönetim kurulu üye olması
- E) Milletvekilinin Kızılay'ın vekilliğini üstlenmesi

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. B 3. E 4.B 5. A 6. C 7. B 8. E 9. A
10. B 11. B 12. E 13. D 14. A 15. C 16. C

TEST-8

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi hâkimlik teminatının bir gereği olarak sayılmamıştır?

- A) Kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık ödenek ve öteki özlük haklarından yoksun bırakılamazlar.
- B) Hâkimler idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığı'na bağlı değildirlir.
- C) Kendileri istemedikçe 65 yaşını bitirmeden emekliye ayırlamazlar.
- D) Bir mahkemenin kaldırılması sebebiyle aylık, ödenek ve öteki özlük haklarından yoksun bırakılmazlar.
- E) Hâkimler azlolunamazlar.

2. Anayasa Mahkemesi'nin üye sayısı hangisinde doğru verilmiştir?

- A) 7 asıl 3 yedek üye
- B) 9 asıl 3 yedek üye
- C) 10 asıl 4 yedek üye
- D) 11 asıl 4 yedek üye
- E) 17 asıl üye

3. Anayasa Mahkemesi'nde doğrudan iptal davası açma hakkına aşağıdakilerden hangisi sahiptir?

- A) Siyasi partiler
- B) TBMM üye tamsayısının en az 1/5'i
- C) TBMM üye tamsayısının en az 1/3'ü
- D) Başbakan
- E) Bakanlar Kurulu

4. Anayasa Mahkemesi'nin üyeleri aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A) TBMM ve Cumhurbaşkanını
- B) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Başbakan
- E) Yargıtay ve Danıştay

5. Bir siyasi partinin kapatılması istemiyle dava açmaya yetkili olan merci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Anayasa Mahkemesi resen dava açabilir.
- C) Danıştay Savcısı
- D) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
- E) İçişleri Bakanlığı

6. Aşağıdakilerden hangisi adli yargı türü içerisinde yer almaz?

- A) Vergi Mahkemesi
- B) Sulh Ceza Mahkemesi
- C) Asliye Hukuk Mahkemesi
- D) Sulh Hukuk Mahkemesi
- E) Ağır Ceza Mahkemesi

7. Siyasi partilerin temelli olarak kapatılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verir?

- A) TBMM
- B) Yargıtay
- C) Danıştay
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Yüksek Seçim Kurulu

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A) Yargıtay Genel Kurulu
- B) Adalet Bakanı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- E) Anayasa Mahkemesi

9. Aşağıdakilerden hangisi idari yargı organlarından biri değildir?

- A) Danıştay
- B) Bölge idare Mahkemesi
- C) İş Mahkemesi
- D) Vergi Mahkemesi
- E) İdare Mahkemesi

10. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Yüksek Mahkemeler arasında yer almaz?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Askeri Yüksek idare Mahkemesi
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

11. 1982 Anayasası'na göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na aşağıdakilerden hangisi üye göndermez?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Yargıtay Genel Kurulu
- C) Danıştay Genel Kurulu
- D) Türkiye Barolar Birliği
- E) Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulu

12. 2010 Anayasa değişikliğine göre aşağıdakilerden hangisinin bazı kararlarına karşı yargı yolu açılmıştır?

- A) Yargıtay
- B) Uyuşmazlık Mahkemesi
- C) Yüksek Seçim Kurulu
- D) Askeri Yargıtay
- E) Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

CEVAP ANAHTARI

1. B 2. E 3. B 4. A 5. D 6. A 7. D 8. C 9. C
10. E 11. D 12. E

TEST-9

1. Aşağıdakilerden hangisi kamu hukuku dallarından biri değildir?

- A) Borçlar Hukuku
- B) Yargılama Hukuku
- C) İdare Hukuku
- D) Anayasa Hukuku
- E) Vergi Hukuku

2. Aşağıdakilerden hangisi sosyal devlet ilkesini açıklar?

- A) Din ve devlet işlerini ayıran devlet
- B) Irk, din, dil ayrımı yapılmayan devlet
- C) Hukuka dayalı devlet
- D) Egemenliğin halkta olduğu devlet
- E) Fırsat eşitliğini sağlayan devlet

3. Anayasamıza göre yasama yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) TBMM
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Danıştay
- D) Mahkemeler
- E) Cumhurbaşkanı

4. Bakanlar aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A) Milletvekilleri tarafından
- B) Yargıtay tarafından
- C) Cumhurbaşkanı tarafından
- D) Bakanlar Kurulu tarafından
- E) Başbakan tarafından

5. Aşağıdakilerden hangisi Ceza Hukuku'nun ilkelerinden biridir?

- A) İyi niyet ilkesi
- B) Kusursuz sorumluluk ilkesi
- C) Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi
- D) Gabin ilkesi
- E) Nispiyet ilkesi

6. Aşağıdakilerden hangisi bir kabahat cezasıdır?

- A) Ölüm
- B) Bir meslek ve sanatın icrasının geçici olarak durdurulması
- C) Ağır hapis cezası
- D) Ağır para cezası
- E) Adli para cezası

7. Suçun maddi unsuruna ne ad verilir?

- A) Kusurluluk
- B) Tipiklik
- C) Zarar
- D) Hareket
- E) Netice

8. Aşağıdaki gruplardan hangisine ceza verilmez?

- A) 0-11 yaş
- B) 0-15 yaş
- C) 0-8 yaş
- D) 11 -15 yaş
- E) 18-20 yaş

9. Aşağıdakilerden hangisi Vergi Hukuku'nun temel ilkelerinden değildir?

- A) Vergide eşitlik
- B) Vergide genellik
- C) Vergide açıklık
- D) Vergide kanunilik
- E) Vergide adaletlik

10. Aşağıdakilerden hangisi servet üzerinden alınan vergilerden değildir?

- A) Emlak vergisi
- B) Kurumlar vergisi
- C) Taahhüt - alım vergisi
- D) Motorlu taşıtlar vergisi
- E) Veraset ve intikal vergisi

11. Aşağıdakilerden hangisi sosyal hayatı düzenleyen kurallardan değildir?

- A) Din kuralları
- B) Görgü kuralları
- C) İş hayatı kuralları
- D) Hukuk kuralları
- E) Ahlak kuralları

12. Şahısların kendi nefislerine karşı davranış biçimlerini hangi kurallar belirler?

- A) Din kuralları
- B) Sübjektif ahlak kuralları
- C) Objektif ahlak kuralları
- D) Hukuk kuralları
- E) Görgü kuralları

13. Bir düğüne hediye götürmeyi gerektiren kural aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Din kuralı
- B) Hukuk kuralı
- C) Görgü kuralı
- D) Ahlak kuralı
- E) Manevi Kurallar

14. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Din kurallarına aykırı davranmanın müeyyidesi manevidir.
- B) Maddi müeyyide, kuralın kamu kudreti ile desteklenmiş olmasıdır.
- C) Din, ahlak ve görgü kurallarının maddi müeyyidesi yoktur.
- D) Ahlak kuralları her zaman her yerde aynıdır.
- E) Hukuk kuralları, maddi müeyyidedir.

15. Aşağıdakilerden hangisi, yalnızca hukuk kuralının bir özelliğidir?

- A) Bir müeyyideye sahip olması
- B) Kişilerin birbirleri ile olan ilişkilerini düzenlemesi
- C) Kamu kudreti ile desteklenmiş olması
- D) Bir takım emir ve yasaklar içermesi
- E) Değiştirilemez olması

16. Verilmiş söze sadık kalmayı emreden ahlak kuralı aşağıdakilerden hangisine girer?

- A) Mutlak ahlak kuralı
- B) Sübjektif ahlak kuralı
- C) Objektif ahlak kuralı
- D) Özel ahlak kuralı
- E) Yüksek ahlak kuralı

17. Görgü kuralları ne ile ilgilidir?

- A) Şahısların kendi nefisleriyle
- B) Toplumda azınlığın benimsediği davranışlarla
- C) Toplumun ahlaki değerleriyle
- D) Devletin koyduğu kurallarla
- E) Toplumda çoğunluğun benimsediği davranışlarla

18. Din kurallarının koyduğu emir ve yasaklara aykırı biçimde davranan kimselerin karşılaşacakları tepki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günahkâr sayılma
- B) Lanetleme
- C) Ayıplanma
- D) Küçük görülme
- E) Hapsedilme

19. Cebri icra aşağıdaki sosyal kurallardan hangisi tarafından düzenlenmiştir?

- A) Din kuralları
- B) Ahlak kuralları
- C) Görgü kuralları
- D) Eğitim kuralları
- E) Hukuk kuralları

20. Aşağıdakilerden hangisi hukuk kurallarının müeyyidelerinden değildir?

- A) Ceza
- B) Hükümsüzlük
- C) İptal
- D) Sürgün
- E) Tazminat

21. Aşağıdakilerden hangisi cezanın çeşitlerinden değildir?

- A) Ağır ve hafif hapis
- B) Sürgün
- C) Kamu hizmetlerinden mahrumiyet
- D) Ölüm cezası
- E) Hukuka aykırı fiil ile verilen zararın karşılanması

22. Butlan aşağıdaki yaptırım türlerinden hangisi içinde yer alır?

- A) Ceza
- B) Cebri icra
- C) Hükümsüzlük
- D) İptal
- E) Tazminat

23. Evlendirme akdinin resmi evlendirme memuru önünde yapılmamasının müeyyidesi nedir?

- A) Yokluk
- B) Nispi butlan
- C) Mutlak butlan
- D) İptal
- E) Ceza

24. 15 yaşındaki mümeyiz küçük, ana babasının izni olmadan bir alım - satım sözleşmesi yaparsa, bu işlemin müeyyidesi ne olur?

- A) İptal
- B) Yokluk
- C) Ceza
- D) Hükümsüzlük
- E) Tek taraflı bağlamazlık

25. Yokluk, butlan ve tek taraflı bağlamazlık şeklinde ortaya çıkan hukuki yaptırım türü hangisidir?

- A) Cebri icra
- B) Ceza
- C) İptal
- D) Tazminat
- E) Hükümsüzlük

26. Bir öğrencinin, hukuka aykırı biçimde, sınavlara girmesine engel olunursa bu öğrenci bu işlemi nasıl ortadan kaldıracaktır?

- A) İptal
- B) Ceza
- C) Yokluk
- D) Cebri icra
- E) Hiçbiri

27. Bir şahıs ile diğer bir şahıs arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk kurallarına ne ad verilir?

- A) Objektif hukuk
- B) Sübjektif hukuk
- C) Sosyal hukuk
- D) Özel hukuk
- E) Kamu hukuku

CEVAP ANAHTARI

1. A	7. D	13. C	19. E	25. E
2. E	8. A	14. D	20. D	26. A
3. A	9. A	15. C	21. D	27. D
4. E	10. B	16. C	22. C	
5. C	11. C	17. E	23. A	
6. B	12. B	18. A	24. E	

NOT: Tarih Öğretmeni Ergün YILDIRIM tarafından hazırlanmış ve düzenlenmiştir.

2010 ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ

- ⇒ Anayasanın Kanun Önünde Eşitlik başlıklı 10. maddesine “Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” hükmü eklenmiştir.
- ⇒ Anayasanın 10. maddesinde “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.” hükmünün sonuna “Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.” cümlesi getirilmiştir.
- ⇒ Anayasanın Özel Hayatın Gizliliği başlıklı 20. Maddesine “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmü getirilerek kişisel veriler ile ilgili koruma sağlanmıştır.
- ⇒ Anayasanın Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti başlıklı 23. maddesinde “Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, vatandaşlık ödevi ya da ceza soruşturması veya kovuşturması sebebiyle sınırlanabilir.” hükmü “Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.” şeklinde değiştirilerek yurt dışına çıkma hürriyetinin kısıtlanması hâkim kararına bağlanmış ve vatandaşlık ödevi sebebiyle sınırlandırma kaldırılmıştır.
- ⇒ Ailenin Korunması başlıklı 41. maddenin başlığı “Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları” şeklinde değiştirilmiş, maddenin sonuna 2 fıkra olarak “Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.” “Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.” hükümleri eklenmiştir.
- ⇒ Anayasanın Sendika Kurma Hakkı başlıklı 51. maddesinin “Aynı zamanda ve aynı iş kolunda birden fazla sendikaya üye olmayı yasaklayan 4. Fıkrası kaldırılmıştır.
- ⇒ Toplu İş Sözleşmesi Hakkı başlıklı 53. Maddenin başlığı “Toplu İş Sözleşmesi ve Toplu Sözleşme Hakkı” şeklinde değiştirilmiş,

maddenin 3. ve “Aynı işyerinde, aynı dönem için, birden fazla toplu iş sözleşmesi yapmayı ve uygulamayı” yasaklayan 4. fıkraları kaldırılmıştır. Kaldırılan fıkraların yerine; “Memurlar ve diğer kamu görevlileri, toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler.” “Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.” “Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapıma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir.” fıkraları getirilmiştir. Bu fıkralarla memurlar ve kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı getirilmiş, uyuşmazlık durumları için Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kurulmuştur.

- ⇒ Grev Hakkı ve Lokavt başlıklı 54. maddenin “Grev esnasında greve katılan işçilerin ve sendikanın kasıtlı veya kusurlu hareketleri sonucu, grev uygulanan işyerinde sebep oldukları maddî zarardan sendika sorumludur.” fıkrası ve “Siyasî amaçlı grev ve lokavt, dayanışma grev ve lokavtı, genel grev ve lokavt, işyeri işgali, işi yavaşlatma, verim düşürme ve diğer direnişler yapılamaz.” fıkrası kaldırılmıştır.
- ⇒ Dilekçe Hakkı başlıklı 41. maddenin başlığı “Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı” şeklinde değiştirilmiş, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı anayasaya girmiştir. Maddeye kamu denetçiliği ile ilgili hükümler eklenmiştir. Vatandaşların idareye ilişkin şikâyetlerini incelemek amacıyla TBMM Başkanlığı’na bağlı Kamu Denetçiliği Kurumu’nun kurulduğu belirtilmiştir.
- ⇒ Milletvekilliğinin Düşürülmesi başlıklı 84. Maddenin son fıkrası kaldırılmıştır. Bu fıkranın kaldırılması ile partisinin temelli kapatılmasına beyan ve eylemleriyle sebep olmak nedeniyle milletvekilliğinin düşürülmesi kaldırılmıştır.
- ⇒ Başkanlık Divanı başlıklı 94. maddede yapılan değişiklikle, eski hali 3 yıl olan başkanlık divanına ikinci devre için seçilenlerin görev süresi “o yasama döneminin sonuna kadar devam eder” hükmü ile yeniden düzenlenmiştir.
- ⇒ Yargı Yolu başlıklı 125. maddede yapılan değişiklikle Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye

ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açılmıştır. Ayrıca yine yapılan değişiklikle yargı yetkisinin, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu hükmüne, “hiç bir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılmayacağı” ifadesi eklenmiştir.

- ⇒ Kamu Hizmeti Görevlileriyle İlgili Hükümler başlıklı 128. maddenin 2. fıkrasının sonuna “Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” ifadesi eklenmiştir.
- ⇒ Görev ve Sorumluluklar, Disiplin Kovuşturulmasında Güvence başlıklı 129. maddede yapılan değişiklikle eski halde yargı denetimi dışında tutulan uyarma ve kınama cezalarına yargı yolu açılmıştır.
- ⇒ Hâkim ve Savcıların Denetimi başlıklı 144. Maddenin başlığı “Adalet Hizmetlerinin Denetimi” olarak değişmiş, maddede sadece idari denetim düzenlenmiştir. Maddenin son hali; “Adalet hizmetleri ile savcılarının idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığınca denetimi, adalet müfettişleri ile hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçiler; araştırma, inceleme ve soruşturma işlemleri ise adalet müfettişleri eliyle yapılır. Buna ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.” şeklindedir.
- ⇒ Askeri Yargı başlıklı 145. maddede yapılan değişiklikle “savaş hali haricinde askeri yargıda asker olmayan kişiler” yargılanmayacaktır. Yine aynı maddede yapılan değişiklikle “Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.” hükmü getirilmiştir.
- ⇒ Anayasa Mahkemesinin Kuruluşunu düzenleyen 146. maddede köklü değişiklikler yapılmıştır. Anayasa mahkemesinin üye sayısı 17’ye çıkartılmıştır. 14 üyeyi çeşitli adaylar arasından Cumhurbaşkanı, 3 üyeyi ise yine çeşitli adaylar arasından TBMM seçecektir. Maddenin son şekli şu şekildedir: “Anayasa Mahkemesi on yedi üyeden kurulur. Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt

çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur. Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay, bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer. Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde de en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır.

- ⇒ Anayasa Mahkemesine üye seçilebilmek için, kırk beş yaşın doldurulmuş olması kaydıyla; yükseköğretim kurumları öğretim üyelerinin profesör veya doçent unvanını kazanmış, avukatların en az yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış, üst kademe yöneticilerinin yükseköğrenim görmüş ve en az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış, birinci sınıf hâkim ve savcılarının adaylık dâhil en az yirmi yıl çalışmış olması şarttır. Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile dört yıl için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Anayasa Mahkemesi üyeleri aslî görevleri dışında resmi veya özel hiçbir görev alamazlar.”
- ⇒ Anayasa Mahkemesi ile ilgili Üyeliğin Sona Ermesi başlıklı 147. maddenin başlığı ”Üyelerin Görev Süresi ve Üyeliğin Sona Ermesi” olarak değişmiştir. Maddeye eklenen hüküm ile Anayasa Mahkemesi üyeliği 12 yıl ile sınırlandırılmıştır. Zorunlu emeklilik yaşı aynı kalırken, maddeye “Emeklilik yaşından önce görev süresi dolan üyelerin başka bir görevde çalışmaları ve özlük işleri kanunla düzenlenir.” hükmü eklenmiştir.
- ⇒ 148. maddede yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesi’nin Görevleri arasına “bireysel başvuruları karara bağlayacağı” eklenmiştir.

Bireysel başvuru hakkı ile ilgili eklenen düzenlemeler şunlardır: “Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır. Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz. Bireysel başvuruya ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.” Yine aynı maddede yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesi’nin görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılayacağı kişiler arasına TBMM Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile Jandarma Genel Komutanı eklenmiştir. Yüce Divan kararları için yeniden inceleme başvurusu hakkı tanınmıştır. Eklenen hükümlere göre: Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilir. Genel Kurulun yeniden inceleme sonucunda verdiği kararlar kesindir.

- ⇒ Anayasa Mahkemesinin Çalışma ve Yargılama Usulü ile ilgili 149. Maddede değişiklikler yapılmıştır. Maddeye eklenen fıkralar şunlardır: Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır. Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on iki üye ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır. Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesi için komisyonlar oluşturulabilir. Siyasî partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurulca bakılır, bireysel başvurular ise bölümlerce karara bağlanır. Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır. Şekil bozukluğuna dayalı iptal davaları Anayasa Mahkemesince öncelikle incelenip karara bağlanır. Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, Genel Kurul ve bölümlerin yargılama usulleri, Başkan, başkanvekilleri ve üyelerin disiplin işleri kanunla; Mahkemenin çalışma esasları, bölüm ve komisyonların oluşumu ve işbölümü kendi yapacağı İçtüzükle düzenlenir. Bireysel başvuru kurumunun da anayasaya girmesiyle “bireysel başvurularda duruşma yapılmasına karar verilebileceği” hükmü maddeye eklenmiştir.

- ⇒ Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin düzenlendiği 156. ve 157. Maddelerde yapılan değişiklikle bu mahkemelerin "kuruluşu, işleyişi, mensuplarının disiplin ve özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenecektir."
- ⇒ Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2010 anayasa değişikliği ile köklü değişikliklere uğramıştır. Kurulun yapısı, üye sayısı, kurul üyelerinin seçimi ve kurul kararlarının niteliği değişmiş, hâkimlerin görevleri ile ilgili denetim hükümleri ilgili maddeye eklenmiştir. 159. maddenin son hali şu şekildedir: "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden oluşur; üç daire halinde çalışır. Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir. Kurulun, dört asıl üyesi, nitelikleri kanunda belirtilen; yükseköğretim kurumlarının hukuk bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Cumhurbaşkanınca, üç asıl ve üç yedek üyesi Yargıtay üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca, iki asıl ve iki yedek üyesi Danıştay üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca, bir asıl ve bir yedek üyesi Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından, yedi asıl ve dört yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcılarının, üç asıl ve iki yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hâkim ve savcılarınınca, dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki altmış gün içinde yapılır. Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan Kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden altmış gün içinde, yeni üyelerin seçimi yapılır. Diğer üyeliklerin boşalması halinde, asıl üyenin yedeği tarafından kalan süre tamamlanır. Yargıtay, Danıştay ve Türkiye Adalet Akademisi genel kurullarından seçilecek Kurul üyeliği için her üyenin, birinci sınıf adli ve idari yargı hâkim ve savcılar arasından seçilecek Kurul üyeliği için her hâkim ve savcının; seçimlerde, en fazla oy alan adaylar sırasıyla asıl ve yedek üye seçilir. Bu seçimler her dönem için bir defada ve gizli oyla yapılır. Kurulun, Adalet Bakanı ile Adalet

Bakanlığı Müsteşarı dışındaki asıl üyeleri, görevlerinin devamı süresince; kanunda belirlenenler dışında başka bir görev alamazlar veya Kurul tarafından başka bir göreve atanamaz ve seçilemezler. Kurulun yönetimi ve temsili Kurul Başkanına aittir. Kurul Başkanı dairelerin çalışmalarına katılamaz. Kurul, kendi üyeleri arasından daire başkanlarını ve daire başkanlarından birini de başkanvekili olarak seçer. Başkan, yetkilerinden bir kısmını başkanvekiline devredebilir. Kurul, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükseltme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir. Hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (hâkimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri, ilgili dairenin teklifi ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanının oluru ile Kurul müfettişlerine yaptırılır. Soruşturma ve inceleme işlemleri, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı ile de yaptırılabilir. Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz. Kurula bağlı Genel Sekreterlik kurulur. Genel Sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan Kurulun teklif ettiği üç aday arasından Kurul Başkanı tarafından atanır. Kurul müfettişleri ile Kurulda geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılarını, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Kurula aittir. Adalet Bakanlığının merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar ile adalet müfettişlerini ve hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçileri, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Adalet Bakanına aittir. Kurul üyelerinin seçimi, dairelerin oluşumu ve işbölümü, Kurulun ve dairelerin görevleri, toplantı ve karar yeter sayıları, çalışma usul ve esasları, dairelerin karar ve işlemlerine karşı yapılacak itirazlar ve bunların incelenmesi usulü ile Genel Sekreterliğin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir."

- ⇒ Ekonomik Hükümler başlıklı 166. maddenin başlığı “Ekonomik ve Sosyal Konsey” olarak değişmiştir. Maddeye son fıkra olarak şu hüküm eklenmiştir: Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında hükümete istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur. Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir.
- ⇒ Değişikle, Milli Güvenlik Konseyi'nin ve 1982 anayasasının hazırlanmasında kurucu meclisi oluşturan Danışma Meclisi'nin cezai mali ve hukuki yönden sorumlu tutulmasını engelleyen geçici 15. Madde kaldırılmıştır.

NOT: *Tarih Öğretmeni Ergün YILDIRIM tarafından hazırlanmış ve düzenlenmiştir.*